לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ט' בתמוז תשמ"ז, 6 ביולי 1987 / שנת מ"ד מס' 13386 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

קולק יחרים המסיבה בקונסוליה הצרפתית לציון חגיגות ה־14 ביולי

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, החליט אתמול להחרים את המסיבה בקונסוליה הצרפתית, לציון המהפיכה הצרפתית ב־14 ביולי, בגלל ההחלטה לעשות מסיבה נוספת לתושבים הערביים בעיר.

בעיריית ירושלים מרגישים, שעם כל ההערכה לרפובליקה הצרפתית, לא ניתן לעבור לסדר היום על החלטה חמורה זו המהווה התעלמות מהעיר המאוחדת ושישני העמים עומדים ולומדים לחיות זה עם זה תוך סובלנות וכיבוד הדדי. ראש העירייה הרגיש כי החלטה זו של הקונסוליה, פוגעת בירושלים ומהווה גורם מזיק לחיי הדו־קיום בעיר.

(עתים)

השירות הציבורי יושבת ליממה ביום ראשון
הברפלד: ניסים זקוק לשיעור ביחסי עבודה

ההשבתה — בעקבות הקפאון בשיחות על השכר ● תקיף 450 אלף עובדים במשרדי ממשלה, רשויות מקומיות, תאגידים ומוסדות ציבור ● קיסר וניסים ייפגשו מחר שוב

מאת כתבנו לענייני עבודה

מטה המאבק, המשותף לאגף לאיגוד מקצועי ולאיגודים המקצועיים בשירות הציבורי, החליט אתמול פה־אחד, בישיבת חירות, להשבית ביום ראשון הבא את כל השירות הציבורי למשך יממה, בעקבות הקפאון בשיחות על הסכמי השכר והמסגרת החדשים בסקטור זה.

ההחלטה התקבלה על דעת 14 מזכירים בשירות הציבורי. במטה לא משתתף מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי, אשר איגודו פרש מהשולחן המשותף ומנהל מאבק נפרד.

בעיית עובדי המדינה

לכתבנו נמסר כי אם צמרת ההסתדרות לא תודיע חד־משמעית שהיא עומדת מאחורי המאבק הנפרד של עובדי המדינה, ייתכן כי נציגיהם יחליטו על צעדים נפרדים ולא ישתתפו בהשבתה רבתי שאמורה להקיף 450 אלף עובדים המועסקים במשרדי הממשלה, המוסדות הלאומיים, רשויות מקומיות, מרכז השלטון המקומי, תאגידים ומוסדות ציבור.

המטה החליט כי ועדה מיוחדת מטעמו, תחליט על מתכונת חירום באותם שירותים חיוניים. כמו כן הוחלט על החרפת הצעדים, וזאת על פי ההתפתחויות בדיונים ובמו"מ.

(סוף בעמוד 2)

נפטר טל מוזס מאלפי מנשה — ייקבר ליד אמו עופרה ● עמוד 15
ועדת בוררות בתיאטרון חיפה ● עמוד 15
"גנדי – בת קול של כהנא" ● עמוד 4
טרי וייט – חי או מת? ● עמוד 5
הרמטכ"ל יפעל לגיוס החרדים ● עמוד 3
חוסיין: הזדמנות לוועידה בי"ל ● עמוד 2

פרס ומובארק ייפגשו בג'נבה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס ייצא השבוע לז'נווה כדי להשתתף בכנס ארגון האו"ם למסחר, סחר ופיתוח. הכנס, הנערך אחת לארבע שנים, יתקיים בימים ד' וה' וישתתפו בו ראשי מדינות רבים מהעולם השלישי והמערב. בין המשתתפים גם נשיא מצרים חוסני מובארק. בעקבות מגעים שקויימו בין מצרים לישראל, בתיווכם של מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר ושגריר מצרים מוחמד באסיוני, תתקיים פגישה בין מובארק ופרס בז'נווה ביום ה' השבוע.

נודע, כי המצרים נענו לרעיון הפגישה ברצון. אתמול אושרה נסיעת פרס על־ידי הממשלה. בעת האישור בממשלה לא הוזכרה כלל הפגישה הצפויה בין פרס ומובארק.

■

"שמע ישראל" בשידורי "קול־ישראל"

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

תפילת "שמע ישראל", שפתחה עד כה את שידורי־הבוקר ברשת ב' של "קול ישראל", תפתח, החל מהשבוע, גם את רשתות א', ג', ה' ו"קול המוסיקה". שידורי הרדיו בעברית ייפתחו בשעה 6.00 בבוקר בהודעת הקריין על השעה, היום והתאריך. ומייד לאחר מכן תשודר תפילת "שמע ישראל", ואחריה תוגש מהדורת החדשות ברשתות ב' וג' וסקירת מאמרי המערכת ברשת ב'. מייד עם תום מהדורת החדשות ב־6.08 במקום 6.30, כפי שהיה עד כה. לשאלה על סיבת השינוי אמר אתמול מנהל חטיבת החדשות, ינאל רום, כי בעבר גרסה אמנם הנהלת "קול־ישראל" שיש לפתוח את השידורים בכל הרשתות בשידור החדשות. ואולם, לדעת מנהל הרדיו ישידורה של תפילת "שמע ישראל" תחילה, היא נוסח ממלכתי דתי ותרבותי, שיתקבל על דעתו של רוב הציבור הישראלי. "אני אינני רואה בזה משום רחוציה של קול־ישראל כשם שאינני רואה בסיום השידורים עם שירת "התקווה" משום לאומיוציה של שירות השידור הממלכתי" — אמר רום.

■

וילנר שוחח עם פינג בפקין

מאת זורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

מזכ"ל רק"ח, ח"כ מאיר וילנר, נפגש אתמול עם דאנג סאיו פינג, הנחשב למספר אחר בהנהגת המפלגה הקומוניסטית הסינית. השיחה בין השניים באה בסיום שיחות ארוכות שהתקיימו כדרגים שונים בין חברי משלחת רק"ח, וילנר וג'ורג' טובי, לבין הנהגת המפלגה הקומוניסטית הסינית. הבוקר צפויה מסיבת עיתונאים שבה ימסרו חברי המשלחת הישראלית על השיחות שקיימו ועל סיכומים שהתקבלו בפגישותיהם בפקין.

רבין וניסים נגד הפשרה שמגבשת התעשייה האווירית בתמיכת פרס ושמיר

אתמול נמשך בממשלה הדיון על "הלביא" – ההכרעה כנראה בשבוע הבא ● רבין: בתקציב הנוכחי אמליץ לממשלה לבטל הפרוייקט ● ניסים: הפשרה רק תאריך הייסורים ● צור, קצב, קורפו, אלמוזלינו ופת – התבטאו בעד המשך הפיתוח

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי, ומאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר־הבטחון יצחק רבין הודיע אתמול כי במצב התקציב הנוכחי ימליץ בשבוע הבא לממשלה לבטל את הפרוייקט "הלביא". שר־הבטחון אמר כי אינו מכיר כל הצעת חלופה של התעשייה האווירית.

גם הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון אמר אתמול כי אין כל הצעה של

(סוף בעמוד 2)

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש הממשלה יצחק שמיר ביקש אתמול בישיבת הממשלה, כי ההצעות המפורטות לסיכום הדיון על מטוס ה"לביא" יוגשו למזכירות הממשלה בימים הקרובים. שמיר אמר, כי בישיבת הממשלה הבאה יתקיים הדיון.

(סוף בעמוד 2)

לאחר הצנזורה על ספרים – הגבלות על הופעת אמנים בנתיבות ● עמוד 14
משלחת קומוניסטית אורחת מפ"ם ● עמוד 2
ועדת השב"כ מכינה רשימת העדים ● עמוד 3
הקאוס שעבר את גבו של לנדל ● ספורט

טרנספר למדבר

את הצעתו־קריאתו של אלוף (מיל.) רחבעם זאבי ("גנדי") "לפתור את הבעיה הפלשתינית" על־ידי טרנספר של הערבים אל מחוץ לגבולות מדינת־ישראל (כאשר הכוונה היא כמובן לגבולות של "ארץ־ישראל השלמה") חייבים להגדיר במדויק: זו הצעה גזענית, שמשמעותה גירוש האוכלוסייה הפלשתינית מאדמתה, מבתיה, ועקירתה משורשיה ההיסטוריים והלאומיים במולדתה. מי שהשלה את עצמו, כי תנועתו הגזענית של מאיר כהנא אינה אלא תופעה שולית, שאין לה כל חיבור עם זרמים פוליטיים אחרים, אפילו בימין הישראלי, זכה לתוכחה נוספת, כי הגזענות חדרה עמוק לציבור הישראלי, וכי הלאומנות בסופו של דבר מובילה אל הגזענות.

בדומה להצעתו של "גנדי" לפתור את הבעיה הפלשתינית על־ידי הטרנספר של למעלה ממיליון פלשתינאים לארצות־ערב, יכולים להציע ואף הציעו בזמנו הכפילים של "גנדי" באש"ף, להעביר את הישראלים מפלשתין לארצות מוצאם. אנחנו קראנו לזה נסיון להשליך אותנו לים. "גנדי" מציע להשליך את הפלשתינאים אל המדבר. לא יועילו כאן שום הבהרות כאילו מדובר ב"טרנספר מתוך הסכמה", שכן שום אדם בר־דעת לא יאמין שימצא פלשתינאי אחד שיהיה מוכן מרצון לעזוב את אדמת מולדתו. גם הטענה הדמאגוגית שמדובר ב"חילופי אוכלוסין" לאחר שקיבלנו מליון יהודים מארצות־ערב אינה אלא עלבון ליהודי ערב שעלו ארצה. האם "גנדי" רוצה לטעון, כי בעד הסכמתנו(!) לקבל יהודים מעיראק, תימן, צפון־אפריקה ועוד, מגיעה לנו תמורה, בצורת גירוש הפלשתינאים?! שיילך ויסביר להם, כי עשינו להם טובה בקבלנו אותם בארץ, שהם אינם שווים לאותם עולים אשכנזים, שבפניהם אנו מתחננים לבוא לארץ, שהם אובייקט לעסקת חילופין אליבא ד"גנדי". חשוב ביותר להסביר זאת דווקא ליוצאי ארצות־ערב העלולים להתפתות לתוכניותיו הקאניבאליות של "גנדי".

הבעיה אינה דעותיו של "גנדי", אלה היו צפויות מזמן, הוא אמר בקול רם מה שחושבים בסתר ליבם אחרים בימין, והדוגלים בהנצחת השלטון הישראלי בגדה המערבית, כאשר המטרה הסופית היא טיהורה למדינת ישראל. כלפי־חוץ טוען הימין, כי ניתן לקיים דו־קיום בשלום בין הפלשתינאים לבין המתנחלים הישראלים (שאליהם יצטרפו בעתיד מאות אלפי יהודים...). אך הם נבהלים מנתונים סטאטיסטיים, שלפיהם בעוד 15־20 שנה תימצא במציאות של מדינה דו־לאומית כאשר הערבים יתקרבו לשוויון מספרי עם היהודים. ה"טרנספר" בא להציל את המדינה היהודית מן ההשלכות של השליטה הישראלית בגדה המערבית.

את "גנדי" חובה להוקיע, ולשחררו מכל תפקיד ציבורי, שגזען כמוהו אינו ראוי לכהן בו. אך הגזענות המתפשטת מחייבת מאבק גלוי ואמיץ יותר.

המשמר

סוחר הקרקעות עינב הורשע בתיווך למתן שוחד לליכוד ● השופט:

ההתרמה בלשכת דקל — מעשה פסול
האסיפה אצל שמיר — דבר לא יאה

שמואל עינב ערב לתשלומים ששילם יצחק ינאי, באמצעות אבי צור, עוזרו של דקל, לקרן הבחירות של הליכוד ● מזכ"ל העבודה: על דקל ושמיר להסיק מסקנות

סוחר הקרקעות שמואל עינב, 65, הורשע בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בתיווך לשוחד על־ידי סוחר הקרקעות יצחק ינאי לאברהם צור, מי שהיה עוזרו של סגן שר החקלאות מיכאל דקל, לצורך השתתפות במסע הבחירות של הליכוד לכנסת ביולי 1984.

השופט אליהו מצא זיכה עם זאת, את הנאשם מן העבירה העיקרית של מתן שוחד לאבי צור — פעם אחת בסך 110,000 שקלים, לכיסוי כנס של הליכוד במלון הילטון, ופעם נוספת של 3 צ'קים על סכום כולל של 3 מיליון, לצורך העברתם לאגודת "אנו ממשיכים" עמותה שהשתתפה במסע הבחירות של הליכוד. השופט גם זיכה את הנאשם מעבירה של סיוע לקבלת שוחד, בכך שפנה לסוחר קרקעות וביקש מהם לתרום לקופת הליכוד.

היה ערב לשילום

בהרשעה על התיווך לשוחד, בעניין סוחר הקרקעות ינאי פסק השופט, כי זו היתה למעשה עבירת מתן שוחד, בכך שעינב ערב לצ'קים דחויים בסך 2,500,000 שקלים שיצחק ינאי מסר לצורך תרומה לליכוד, ואשר כנגדם קיבל מכתב־כוונות מסגן שר החקלאות ח"כ מיכאל דקל.

השופט פירט בעניין זה באומרו, כי הנאשם פגש במשרד החקלאות בסוחר קרקעות יצחק ינאי, שמצבו הכספי היה קשה, והוא נחלץ לעזרתו וערב להתחייבותו לצ'קים של ינאי שהלכו למימון למערכת הבחירות של הליכוד. באותו מעמד קיבל ינאי מידי צור מכתב בחתימתו של מיכאל דקל. השופט קבע כי זו היתה עבירת שוחד.

גובה מטעם הליכוד

השופט אומר בהכרעת הדין כי "הורתו ולידתו של כתב האישום בתיק זה — באירועים שהתרחשו בקיץ 1984 ושהיו כרוכים בפעולתו של צור כמתרים וגובה תרומות שהיו קשורות במערכת הבחירות של הליכוד".

"עניינו של כתב האישום הינו בעבירות שוחד" מציין השופט מצא, "ולכאורה עוסק רק בנאשם, בצור, (שנגדו הוגש כתב אישום נפרד) ובאחרים, מזומי ההתיישבות באיזורי יהודה ושומרון, שרק שניים מהם — אחמד עודה ויצחק ינאי — הוזכרו בו בשמותיהם".

"אך דומני", הוסיף השופט "שלא סוגה שעסקה פרשת הראיות כנאשם עינב ובצור — היא עוסקת ברוב התחומים, שבין עיסקי מימשל ועיסקי פעילות מפלגתית אשר היו נהוגים בתקופה הרלוונטית בלשכתו של סגן השר, דקל ולא רק בלשכה זו.

המותר והאסור

"בגלל כך מעורר המשפט, אגב אורחא, שאלות נכבדות — כבירור המותר והאסור בתחום פעולותיהם של שרים וסגניהם, כממלאי מישרות ממלכתיות רמות מעלה מחד־גיסא, וכאישים פוליטיים נבחרים מאידך, ביחוד ובפרט בעיתות של התגוררות בבחירות לכנסת".

בהתייחסו לסכומים שנתן שמואל עינב לאבי צור מציין השופט מצא את טענת התובעת עו"ד רחל שיבר, סגנית בכירה לפרקליט מחוז המרכז, כי

(סוף בעמוד 4)

לו יהי / צפוי השבוע

שקר ללא רגליים טס

● ילקוט הכזבים של ה"לביא": הדיון ב"לביא" לא יוכרע השבוע וזה טוב: קשה לרדת מהעץ, ולכן החלטה כרגע היא אישור הפרויקט, המשך הדיון וסיכוי לביטולו.

תומכי ה"לביא", שמעולם לא נתפסו עם נתוני אמת, יכובו גם השבוע, כשתומכים במטוס מיושן, שצה"ל לא רוצה, בפרויקט שמחירו עד 1997 גבוה ב־3.2 מיליארד דולר (!!!) יותר מאפ־16 — מוכרחים לשקר. השבוע, כשרבין יציג את המתנות שהביא מארה"ב, יתברר שנקבל משהו כמו 0.7 מיליארד דולר אם נרד מה"לביא", ויגבר הצורך לשקר למענו. לתומכי ה"לביא" נותרו ה"נימוקים" הבאים: זיקפה לאומית בנוסח בגין, סליחה, בנוסח פרס: רק 6 מדינות מייצרות מטוסי־קרב. רוצים להיות במועדון; המחרה סופוליסטית נוסח שרון: מי שמוותר על ה"לביא" יוותר על ירושלים, כמו שהוא ויתר על סיני...; שקרים בנוסח אריק: צריך "לביא" מחשש לאמברגו, כשהוא יודע היטב ש־60% מחלקי המטוס ייוצרו בארה"ב, כולל המנוע והזנב.

● סיוע אמת לחקלאות: יש סיכוי טוב שיוזמה של הלכוד לביטול דו"ח רביד בעניין המושבים תזכה לרוב בוועדת הכספים, וזה טוב. הדו"ח הוא קנונייה להצלת הבנקים מאוכרן חובות המושבים, במסווה של "סיוע" בתנאים שימוטטו את החקלאים.

במצב הפוליטי הנוכחי, כדאי שהדו"ח יבוטל והשרים צור ונחמקין, יחד עם הח"כים מהלובי החקלאי, יפרשו מיד מהקואליציה. במקרה כזה, שני הגושים הגדולים יתחרו בהצעות סיוע־אמת למושבים — וגם לקיבוצים!

עודד ליפשיץ

"על המשמר"

בשטח/גזר־דין תבורי

סטירה שהפכה לבומרנג

"הסטירה שסטר תבורי עומדת בסתירה לאינטרס הציבורי" — פסקה שופטת השלום בנתניה, עדנה בקנשטיין, וגזרה על ראש עיריית פתח־תקוה ויו"ר מרכז השלטון המקומי, דב תבורי, קנס בסך 2500 ש"ח והוצאות המשפט בסך 2000 ש"ח.

תבורי עמד מתוח וחיוור. שנה וחצי נמשך המשפט בעבירה של

דב תבורי ממתין בבית המשפט, באחת הישיבות הקודמות

תקיפת פעיל תנועת "כך", עצמון רוזנברג. תבורי הביע שאט־נפש מתנועת "כך" בשל דרכיה הבלתי־דמוקרטיות והאלימות אולם נראה, שבמעשה הסטירה שיחק לידיהם של אלה מהם הוא סולד.

לאחר הרשעתו מעד תבורי בלשונו ואמר, שהוא רואה בהרשעה זו מדליה של כבוד. השופטת, בפסק דינה, מתחה ביקורת על כך ואמרה, כי הצהרה כזו מפיו של נבחר ציבור כמוהה כקריאה "אחרי", ואין ספק כי יש לכך השלכה הפוגעת באותו אינטרס ציבורי שנועד להחמיר עם עוברי עבירות התקיפה והאלימות. על־מנת לעקור תופעה זו מהשורש, השופטת גרסה, כי דווקא מאיש ציבור נדרשת מידת־יתר של איפוק וריסון, מאחר ועיני הציבור נשואות אליו ודפוסי התנהגותו משמשים דוגמה אישית.

בתום הקראת גזר הדין אמר פרקליטו של דב תבורי, עורך הדין אברהם אורן, שאסור לשכוח את קביעת היועץ המשפטי לממשלה, כי אין קלון בעבירה שביצע תבורי. כאיש שכפאו שד, מיהר לעזוב את אולם המשפט, בלא שהותיר סיכוי לעיתונאים.

ניצה רימון

ציורמצב

שפופרת / נתיבות

צנזורת ה"רוב" המוסרי

בשבוע שעבר נכנס איציק ג'רבי, תושב נתיבות, לספרייה העירונית בעיירתו, וביקש עותק של "אפיקורס בעל כורחו" של יהושע בר־יוסף. "אנחנו לא מחזיקים ספרים כאלה פה", ענו לו, "המנהל אומר שאלה ספרים בשביל כופרים".

ג'רבי, אדם חילוני, כמו רבים וטובים בעיירת הבאבה סאלי, אינו בודד במערכה. תושבים אחרים מספרים, שגם כשהצליחו להשיג עותקים של ספרים לא מוסריים (הארולד רובינס, למשל), מצאו שיד תקיפה גזרה את הדפים במקומות מסויימים. גם בעתוני הצהריים מטפלת היד הזו, ומדי בוקר מסירה תמונות חושפניות מדי, וידיעות וכתבות שאינן צריכות להגיע לתושבי נתיבות. הקוראים בספרייה מקבלים עיתון מקוצץ ומצונזר.

"כן, זה אני", מודה בענווה מנהל הספרייה, דן ידין הורוביץ, איש נעים־סבר ונעים־שיחה. "תמונות של עירום מוחלט או חלקי, פירסומים של "ארוס" וגם מאמרים מסוימים — אני מוריד".

— איך אתה מוריד? גוזר?

"לא. אני מדביק סלוטייפ על מה שצריך, ואז מושך את הסלוטייפ ונשאר כתם לבן".

— את צ'יצולינה ראו אצלכם?

"ראו. פשוט הורדנו לה את מה שצריך להוריד. אותה השארנו".

— מי קובע את הסולם?

"אני. כמובן. באופן אובייקטיבי".

— והדפים החסרים בספרים?

"זה לא אני. את זה עושים קוראים שאיכפת להם מהמוסר של חבריהם".

הממונה על תיק החינוך בנתיבות, אליהו פריז: "יש לנו הרבה בעיות תקציב. יש סדר עדיפויות, ואין סיבה שנקנה ספרים שמאלניים או לא מוסריים כשיש ספרים שחשוב יותר לקנות".

שלי יחימוביץ'

מן הכורסא / סיבה למסיבה

מועד ונופל

מאיר אריאל אמנם נפלא. הרבה שנים בטרם החל להישמע ברדיו, להופיע באולמות קטנים ולהקליט, הזמנתי אותו לקיבוצי לשיר או, במקרה שלו, לדבר שיר בפני החברים. אז, בראיון קצר שורבב בהופעה, חשף אריאל את העובדה שהוא מצוי בתהליך שיבה אל המקורות: החל לקרוא בתורה ובתלמוד, או בסדר הפוך, והחל להדליק נרות־שבת. חברי הקיבוץ, שרבים בהם חוטאים במנהגים האלה משנים, לא נפלו מכסאותיהם.

עברו כמה שנים, ובראיון שקיימתי איתו לעיתון היה אריאל חינני כתמיד ומעורפל כדרכו. אבל טפח אחד בכל זאת הסכים או לחשוף, מבלי לכסותו בטפחיים: הוא החל לעיין בתורה ובתלמוד, או בסדר הפוך, ולהדליק נרות שבת.

שלשום, "סיבה למסיבה", נחשף הסוד בפעם השלישית במהלך העשור האחרון: אריאל החל לקרוא בתורה ובתלמוד, או בסדר הפוך, ולהדליק נרות שבת. הפעם גם הוסיף משהו על השפעת המקורות על תמליליו, אבל לא נימצאו לכך תימוכין בשיר החדש שהשמיע.

מאיר אריאל

אין ספק, קצב החזרה בתשובה שונה מאדם לאדם, אבל שלשום, לראשונה, התעורר החשד שאריאל אינו סתם מטמטם באופן מדאיג בהתקדמותו, אלא שגם אינו מתאמץ מספיק ואינו די רציני בכוונותיו. מן החשד הזה נובע חשד חמור יותר: שכל הסיפור אינו אלא נסיון לשאת חן.

אם אמנם כך, צריך לומר לו כי הניסיון לא יצלח. ולא רק משום שהטקסטים שלו רחוקים מרחק ניכר – והלוואי וישאר – מרוח ישראל סבא, אלא בעיקר משום שבתהליך השיבה אל הדת כבר התקדם עם ישראל הרבה מעבר לשלב שם תקוע אריאל זה עשור. זכדי לשאת חן בעיניו עליו להתאמץ ולהאיץ את צעדיו.

ארנון לפיד

אח"מ / מדונה

לחיות עם סרט כחול

לפני שהפכה לזמרת מפורסמת, ניסתה מדונה להתפרנס בכל דרך אפשרית ובין היתר, כזכור,

הצטלמה בעירום. הצילומים הם צצו ועלו לאחר שהפכה לכוכבת והופיעו, במלא החשיפה המכובדת, ב"פנטהאוז" וב"פלייבוי". מדונה לא התכחשה לצילומים והסבירה, שמדובר היה בכורח המציאות, בגלל המצב הפיננסי הרעוע שלה, ובכלל מה יש לה להתבייש בגופה?

מה שלא אמרה אז ומה שלא ידעו, שהיא גם הופיעה בסרט כחול ושמו "קורבן מסוים". היא מחקה את הסרט הזה מזכרונה, אבל המפיקים, שגילו רק לאחרונה את מכרה הזהב שבידיהם, החליטו להפיצו על קלטות וידיאו. החל מחודש זה יוכלו המעריצים להתענג, אם זו המגילה המדויקת, על ביצועיה של מדונה. כל נסיונותיה לעצור, באמצעות צו־מניעה, את הפצת הסרט, נכשלו. במאי הסרט, שצולם לפני שש שנים, מתייחס בביטול לטענותיה, שהפצת "קורבן מסוים" תפגע בקריירה שלה. "היא תצטרך ללמוד לחיות עם הסרט," אמר. רק היא?

עופר ניר

מדף / סיפורת

מוסיקה ללא ציונות

נתן שחם, "רביעיית רוזנדורף", עם עובד /ספרייה לעם, 1987

קריאת הספר "רביעיית רוזנדורף" היתה עבורי חוויה מיוחדת במינה. כנער, חוויתי את תקופת המאורעות בארץ־ישראל, 1936־1939, מהצד ההירואי שלה, דרך עשרות ספרים שנכתבו על אותה תקופה מנקודת מבטם של ה"יישוב", ההתיישבות העובדת, והמחתרות.

אולם בארץ היו גם אחרים שפשוט חיו בה, חלקם בלית־ברירה, בלא כל אידאולוגיה ציונית־פוליטית מכוונת. רביעיית כלי המיתר של יוצאי גרמניה — רביעיית רוזנדורף — משמשת כעין מיצג של אלה, שכמעט ולא הונצחו בכתובים.

דרך סיפורם האישי, בגוף ראשון, של חברי הרביעייה ושל הסופר המלווה אותם, שהוא לכאורה כותב את הטיוטה לרומן זה, מתגלה עולם של אנשים שלא חשבו בגדול על ציונות. הם חשבו אולי בגדול על מוסיקה, מוסיקה כהשראה, ומוסיקה כאמצעי־קיום.

האם קורט רוזנדורף ואגון לוונטל (הסופר) חיו באותה ארץ, באותה תקופה, באותו עולם, בהם חיו איה וגבריאל מ"פרשת גבריאל תירוש" של יצחק שלו, העוסק אף הוא באותה תקופה? מסתבר שכן, אף כי כל קשר בינם לבינו הוא מקרי ביותר.

ציטוט מסיומו של הרומן: "אין מה לקחת ועל כן לא כדאי לתת. העולם של ומגנו הוא נקבה שעקרו מקרבה את אברי ההולדה. אהבה היא אנוכיות שנתעצמה. אין שחר למעשינו. אין טעם במחרלינו. המולדת היא אשלייה — הלשון כוזבת. יש רק מוסיקה — אנחתה האחרונה של תרבות המערב."

ואולי גם המוסיקה, בסיפור זה, היא אשליה — בדומה למולדת?

אפי לנדאו

מפת בכורות/סרט

"לא שם זין"

תלכו לראות את "לא שם זין".

זה איננו סרט של גאון קולנועי, והוא אינו שופע חידושים. זה אינו סרט פציפיסטי־שיר וטוב שאיננו כזה. זהו פשוט סרט שעובד עליך חזק, שמצמית אותך לכיסא, שמביא אותך לחשוב על בנך שהתגייס לצבא לפני חודש. זהו סרט שמדבר עברית פשוטה, מחוספסת, ונוגע במציאות.

אין גם ב"לא שם זין" מעמקים פסיכולוגיים, אבל דווקא העובדה הזו מחודדת את המצב הקיצוני אליו נקלע נכה מלחמה — מעבר חד, קיצוני, מחיים מלאים, בטוחים, המונעים על־ידי סקרנות, תשוקות חזקות וחדוות גילוי, לחיים חצויים, חוורים, על סף חמות. מאבק חד בין הארוס והטנאטוס, האהבה והמוות, שהיא תמצית כל הסיפורים הגדולים.

לא סרט גדול, יש בו נפילות. אבל יש בו מה שאין לעתים לסרטים מתוחכמים וחשובים: כוח מיידי, שאינו נמוג אלא חי בך ומצטרף לחוויה הישראלית של כל אחד מאיתנו, חוויה מזרחית־תיכונית חמה, תערובת של חופי ים מלוחים, נערות שזופות, שפה פשוטה, ספרים ותקליטים מאוצרות המערב, וחרדה קיומית בלתי־פוסקת.

דוביק רוזנטל

עורך "עמוד־אחורי": אפי לנדאו

חוסיין: מזכיר האו"ם יוציא בקרוב הזמנות להשתתף בוועידה הבי"ל

וינה. — שבועון אוסטרי ציטט אתמול את המלך חוסיין, באומרו שמזכיר האו"ם יוציא הזמנות להשתתף בוועידה הבינ"ל לשלום במזה"ת.

חוסיין אמר, שדה קואייר „יוציא הזמנות ל־5 החברות הקבועות של מועצת הביטחון ולכל הצדדים המעורבים, ליַשם פתרון הבעיה הפלסטינית", מצטט השבועון „פרופיל". עוד אמר המלך: „הגענו לצעד חשוב, גם אם לא סופי" בהכנות לוועידת שלום בחסות האו"ם.

חוסיין לא פירט מעבר לדברים אודות ההזמנות. הוא רק אמר, שמנהיגות אש"ף מוזמנת לירדן לשם התייעצויות. כשנשאל אם הוא סבור שראש ממשלת ישראל יצחק שמיר יחזור בו מהתנגדותו הנמרצת לוועידת שלום מזרח תיכונית, אמר המלך חוסיין: אינני יודע. מה ששמעתי על הצהרותיו של ראש הממשלה, לא מעודד אותי ביותר. אך אני מקווה שטרם נאמרה המלה האחרונה".

מו"מ בלי וטו

הוא אמר, כי ועידת שלום לא תהיה רשאית להטיל וטו על התקדמות במו"מ שיושג. לדעתו, המשקל המוסרי של העולם, המיוצג על ידי חמש המדינות המיוצגות דרך קבע במועצת הביטחון — ארה"ב, בריה"מ, סין, בריטניה וצרפת — יסייע להביא לתוצאות.

המלך חוסיין הכחיש שקיימת מחלוקת בינו לבין ערפאת, אך העיר כי אש"ף הפר הסכמים עם ירדן. „אנו הירדנים היינו שמחים לו הסכים העולם למשלחת פלשתינית בלתי־תלויה, שתפעל למען מדינה פלשתינית עצמאית. אך נראה שזה נתקל בקשיים עצומים בארה"ב, ישראל ובמקומות אחרים".

שר־החוץ הצרפתי

ההצעה לכנס ועידה בינלאומית לענייני המזה"ת והתיווך הירדני בין סוריה לעירק, יהוו נושאים מרכזיים בדיונים של שר החוץ הצרפתי, ז'אן ברנאר ריימון, ברבת עמון.

ריימון הגיע אמש לביקור שיימשך 24 שעות בירדן.

(אי.פי.ע"צ)

המשכים

רבין וניסים נגד

מאת אבי בניהו

התעשייה האווירית וכי לא התקיים כל דיון בעניין. „גם אם תהיה הצעה כזו שתבוא על חשבון היכולת המבצעית של המטוס, או במחיר של דחייה בכניסה לשרות מבצעי — צה"ל יתנגד לה", אמר.

הרמטכ"ל שדיבר בפני תלמידים בתיכון ה' בת"א אמר עוד: „כשמשקיעים כסף בלביא שיהיה מבצעי רק בעוד שבע שנים אנו משקיעים פחות כסף בדברים מתוחכמים אחרים שאמורים להקנות לנו יתרון על האויב". שומרון הביע תקווה כי בקרוב תפול החלטה סופית בעניין זה.

חשש מפרס ושמיר

בצה"ל הגיבו אמש בסיפוק על הצהרתו של שר־הבטחון כי ימליץ לוותר על „הלביא". גורמים צבאיים הביעו חשש מפעילותם של פרס ושמיר המטילים את כל כובד משקלם ואת מירצם בחיפוש אחר הצעת פשרה „ככל הנראה מבלי להבין את המשמעות של החלטה כזו".

בצה"ל דוחים למעשה כל הצעה חלופית למה שמכונה „חלופת צה"ל" וסבורים כי גם הצעה של התעשייה האווירית על „לביא מצומק" אינה באה בחשבון.

בצה"ל ובמערכת הבטחון מורגשת דריכות רבה לקראת ההכרעה בממשלה בנושא „הלביא" שהפך כבר לשיחת היום בכל הדרגים וההזדמנויות.

ניסים נגד פשרה

שר־האוצר משה ניסים דחה למעשה אתמול את הצעת הפשרה שהולכת ומתגבשת בתעשייה האווירית בעניין פרוייקט „הלביא", בתמיכת רוה"מ יצחק שמיר ומ"מ שמעון פרס.

ניסים אמר אתמול שכל הצעה אשר תאריך את „הייסורים" של הפרוייקט לא מתקבלת. שכן עלול להיווצר מצב בו צה"ל לא יקבל בזמן את המטוסים שהוא זקוק להם. ואז יהיה צורך לרכוש מטוסים אמריקניים. ניסים ציין שבמקרה כזה יקנו גם את מטוסי אף־16 וגם יהיה צורך לממן את המשך פרוייקט „הלביא".

ידבר בשבוע הבא

ניסים אמר שהוא נמנע מלציין את עמדתו בכל הקשור להמשך פרוייקט „הלביא" עד השבוע הבא. כאשר הוא ישמיע את הערותיו בישיבת הממשלה. אך יחד עם זאת הוא לא השאיר מקום לספקות באשר להתנגדותו לתוספות תקציביות כדי לממן את „הלביא". הוא אמר שהגדלת התקציב תביא להגדלת מיסים ולהעלאת שער הריבית והדבר יביא לנסיגה של המשק. „נראה אז את שוחרי הצמיחה הכלכלית איך הם יתייחסו לפגיעה בצמיחה" אמר השר.

ניסים ציין שהוא מקווה שהשרים יתנהגו באחריות בשעת ההכרעה ולא יצביעו עבור הגדלת תקציב המדינה או עבור כל תכנית שתפגע ביציבות המשק.

מאת דליה שחורי

יועלו ההצעות החדשות ויתקבלו סיכומים.

מצפים, כי את הצעת מערכת הבטחון יביא שר הבטחון יצחק רבין. ראש הממשלה יצחק שמיר ומ"מ ראש־הממשלה שמעון פרס מעוניינים להגיע ביניהם להצעת החלטה מוסכמת. ייתכן, כי ייעשה נסיון לגשר בין עמדות שמיר ופרס, בעד המשך פרוייקט ה„לביא", לבין הצעת מערכת הבטחון. גם התעשייה האווירית עשויה להכין טיוטת הצעה, אך זו תוכל להיות מיוצגת בממשלה רק אם תאומץ על־ידי ראש־הממשלה כהצעתו שלו, או על־ידי אחד השרים. ייתכן, כי אחת ההצעות שיועלו תהיה להקים ועדת שרים, שתבדוק את כל ההצעות שיוגשו לממשלה בנושא ה„לביא".

דיווח רבין לממשלה

בישיבת הממשלה אתמול דיווח שר הבטחון יצחק רבין על שיחותיו בארה"ב. הוא אמר, כי דחה בשיחותיו בוושינגטון את כל חמש החלופות שהועלו על־ידי ארה"ב ואמר כי אינן מקובלות על ישראל. אנשי שיחו אמרו לו, כי הסיוע הצבאי לישראל בסך 1.8 מיליארד דולר בשנה יישאר בגובהו זה גם בשנה הבאה וב־1989. כן הובעה נכונות להגדיל, תמורת ביטול ה„לביא", את הסכום מתוך תקציב הסיוע הצבאי, שישראל רשאית להמירו לשקלים ולהוציאו בישראל, מ־300 ל־400 מיליון דולר.

לגבי עמדת הקונגרס והאפשרות כי ביטול פרוייקט ה„לביא" יגרום לצמצום התמיכה בישראל, ציטט רבין את אחד הסנטורים שאמר לו, כי תמיכתו בעבר בפרוייקט ה„לביא" היתה מפני שישראל רצתה בכך וכי הוא תומך בישראל ובמה שישראל תחליט עליו.

התבטאו בעד

בדיון שהתפתח בעקבות סקירת רבין השתתפו נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, הממונה על התקציבים במשרד האוצר א. פוגל והשרים יעקב צור, משה קצב, חיים ברלב, אברהם שריר, גדעון פת, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, גד יעקבי וחיים קורפו. בעד הפרוייקט התבטאו צור, קצב, קורפו ארבלי־

(המשך מעמוד ראשון)

אלמוזלינו ופת. יעקבי מנה את מערכת השיקולים בעד ונגד ה„לביא" ואמר, כי יגבש עמדתו בשבוע הבא, לאור ההצעות שיובאו לממשלה.

צור אמר, כי יצביע בעד המשך הפרוייקט אם התעשייה האווירית תציג תוכנית ריאלית של קיצוץ בהוצאות ובמחירים ואם תובטח תוספת לתקציב הבטחון. קצב אמר, כי הוא מתקשה להכריע בין העמדות המקצועיות והנתונים הסותרים שהועלו בממשלה על־ידי גורמי הבטחון השונים. חיים ברלב אמר, כי יש צורך בחוות דעת אובייקטיבית, שתביא בחשבון את כל השיקולים והנתונים. הוא הוסיף, כי בתנאים הקיימים הוא נגד פיתוח ה„לביא". אברהם שריר אמר, כי בתנאים של העדר תשובה לחלופות שצה"ל זקוק להן, אין הוא יכול להצביע בעד ה„לביא".

הרמטכ"ל אלוף דן שומרון חזר ופירט את צרכי צה"ל. עדיין לא דיברו בדיון בממשלה יצחק מודעי וכן ראש הממשלה יצחק שמיר, מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס ושר האוצר משה נסים. אולם מניחים, כי שרים כמו משה ארנס ועזר וייצמן ירצו ליטול שוב את רשות הדיבור אחרי שעל שולחן הממשלה יונחו ההצעות החדשות. וכמוהם אולי גם שרים אחרים שכבר דיברו.

שמיר: אפעל לעמדה אחידה בעניין ה„לביא"

„גיבשתי עמדה בעניין הלביא" — דברים אלו אמר אמש ראש־הממשלה יצחק שמיר לכתב עתי"ם, בתום נאום שנשא בפני קבוצת תורמים יהודים מקנדה.

ראש־הממשלה נמנע מלפרט העמדה שגיבש, אך הבהיר כי הוא מתכנן לפעול על מנת שתהיה עמדה אחידה בהחלטת הממשלה בנושא הלביא. „יש דעות שונות בכל המחנות והתחומים, אבל הדיונים הממושכים הוכיחו שאפשר להגיע למכנה משותף" — הטעים. (עתי"ם)

צלצול מהיר

אתי רונאל

שלמה צורף מאמן נבחרת ישראל בטניס

טוניסאי במקום כנר

מה דעתך על משחקם של הישראלים בווימבלדון?

הם הגיעו לתוצאות טובות. ניצחו את המיקסיטים. וגם כשהפסידו לא הפסידו בקלות. כך שהתוצאה הסופית בהחלט מספקת אותי. יש לנו סיכויים להגיע לגביע שבו?

אנחנו בכיוון. כשאימנתי את עמוס מנסדורף ואת גלעד בלום כבר היו והיון ואמרתי: שהם ישחקו יום אחד בווימבלדון. זה נראה או באיד הזה. והנה שניהם שיחקו ביחידים ובזוגות והצליחו יפה מאוד. בסה"כ אנחנו משחקים בטניס הרבה מאוד. הוקמו הרבה מרכזים. הילדים מזדהים עם עמוס ועם גלעד. ההורים דוחפים ובתי־הספר עוזרים. יש לנו היום עוד הובה בטניס בהרבה בתי־ספר בארץ. או עם מודעות, טכניקה ובריכו טניס. יש לנו בהחלט סיכוי.

צעירים היום מודרים לטניס כמו שנדהו פעם לכדורגל?

כן, בהחלט. כבוד הכספים וההשיפה של הטניסאים הצעירים לתחרויות ולפרסום, עולים על אלה שיש לכדורגלנים. מה גם שבכדורגל אתה חלק מקבוצה, בעוד שבטניס — אם אתה טוב — אתה ישר מתבלט. זוכה לפירסום ולהכרה בינלאומית.

וההשקעה הגדולה מקשה על הפיכת הטניס לספורט עממי בדומה לכדורגל?

כן, נכון שהמתקנים, שיעורים ומגרשי הטניס מסובסדים היום על־ידי יהודי ארה"ב, קנדה, אנגליה, דרום־אפריקה ועוד. הבעייה היא למצוא את הגופים, שיממנו את השחקנים הצעירים בשנים הראשונות שלהם בטניס המקצועי. אז אנחנו מוצאים לפעמים אנשים פרטיים שמוכנים להשקיע ללא תמורה, או חברות וגופים שמממנים בתמורה לפרסומת. אבל זה לא מספיק. אגב, גם עמוס וגלעד הגיעו לטניס בזכות תכנית החינם שניתנה לילדי רמת־השרון. וכבר בגילאי 9 ו־10 הם התגלו כשחקנים מוכשרים, מבטיחים ומלאי מוטיבציה. אני זוכר שהעונש הכי גדול בשבילם היה לא לבוא יום אחד לטניס.

האם היהודיה, שרצתה פעם שבנה יהיה כנר מפורסם, רוצה היום בן טניסאי?

הילדים לובשים בגדים לבנים, ולומדים את דפוסי ההתנהגות הג'נטלמניים הקשורים במשחק. בניגוד לכדורגל ששם צועקים, מקללים וחשופים לפציעות. כך שגם אם הילד לא יהיה שחקן מפורסם, הוא יהפוך לבן־אדם.

השירות

מחר עוד פגישה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד אמורים להפגש מחר, יום ג', עם שר־האוצר משה נסים ועם הממונה על השכר, הילל דוראי, בנסיון לחלץ את המו"מ התקוע על עברי פי שביתה.

חיים הברפלד אמר בישיבת מטה המאבק כי „ההסתדרות ספגה לאווים על לאווים במהלך החודשים האחרונים. ראשי האיגודים גילו גמישות רבה, אך הנוקשות של

(המשך מעמוד ראשון)

ראשי האוצר לא משאירה ברירה אלא לממש את איום השביתה. משום שרמת השכר בשירות הוא ירוד והשירותים נמצאים בהתפוררות." על משה נסים אמר הברפלד כי הוא עדיין לא התנסה במאבקים מקצועיים וכי עיקר הפעולה מצד ההסתדרות הוגש על מגש של כסף. „בכל זאת

צריך נסים לעבור שיעור ביחסי עבודה והמשק יצטרך לשלם את המחיר", אמר הברפלד.

משלחת של המפלגה הקומוניסטית מאיטליה — אורחת מפ"ם בישראל

ג'ורג'יו נפוליטאנו: מפ"ם מוכיחה שיש עם מי לדבר בתנועה הציונית

מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר"

משלחת רמת דרג של המפלגה הקומוניסטית האיטלקית (מ.ק.אי.), שבראשה עומד אנטוניו רובי, סגן המזכיר הבינלאומי של המפלגה, הגיעה אמש לישראל כאורחת מפ"ם.

המשלחת, שתקיים בארץ פגישות עם משרד החוץ, ראשי ההסתדרות הכללית ואף עם גורמים פלשתינאים, וכן תשתתף בסמינר שיאורגן על־ידי העתון „אל־פג'ר", תהיה אורחת מפ"ם, שהיא המפלגה הציונית היחידה שהמפלגה הקומוניסטית האיטלקית מקיימת אתה יחסים הדוקים למדי.

יש עם מי לדבר

בראיון מיוחד ל„על המשמר" [illegible] טען ג'ורג'יו נפוליטאנו, מספר שתיים במפלגה הקומוניסטית ושר־החוץ שלה, כי הציונות של מפ"ם אינה מפריעה לו לקיים עמה קשרים על בסיס פוליטי וכי הדבר מוכיח שבתוך הציונות יש כמה זרמים ושבהחלט יש עם מי לדבר בתנועה הציונית.

מאז נובמבר אשתקד, לאחר ביקורו של נפוליטאנו בישראל [illegible] היום, מפלגת העבודה ומשרד החוץ השתמשו בראשי־הגשר שנפתחו בין ישראל למוסקבה ובקשרים שנוצרו עם המפלגה הקומוניסטית האיטלקית. במסגרת זו יש לראות את הביקור הנוכחי של המשלחת [illegible] משתתפים חברי פרלמנט, עתונאים ואישים פוליטיים מתוך המפלגה.

נוער סובייטי ואמריקני ב„צעדת שלום" מלנינגרד למוסקבה. לקראת פתיחת מופע רוק משותף ללהקות משתי המדינות באיצטדיון איסמאילובו במוסקבה. (צילום: אי.פי.)

צבן: על שמיר ודקל להתפטר בעקבות פסה"ד בפרשת עינב

מאת מוטי בסוק כתב „על המשמר" בכנסת

יאיר צבן (מפ"ם) תבע אתמול מראש הממשלה שמיר, סגן שר־הבטחון דקל ומכל יתר מנהיגי הליכוד, שהיו מעורבים באורח ישיר באיסוף כספים לקופת הליכוד מסוחרי הקרקעות ביו"ש, להתפטר מתפקידם.

צבן טוען כי דרישתו מובנת מאליה על רקע הביקורת החריפה שמתח אתמול השופט מצא על שיטת גיוס הכספים של הליכוד בפסק־דינו במשפטו של סוחר הקרקעות עינב. צבן אומר כי אם יצחק רבין התפטר בשעתו מראשות הממשלה בגין חשבון בנק של אשתו בחו"ל, קל וחומר שיצחק שמיר חייב להסיק מסקנות אישיות בפרשה זו. צבן גם ידרוש דיון דחוף בנושא זה השבוע בוועדת הכנסת לביקורת המדינה.

„על המשמר" המרכז
עתון יומי
עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה:
רח' חומה ומגדל 2 תל־אביב
טל' 378833 חשבון בבנק הדואר 4-43360-3

המען למכתבים:
שירות שק־דואר נ.ו.ל ת.א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2 Choma Umigdal
St. Tel-Aviv, 67771 Phone 378833
Telex 341652

סניפים: ירושלים [illegible]
המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים
חיפה: [illegible]
המען למכתבים: ת"ד 4005 חיפה

ועדת השב"כ מגבשת רשימת עדים; תפרסם רק „מידע טכני"

הראשונים להעיד — ראשי השב"כ לשעבר, לפני הופעת המעורבים בפרשה

מאת כתב „על המשמר" לענייני משפט

ועדת החקירה המשפטית לבדיקת שיטות החקירה של השב"כ תחליט כנראה לתת פירסום פומבי רק לפרטים טכניים מצומצמים הקשורים לעבודתה. כגון: מספר העדים שיוזמנו להעיד בפניה, מספר הפניות מן הציבור שהגיעו אליה וכד'.

שלושת חברי הוועדה — נשיא בית־המשפט העליון בדימוס משה לנדוי, מבקר המדינה יעקב מלץ ואלוף (מיל.) יצחק חופי — החלו לעיין בחומר הרב שהועבר אליהם. תוך כמה ימים תגבש הוועדה את רשימת העדים שיוזמנו להעיד בפניה, ולאחר מכן יישלחו הזמנות לעדים. בשלב הראשון יוזמנו להעיד ראשי השב"כ לשעבר, על מנת להשמיע סקירות כלליות על נהלי החקירה שהונהגו בשב"כ בזמנם. רק בשלב מאוחר יותר יוזמנו להעיד אנשי השב"כ שהיו מעורבים בפרשת נפסו.

ועדת החקירה המקיימת את דיוניה בבית־החולים שערי־צדק בירושלים לא מתכוונת לתת פירסום מוקדם לשמות העדים שיופיעו בפניה ונעשו סידורים מיוחדים כדי להבטיח שזהותם של אנשי השב"כ תישאר חסויה.

יהודי בודאפשט: עידן חדש

מנכ"ל קרן הזיכרון עם שני זאטוטים המעוניינים בספר חדש

פרסומים יהודיים בהונגריה — לראשונה מאז השואה

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

פרסומים יהודיים ראשונים שהודפסו בהונגריה ומיועדים לילדים יהודיים המתגוררים בה, יצאו לאור לראשונה מאז השואה. אחדים מהם הוצגו בכינוס „קרן הזיכרון לתרבות יהודית" שננעלה במוצאי שבת בבודאפשט.

הכינוס נערך לראשונה במדינה מזרח־אירופית.

הפרסומים מומנו בכספי „קרן הזיכרון" והודפסו בשיתוף הקהילה היהודית המקומית.

ד"ר ג'די אוכבאום מסר כי סידרת הפרסומים נושאת את השם „אלף" ומטרתה „לציין את תחילתו של עידן חדש בחייה של יהדות הונגריה". המרכז ללימודים יהודיים שנחנך במהלך הכינוס בבודפאשט יעמוד במגע עם המרכז ללימודים יהודיים של אוניברסיטת הרווארד.

גורש אורח גאנה שהגיע בדרכון מזוייף

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

אורח גאנה, שניסה להיכנס לארץ בעזרת דרכון מזוייף, גורש אתמול לקפריסין.

האורח הגיע ארצה ביום ד' באוניה ובביקורת הגבולות שנערכה בנמל חיפה חשד בקר הגבולות בכשרות דרכונו של האיש. בבירור שנערך עם השגרירות הבלגית התברר כי הדרכון נגנב מאשה וכי הוא זוייף.

פרס ישיב לפרץ על „חסימת היוזמה לפגישה עם מיטראן"

— והרב פרץ ימתין עד... ישיבת הממשלה בשבוע הבא ● שריר מתנגד ליציאת פרץ לפאריס ● פרץ: להיטות מופרזת להסגרת נקש

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

השר יצחק פרץ, המעוניין לצאת לצרפת כדי להיפגש עם שר המשפטים הצרפתי ועם הנשיא מיטראן ולבקש מהם לבטל את בקשת ההסגרה של ויליאם נקש, שאל אתמול בישיבת הממשלה את שר החוץ, שמעון פרס, מדוע לא אישר משרדו לשגריר ישראל בפאריס, עובדיה סופר, להסדיר פגישות אלה.

הרב פרץ אמר, כי פנייתו לצרפתים היא על בסיס הומניטארי. ראש הממשלה יצחק שמיר, אמר פרץ, אישר פנייה זו. אך „הפקידות במשרד החוץ" חסמה את היוזמה, „בוודאי לא בידיעת שר החוץ". הרב פרץ הוסיף, כי „מתקבל רושם שיש להיטות מופרזת להסגרת נקש".

שר החוץ שמעון פרס אמר, כי הוא רוצה לבדוק את הנושא וישיב עליו בישיבת הממשלה בשבוע הבא. הוא ציין עם זאת, כי כששר נוסע לחו"ל, זו אינה נסיעה פרטית על בסיס הומניטארי, אלא נסיעה מטעם הממשלה. עוד אמר, כי מטרת הנסיעה נוגדת את פסיקת בג"ץ בעניין נקש.

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, אמר כי עיקרון האחריות הקולקטיבית של הממשלה מחייב גם את הרב פרץ, והוא אינו יכול לפעול בניגוד לעמדת שר המשפטים, שהחליט להסגיר את נקש. על כך השיב הרב פרץ, כי שר המשפטים הסכים לנסיעתו לפאריס. כך ש„הפה שאסר הוא הפה שהתיר", ואין מניעה לנסיעתו.

בינתיים, הנושא נתון בקיפאון, עד שפרס ישיב לרב פרץ בישיבת הממשלה הבאה.

כתבנו לענייני משפט מוסר, כי שר המשפטים אברהם שריר מתנגד לפנייה רשמית של השר יצחק פרץ לממשלת צרפת כדי שזו תבטל את הבקשה להסגרתו של ויליאם נקש.

נודע כי השר שריר הביע עמדה זו בשיחות אישיות. לעומת זאת, רשמית אמר אמש השר שריר כי אינו אוסר על שום שר לנסוע, ואינו הגורם המאשר נסיעות שרים לחו"ל. לדבריו, זה תפקידו של ראש הממשלה ואת עמדתו זו הביע באוזני שמיר.

פרקליטו של ויליאם נקש, עו"ד רולנד רוט, פנה אתמול לראש הממשלה וביקשו לפעול לעיכוב הסגרתו של נקש לצרפת, עד שיקבל תשובה מנשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, על בקשתו שצרפת תמיר את בקשת ההסגרה בכוונות שנקש יועמד לדין פלילי בארץ.

שומרון: חלק מן המצהירות משתמטות — צריך לעשות סדר

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון הביע אתמול במרומז את דעתו נגד השתמטות בנות דתיות ובחורי ישיבה משירות בצה"ל.

בשיחה עם בוגרי שמיניות בתיכון עירוני ה' בת"א במסגרת תוכנית משותפת של גלי צה"ל ופיקוד הגדנ"ע, „לקראת גיוס", אמר רב־אלוף שומרון: „חלק מאותן בנות שמצהירות על היותן דתיות עושות זאת לצורך השתמטות. הנושא פוליטי ויוצר אפליה בין הבנות. צריך לעשות בזה סדר".

בנושא בני הישיבות אמר הרמטכ"ל: „הייתי שמח אילו כל צעיר וצעירה היכולים ומסוגלים מבחינה נפשית ופיסית היו משרתים בצבא, וממלאים את חובתם. יש החלטה פוליטית ואני מקבל אותה כעובדה. כשלחצה אחת התלמידות ואמרה לרמטכ"ל — „אם צה"ל מקבל את הקביעה ששירות בצבא כרוך בפריצות אז אני נחשבת בסטטוס הזה" — ענה שומרון: „אני מרגיש שזה לא צודק ולא הוגן כלפיכן, ומקווה שזה יגיע בקרוב לטיפול".

בני הנוער המתגייסים בקרוב לצה"ל הירבו לשאול את הרמטכ"ל בנושאים המעסיקים את צה"ל ואת מערכת הבטחון ושאלותיהם הוכיחו רמה גבוהה של מעורבות וסקרנות.

שמיר לא קיבל הצעת שרון שהממשלה תגנה את חוסיין על ואלדהיים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר אתמול בישיבת הממשלה, כי הוא רואה את הזמנת נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים על־ידי המלך חוסיין לביקור בירדן כצעד ראוי לגינוי.

עם זאת אמר שמיר, כי אינו סבור שהנושא ראוי לדיון ולהחלטה בממשלה. „עמדתנו כלפי ואלדהיים ידועה. אבל לא צריך להגיב בהחלטות על כל צעד שלו", אמר.

שמיר השיב בכך לשאילתה של השר אריאל שרון, שהציע שהממשלה תגנה את חוסיין. שרון אמר, כי הוא מעלה את ההצעה בממשלה לאחר שנדחתה בקבינט.

שר החוץ שמעון פרס אמר, כי גינה בטלוויזיה האמריקנית את הזמנת ואלדהיים על־ידי ירדן.

המסקנות על נטישת המיתקן הבטחוני — הוגשו למיצנע

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

קצין בודק בדרגת אלוף־משנה שמונה לחקור את אירוע נטישת המתקן הביטחוני ברביהעיך על־ידי אנשי מילואים, סיים אתמול את עבודתו והגיש מסקנותיו לאלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע.

הבודק יקבלו הרמטכ"ל וחברי המטה הכללי את פרטי הבדיקה ואת מסקנותיו של הקצין הבודק לגבי השתלשלות העניינים.

גורמי צבא שעסקו בבדיקת הפרשה הביעו אמש תמיהה על התגובה הרשמית של צה"ל. כפי שנמסרה לעיתונות, לדבריהם, התגובה לפיה הגיב צה"ל בו ביום על נטישת הביתהן אינה מדוייקת, היות שהנושא נעלם מידיעתם של ראשי הצבא שביעות מספר עד שנחשף בתקשורת.

לפי שעה, לא ברור אם אנשי המילואים יועמדו לדין.

כמה עולה עיכוב השלום?

יוזמת שלום מהדהבת המכלכלי הוא הנושא המרכזי בכינוס תעשיינים ואנשי כלכלה בכירים שהתכנסו אמש במלון דן בתל־אביב בחסות השר עזר וייצמן ובהשתתפות אלי הורביץ, השגריר המצרי מוחמד בסיוני וחנא סניורה.

בכוונת המארגנים לעורר את התעשיינים ואנשי עסקים שבכר הביטחון את השתתפותם בכינוס, לפעול להבנאת פתרון מדיני לסכסוך הנימשך באיזור וליצור בכך את הרקע הנאות לשיתוף פעולה כלכלי אם וכאשר יושג השלום.

הערכו לשלום, המכתיע בקרן פרויינד, אברט, החליט ליזום את ההתכנסות כדי לדון, בנהיר הכלכלי וההברתי שמביעית החברה הישראלית בשל עיכובי השלום.

5 סנטורים — בחבר הנאמנים של מכון טרומן

מאת דליה שחורי

חמישה סנטורים אמריקנים נתמנו כחברים בחבר הנאמנים של מכון טרומן למען קידום השלום באוניברסיטה העברית בירושלים.

זו הפעם הראשונה שסנטורים מארה"ב מתמנים לחבר הנאמנים של המכון. חמשת הסנטורים הם: רודי בושוויץ (מינסוטה) פרנק לאוטנברג (ניו ג'רסי), הווארד מצנבאום (אוהיו), דניאל פטריק מויניהאן (ניו־יורק), וארלן ספקטר (פנסילבניה). הסנטורים בושוויץ וספקטר הם רפובליקנים ושלושת האחרים הם דמוקרטים.

יו"ר חבר הנאמנים של מכון טרומן הם סמואל לואיס, לשעבר שגריר ארה"ב בישראל.

כף יד של „הקולוסוס מרודוס" נמצאה במעמקי הים

אתונה. — ארכיאולוגים יוונים גילו כף יד ענקית, והם מאמינים שהיא שייכת ל„קולוסוס מרודוס" פסל ענק, שנמנה עם שבעת פלאי העולם העתיק.

שר הימיה היווני סטטיס אלכסנדריס הציג בפני העיתונאים צילומים של כף היד הענקית שאצבעותיה חסרות, ומסר כי צוללנים גילו אותה על קרקעית הים מחוץ לנמל רודוס.

ה„קולוסוס" היה פסל מתכת בגובה 30 מטר. הוצב בכניסה לנמל רודוס ב־280 לפני ספירת הנוצרים ונפל לים ב־225 לפנה"ס, כאשר רעידת אדמה פקדה את האיזור.

מגדת עתידות ילידת הולנד אן דאנקבאר, החיה עתה באוסטרליה, הובילה את הצוללנים למקום בו נמצאו השרידים. אורך כף היד שנתגלתה בעומק של 52 מטר, 1.80 מטר ורוחבה 0.85 מטר. (עי"ד עצ)

לקיבוץ מעגן מיכאל
דרושים
בני קיבוצים בשנת חופש
לעבודה בענפי הייצור
לפנות לטלפונים 06-394500
או 06-399392

אנשים ואירועים

מובארק ייבחר לכהונה נוספת בע"י מתרורים

קהיר. — נראה כי נשיא מצרים חוסני מובארק ייבחר לתקופת כהונה נוספת של שש שנים, בלי שיוצג מועמד נגדי שיתחרה עמו על תפקיד זה.

מובארק שולט במצרים מאז 1981 והוא עתה בן 59. משקיפים מצביעים על העובדה, שחוקת מצרים לא מגבילה את תקופת כהונתו של נשיא והוא יכול להיבחר בזה אחר זה לפרקי זמן של שש שנים ללא הגבלת זמן.

אהבה, משפחה ומין בראש מעייני הנוער

נאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

אהבה וזוגיות, בעיות במשפחה וענייני מין — אלה הנושאים העיקריים המעסיקים בני־נוער. כך מגלה סקר שערכה מרים סלע, יועצת בכירה במשרד החינוך בגליל המערבי.

סלע פתחה בתחילת השנה סניף של עמותת „אוזן קשבת" הפועלת גם בשלוש הערים הגדולות. חברי העמותה מתנדבים מתחומי הייעוץ, ההוראה והפסיכולוגיה והעבודה הסוציאלית, משיבים בטלפון לשאלות בני נוער, שאינם מזדהים.

נושאים אחרים שהועלו בפני המתנדבים הם בעיות בית־הספר, בעיות חברתיות, אלימות כלפי ילדים, בריאות גוף ונפש, התאבדות, סמים, הריון.

איידס פורח באוויר

כדור־פורח ועליו מספר הטלפון של מוקד קופת־חולים הכללית (433300 ת"א) שם ניתן לקבל עלון הסברה על האיידס. (צילום: מ. דקל)

השאלה המרכזית בקונגרס חינוכי שייפתח היום:

האם הילדות הולכת לאיבוד בעידן הטכנולוגי?

מומחים וחוקרים מן העולם ומהארץ ידונו בקונגרס הבינלאומי השני לחינוך בגיל הרך, שייפתח היום בישראל, בשאלה האם הילדות הולכת לאיבוד בעידן הטכנולוגי בו אנו חיים.

הקונגרס שיתקיים בכפר המכביה ברמת־גן מאורגן בחסות משרד החינוך והתרבות, אוניברסיטת ניו־יורק והאיגוד הישראלי למחשבים בחינוך. ישתתפו בו כ־450 חוקרים, מורים ומחנכים מ־16 מדינות, הוא יימשך 4 ימים.

יו"ר הקונגרס ד"ר נחמה גירייניב שכיהנה עד לאחרונה כממונה על החינוך בגיל הרך במשרד החינוך והתרבות, מסרה כי הסיבה העיקרית לזימון הקונגרס השנה הוא סיפרו של פרופ' ניל פוסטמן („אובדן הילדות"). הספר, שהופיע לאחרונה בתרגום עברי, גרם זעזוע בעולם והרהורים קשים ונוקבים על השפעת ההתפתחות הטכנולוגית והתקשורתית ע הילדים בגיל הרך.

משתתפי הקונגרס יקיימו דיונים וסדנאות, בהם ינסו לאתר את בעיות החינוך בגיל הרך, לבחון את השפעת הטלוויזיה, המחשבים והווידאו על התפתחות הילד, לחפש דרכים להתמודדות הילדים, ההורים והמחנכים עם ההשפעות הטכנולוגיות ולפתח דרכים חינוכיות חדשות, שבעזרתן יהיו הילדים מסוגלים לתפקד בשנות ה־2000.

ד"ר גירייניב אמרה כי אחד הנושאים המרכזיים שיועלו בקונגרס הוא ההתרחקות הגוברת והולכת, לדעת גדולי המומחים בעולם, בין ההורים והילדים עקב השפעת הטכנולוגיה המודרנית, הצפייה הממושכת בטלוויזיה הקוטעת כל שיחה ביניהם ו„ההתמכרות" למחשבים.

(עש"ת)

תחזית דמוגרפית מדאיגה — בוועידת זהב"י

תחזית דמוגרפית מדאיגה של מדינת ישראל עד שנת האלפיים הוצגה בוועידה הארצית של זהב"י — שנפתחה אתמול במלון „שלום" ירושלים ע"י פרופ' ארנון סופר—דיקן הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת חיפה.

פרופ' סופר אמר כי העם היהודי „דורך במקום". וההיעדר עלייה מסיבית לישראל, משפחות ברוכות־ילדים הן המאגר היחיד שעדיין נותר. כדי למנוע שאלה קיומית בארץ־ישראל יש לסייע למשפחות והב"י.

הוועידה תימשך יומיים.

טרי וייט (מימין) באחת מפגישות המו"מ בטרם נשבה. (צילום: אי.פי.)

הכומר טרי וייט — חי או מת?

זעזוע בכנסיה האנגליקנית מן השמועות כי הכומר המתווך „מת בנסיבות טבעיות" בבקאע בשבוע שעבר

לונדון. — הכנסיה האנגליקנית הביעה אמש הזדעזעות, נוכח ידיעה שפורסמה על ידי עתון כוויתי לפיה מת שליחה טרי וייט בלבנון. בהודעת הכנסיה נאמר, שייתכן שידיעה זו על גורלו של השליח שנחטף אינה תואמת את האמת.

העתון „אל אנבא" ציטט „מקור מהימן" המקורב למפלגות בלבנון, שאמר כי וייט, שעקבותיו נעלמו בחודש ינואר, „מת בנסיבות טבעיות" בעמק הבקאע ביום ג' או ביום ד' בשבוע שעבר.

דובר של ארמון לאמבת, מקום מושבה של הכנסיה האנגליקנית בלונדון, אמר לכתב רויטר: „זה סיפור מזועזע, אך שמענו דברים מעין אלה גם בעבר".

הדובר ציין שלכנסיה אין כל אפשרות לבדוק את מהימנות הידיעות שפורסם בכווית.

וייט, בן ה־40, נעלם בלבנון במהלך שליחות להבטיח את שחרורם של בני ערובה מערביים המוחזקים כפי הנראה בידי קיצונים מוסלמים פרו איראנים.

העתון הכווייתי ציטט את המקור שאמר שגם גופתו של וייט, כדוגמת גופת מנהל הסי.איי.אי בלבנון ויליאם באקלי, שנרצח אף הוא, לא תימצא.

(ע"ר)

„ממשלת צללים" על טהרת היועצים ניהלה בחשאי מכירת הנשק לאיראן

גילויים נוספים על „איראנגייט" בעיתון אמריקני: הקולונל נורת' ניסח תוכנית־חירום למקרה של משבר לאומי, על־פיה תושעה החוקה ויוכרז על משטר צבאי

מיאמי. — אחדים מהעוזרים הראשיים של הנשיא רייגן והקולונל אוליבר נורת הקימו בזמנו „ממשלת צללים" שניהלה את המבצע החשאי של מכירת נשק לאיראן — מסר אתמול ה„מיאמי הרולד" בפלורידה.

קבוצה זו, בה היו המנהל לשעבר של סוכנות הביון המרכזית ויליאם קייסי ושר המשפטים אדווין מיז, פעלה למעשה מאז נכנס לתפקידו הנשיא רייגן, מסר העיתון מפי פקידים בכירים בממשלה וחברי קונגרס, החוקרים את שערוריית „איראנגייט".

עוד מוסר העתון, כי הנשיא רייגן ידע או אישר אחדות מהפעולות של ממשלה מקבילה זו. אולם אין יודעים בבירור מה היתה מידת מעורבותו. דובר של הבית הלבן הכחיש שיועצים של רייגן פעלו בחשאי.

העתון טוען, כי השפעתו של הקולונל נורת' היתה בה גדולה, שיכול היה, למשל, לשנות את המסלול של לוויינים כדי לפקח על תנועות של אוניות סובייטיות.

נורת' גם ניסח תוכנית חירום, אשר על פיה, במקרה של משבר לאומי, היו אמורים להשעות את החוקה, להכריז על משטר צבאי, ולהפקיד אנשי צבא על הממשל הפדראלי והממשלות של המדינות השונות.

לפי ה„מיאמי הרולד", הוקמה קבוצה זו באוקטובר 1980, המועד בו החליט קייסי, שהיה אז ממונה על מערכת הבחירות של רייגן, להקים תא שאמור היה לפקח על המו"מ בין הנשיא קארטר לבין איראן למען שחרור בני ערובה אמריקנים.

לפי מקורות בקונגרס, היו חברים בקבוצה זו גם ריצ'ארד אלן, יועץ לשעבר למדיניות חוץ וויליאם קלארק, יועץ לשעבר לבטחון לאומי. הקבוצה היתה גם מעורבת בגניבת מסמכים שהיו שייכים לקארטר, לפני הוויכוח הטלוויזיוני שהיה אמור לקיים עם רייגן בסוף אוקטובר 1980.

(ע"צ)

שתים־עשרה שנה לאחר האישור בקונגרס

השיטה העשרונית נכשלה בארה"ב: ממשיכים להזיע במעלות פארנהייט

ארה"ב ובורמה – שתי המדינות היחידות בעולם ללא השיטה המטרית

וושינגטון. — 12 שנה לאחר שהקונגרס אישר את חוק השיטה העשרונית, בדומה לנהוג ברוב חלקי העולם, ממשיכים האמריקנים לנסוע במכוניותיהם לפי מילין, לקנות את הדלק בגאלונים, לאכול את הבשר על פי ליבראות ולהזיע במעלות פארנהייט.

כאשר הממונים על האוטוסטראדות התחילו לציין על השלטים את המרחקים במילין ובקילומטרים, קיבלו תלונות כה רבות מנהגים שלא הצליחו להתמצא, שהקונגרס אישר בסופו של דבר, ב־1978, חוק חדש האוסר שימוש בכספי הממשלה הפדראלית כדי לעבור לשיטה המטרית.

ארה"ב נשארה אחת משתי המדינות היחידות בעולם — יחד עם בורמה — שעדיין לא אישרו, או מתכוננות לאשר, את השיטה המטרית. אפילו בריטניה נטשה את „השיטה האנגלית".

על כל פנים, תייר בריטי המגיע לארה"ב מתקשה להתמצא במידות: גאלון אמריקני מהווה רק 83 אחוז מגאלון בריטי. „קינטאל" שווה 100 ליבראות בארה"ב ו־112 בבריטניה. הטונות קלות יותר בארה"ב, וגם המידות הנהוגות במטבח אינן זהות.

כאשר חברת הנפט „של" הוציאה קרוב לשני מיליוני דולרים, כדי להמיר את משאבות הדלק שלה ב־16,000 תחנות דלק, העריפו הלקוחות למלא את מיכליהם אצל המתחרים כדי שיוכלו לחשב בגאלונים, והיא נאלצה לסגת.

(ע"ר)

„גנדי — בת קול של כהנא"

מזכ"ל „העבודה" עוזי ברעם תוקף דברי רחבעם זאבי שאמר כי את המלה „טרנספר" למד ממוריו בתנועת העבודה ● רצ תפגין היום ● גנדי מסביר: הסדר צודק ולגמרי הומאני

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

„גנדי הוא לא כהנא אבל הוא בת קולו ובבואתו" — אמר אתמול מזכ"ל מפלגת העבודה בהופעה בפני גמלאי המפלגה.

לדבריו, רחבעם זאבי אמר את אשר אמר כיוון שלמרבה הצער, הדברים נופלים לא פעם על אוזניים כרויות. ברעם הוסיף כי מי שמדבר על אפשרות של „טרנספר", ושל הוצאת פלשתינים, יודע שאין פתרון לסכסוך ללא פשרה טריטוריאלית, אשר במהלכה חלק מהפלשתינים של יהודה ושומרון לא יהיו בתוכנו.

רצ תפגין

היום בשעה 11, יפגינו אנשי רצ ליד מוזיאון הארץ בעד פיטורי רחבעם זאבי (גנדי) ונגד התבטאויותיו בנוסח מאיר כהנא.

נאמן תומך

יו"ר „התחיה" יובל נאמן, פירסם אמש הודעה בה נאמר: „צריך להזכיר לכל יפי־הנפש הללו, שמצע הבחירות של מפלגת הלייבור הבריטית ב־1944 כלל תוכנית מפורשת של טרנספר של כל ערביי ארץ־ישראל אל מחוץ לגבולותיה. הצעה שבאה בעקבות מגעים עם המנהיגות הציונית דאז. לאחרונה הציע מר אדוארד דרווינסקי עוזר שר החוץ האמריקני שמדינות ערב תקלוטנה את כל הפליטים הערביים. [illegible]

זאבי: הצעה צודקת

רחבעם זאבי שהתבקש אתמול להגיב על דבריו שעוררו סערה, אמר כי „ההסדר לגמרי צודק, לגמרי הומאני. גם לגבי הערבים וגם לגבינו וגם לגבי הציונות".

בראיון ב„קול ישראל" אמר זאבי, כי את המלה „טרנספר" בה השתמש, למד לפני שנים רבות ממוריו בתנועת העבודה, ברל כצנלסון ויצחק טבנקין. לדבריו, אבות תנועת העבודה דיברו על פתרון הבעיה של ערביי ישראל ב„טרנספר". „גם אני [illegible]" אמר. „הם דיברו על טרנספר של כל ערביי ארץ־ישראל, ואני אומר טרנספר מתואם, היינו מוכנים חילופי אוכלוסין לגבי שני העמים". הוא הוסיף: „אנו קיבלנו מיליון יהודים מארצות ערב. אנחנו נחזיר קצת פחות מזה".

להערה שבכל זאת הצעתו מעורר צמרמורת השיב האלוף (מיל.) זאבי: „אני חש שיותר מעורר צמרמורת חיסול של מדינת ישראל, על־ידי [illegible] על־ידי יציאה מהשטחים שפותחו מלחמות נוספות שבסופן אנו [illegible]. נאבד ונאבד. הדבר הזה מעורר צמרמורת חורבן הבית השלישי".

(עתים)

ביקור בחקים

„אני עומד לארגן מרד של רשויות הצפון" — הודיע גורפינקל לנשיא

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

„לא האמנתי למראה עיניי. כאשר קראתי את החומר שהוגש לי על מצב התושבים על־ידי חקלאי האיזור, שאלתי עצמי היכן אני? אולי בחלום?" — כך אמר אתמול נשיא המדינה, חיים הרצוג, בביקורו במושבה כפר תבור החוגגת את 80 שנה להיווסדה.

בדברו בפגישה עם חקלאים בסבכת המיון והמעבר של „אגרקסקו" לתוצרת חקלאית, הוסיף הנשיא: „אפשר בהחלט להתווכח כן „לביא" או לא „לביא", אבל אי־אפשר להעלות אפילו על דל שפתיים את שאלת קיום החקלאות".

„ברור כשמש — הוסיף הנשיא — כי אי־אפשר בלי חקלאות; בלעדיה לא היינו פה, לא היו לנו גבולות ביטחון ולא הייתי עומד פה בפניכם כנשיא המדינה".

יואל צימרמן, איכר ותיק מיבנאל, דיבר בשם החקלאים. הוא קרא לחקלאים שלא ללכת „שפופי־קומה ואבלים": „בואו נזקוף קומתנו ונגיד כי איננו זקוקים לסיוע, אלא דורשים את החזרת הגזלה. את שאלת בני המשתחרר מהצבא אני מפנה אליך אדוני הנשיא — אמר צימרמן — „אבא, לחזור למשק או לצאת החוצה?" מדובר במשק בן 100 שנה, ציין האיש.

גם יו"ר המרכז החקלאי שמחה אסף דיבר על הקשיים והדגיש כי המצב הוא תוצאה של כישלון בלתי־רגיל של ממשלת ישראל והתוכנית הכלכלית בכל הנוגע למגזר היצרני החקלאי. הוא הוסיף כי למרות תפקידו לא הגיע לדיוני ועדת הכספים של הכנסת על תוכנית השיקום של ועדת רביה. משום שהוא מתכוון להופיע שם ולספוג עלבונות וביזיונות, כדבריו.

מרד במושבים

„אני עומד לארגן את ראשי הרשויות בצפון הארץ ולצאת במרד שיזעזע את קירות הכנסת והבריה. כדי שיבינו שאם לא יקבלו במהרה החלטה חד־משמעית, לא נוכל יותר" — אמר אתמול בני גורפינקל ראש המועצה האזורית הגליל התחתון.

גורפינקל, שדיבר בעת ביקורו של הנשיא הרצוג באיזור, הוסיף: „אין ברירה, יש משפחות במושבים שהגיעו לפת־לחם ואינן יכולות לשלם אגרת חינוך לילדיהם; גם משפחות עזבו או עומדות לעזוב את האיזור. המצב החמור במשקים רווי אלימות מילולית ופיזית. שיהיה ברור: אין בטחון ואין קיום. בעבר תפסו בני המיעוטים 100 נקודות ישוב שנעזבו והתהליך הזה מתחיל עכשיו מחדש".

מחר אמורה להתכנס ישיבת חירום של ראשי הישובים בצפון כדי לגבש מהלכים לתקופה הקרובה, וצפויות החלטות קיצוניות.

הנשיא הרצוג וראש המועצה גולדמן במוזיאון כפר־תבור. (צילום: ליאון מינסטר)

כל העולים החדשים ייקלטו בקרוב בשיטת ‚קליטה ישירה'

מאת כתבת „על המשמר"

מדיניות „הקליטה הישירה" של עולי בריה"מ הנהוגה זה חודשים מספר ומאפשרת לכל משפחת עולים להיקלט ישירות בדיור שכור, המסובסד במלואו בשנה הראשונה, תורחב בקרוב, על כלל העולים החדשים.

המדיניות החדשה שיזם שר הקליטה, יעקב צור, מופעלת לאחרונה גם לגבי עולים מרומניה ומארצות מצוקה אחרות, והיא מעניקה לעולה חופש בבחירת מקום מגוריו, מיום הגעתו. הוא רשאי לבחור באחד משני מסלולים: האחד, מרכז קליטה — רק באותם מרכזים שבהם יש מקומות פנויים. השני, דיור שכור — בכל מקום שבו ימצאו העולה או קרוביו דירה שכורה, בין בכוחות עצמם ובין מתוך מאגר הדירות ששכר משרד הקליטה. גם העולים שיבחרו תחילה במרכזי קליטה, יוכלו לעבור למסלול הדיור השכור.

בפגישה שקיים שר הקליטה במשרדו עם יו"ר מחלקת העלייה בסוכנות ועם ראשי הסוכנות היהודית — סוכמו באופן עקרוני עיקרי השיטה החדשה לגבי כלל העולים. בפגישה הדגיש שר הקליטה, כי השינוי היסודי בקליטת העלייה טמון במתן האמצעים לעולה עצמו, בין בדרך של מימון לדיור שכור ובין בדרך של משכנתאות בתנאים מועדפים, ובכך תקטן תלותו בהחלטות המערכת הביורוקרטית והוא יוכל להחליט על עתידו באורח עצמאי.

יותר מ־30 משפחות עולים שהגיעו בשבועות האחרונים מבריה"מ, שכרו כבר דירות באיזור ירושלים והמרכז עפ"י השיטה החדשה. משרד הקליטה שכר לאחרונה עשרות דירות נוספות באזורים המועדפים ע"י העולים.

בפגישה שקיים בסוף השבוע בתל־אביב עם עורכי העיתונים בשפה הרוסית היוצאים לאור בישראל, הודיע צור, כי החל מהשבוע הקרוב יתאפשר לנציגי משפחות העולים מבריה"מ ומארצות מצוקה אחרות לקבל את חשבון בשורה התעופה בעת הגעתם וללוותם בתהליך הקליטה.

השר צור הדגיש, כי כוונתו להפוך את משפחות העולים וקרוביהם לשותפים בתהליך הקליטה של העולים גם בתחומי הדיור והתעסוקה. „זה רק טבעי ואנושי שעולים חדשים יתנו בקרוביהם כתובת ראשונה. תעשה הכל כדי לתת לכך ביטוי בשטח, בכך נשחרר את העולים מלחצים וממתחים מיותרים". אמר שר הקליטה.

(עש"ת)

המשכים

ההתרמה בלשכת דקל

(סוף מעמוד ראשון)

עינב נתן לצור את סכומי הכסף כשוחד על פעולתו של צור בגדר תפקידו במשרד החקלאות „לקידום עסקי סחר הקרקעות של הנאשם ביהודה ושומרון וכן כדי להטותו לישאת פנים בדרך כלל".

הפרשה השניה עליה הואשם עינב, בסיוע למתן שוחד ובתיווך לשוחד, מתייחסת לכך שצור, בעצה אחת עם עינב וזימן סוחרי קרקעות ויזמי ההתיישבות ביו"ש למספר פגישות שבהן הם התבקשו ליתן כספים לאותן מטרות. בפגישות אלה האזין צור לבעיות העיסקיות של הסוחרים והיזמים והבטיח לסייע להם בקידום ענייניהם.

הנאשם עצמו, נטען בכתב האישום, שוחח עם סוחרי קרקעות, ובכללם אחמד עודה ויצחק ינאי, והמריצם להענות לבקשותיו של צור ולתת לו כספים. על פרשה זו, כאמור, הרשיע השופט את הנאשם.

מימד פוליטי

השופט אמר בהכרעת הדין, כי התובעת, עו"ד רחל שיבר, התריעה ובצדק, שוב ושוב, כי „המשפט אינו משפט פוליטי אלא משפט פלילי", עם זאת יש לומר, כי מהות העבירה שעליה סמך הנאשם את הגנתו ולא פחות מכך, הזכרת שמותיהם והשמעת עדויותיהם (כעדי־הגנה) של ראש־הממשלה יצחק שמיר ושל סגן השר מיכאל דקל, שבמעורבותם כרך הנאשם את הגנתו, הכניסו למשפט מימד בעל אופי ציבורי־פוליטי, שלעניות דעתי אי־אפשר היה להימנע ממנו.

השופט אמר, כי הסניגור עו"ד דן שיינמן, שהתבסס על גרסת שולחו, טען, שבמעשי הנאשם לא היה משום ביצוע עבירה, ואם דבק בהם פסול כלשהו, הרי זה מתחום הפגיעה בכללי האתיקה או האסתטיקה המחייבים בחיים הציבוריים, ולא בתחום הפרת החוק.

השופט פסק, כי אין מדובר בפנייה אישית של אבי צור אל הנאשם, שנענתה במסתרים. הפניות של הנאשם, הן מצד סגן השר דקל והן מצדו של אבי צור לא היו חשאיות, והנאשם גם לא היה העוסק היהודי שקיבל פניות כאלה.

בכל אלה ציין השופט, אין כדי לטהר את הנאשם מכל וחשד שמא העניק מכספו ל„אנו ממשיכים", לא רק מניעים כשרים אלא גם בכוונה או ציפייה להשפיע במעשיהו על האופן שבו ימלא צור את תפקידו. „אך נראה לי, שיש בהם כדי לעורר ספק בדבר אשמתו" — אמר השופט, בזכותו את עינב מסעיף־אישום זה.

התרומה למען הליכוד

השופט אמר, כי התמונה העולה מן הראיות הינה שונה לחלוטין: בתקופה הסמוכה לבחירות קויימה בלשכת השר דקל פעילות גלויה ונרחבת למדי של הסברה והתרמה למען הליכוד. פעילות זו כוונה לקהל סוחרי הקרקעות... ומטרתה היתה לגייס תמיכה ובשאבים כספיים למימון מערכת הבחירות שלה.

השופט קבע, כי נמצאות ראיות שמהן ניתן להסיק, כי אפשר שבהענקותיו ל„אנו ממשיכים" נענה הנאשם לא רק לפנייתו של אבי צור, אלא גם לפנייתו של סגן השר דקל.

מזכה את שמיר

להלן התייחס השופט לטיעונו של הנאשם בדבר מעורבותו של ראש הממשלה בפרשה. השופט אמר, „לאשר יוחס על ידו (של הנאשם לראש הממשלה) אין יסוד. הנאשם אמנם הוכיח שבתקופה הסמוכה לבחירות הוא נפגש ושוחח עם ראש־הממשלה, בנוכחותו של סגן השר דקל... אך מנמה שמתברר בעניין עיתויה של פגישתו עם ראש הממשלה נובע, כי הענקותיו ל„אנו ממשיכים" נמסרו, או לפחות הובטחו, לפני קיומה של הפגישה.

„אין בין גזה שנתבקש הנאשם במעמד ראש הממשלה לבין הענקותיו ל„אנו ממשיכים" ולא־כלום". אמר השופט בהכרעת הדין.

בסיום הכרעת הדין התייחס השופט אליהו מצא לפעולות ההסברה וההתרמה בלשכת סגן השר דקל וכמו־כן לכינוס של העוסקים בענייני קרקעות לפגישה עם ראש הממשלה.

מעשה פסול

השופט אמר: „צר לי לומר, שפעולות ההסברה וההתרמה בלשכתו של סגן השר דקל בתקופת מערכת הבחירות לכנסת הי11. לא עלו בקנה־אחד עם אותן אמות־מידה של ניתוק והפרדה בין תהליכי עשייה, שיסודן בסמכויות ממלכתיות, לבין תהליכים של פעילות מפלגתית, שנתחייבו בנסיבות העניין".

„הפרדה מעין־זו, קבע השופט, אם־אמנם ננקטה, לא היתה הפרדה, אלא למראית־עין, ולא היה בה כדי להסיר כל חשש להיווצרותה — ולוא גם שלא במתכוון — של זיקה בלתי־נאותה בין תלותם של בעלי העסקים הללו, במשלה בכלל ובמשרד החקלאות בפרט, לבין נטייתם להיענות לפניותיהם של סגן השר ושל עוזרו האישי בנושא התרומות".

„העיסוק בהתרמה לטובת קרנות הקשורות במפלגתו של סגן השר במסגרת הלשכה שבה מילא את תפקידו הממלכתי, ובקרב ציבור של בעלי אינטרסים עיסקיים ספציפיים, שנזקקו ללשכה זו מעשה יום־ביומו, היה לדעתי, פסול", אמר השופט.

להלן התייחס השופט מצא לכינוסם של העוסקים בעסקי קרקעות לפגישה עם ראש הממשלה שמיר במשרדו.

אסיפת בוחרים

השופט פסק, כי גם זה היה מעשה בלתי־נאות. „ראשית בשל כך שהיתה זו, למעשה, אסיפת בוחרים. שנית, מפני שמטרתה המוצהרת היתה ליתן הזדמנות לבעלי אינטרסים עסקיים משותפים, לשטוח בפני ראש־הממשלה את טענותיהם לגבי דרכי טיפולם של נושאי משרות ממלכתיות בנושאים הנוגעים לעסקיהם. שלישית, בשל כך שכינוס זה, נועד לקדם גם את צרכי מסע ההתרמה".

השופט הזכיר את עדות ראש הממשלה במשפט זה, ואת תשובתו לשאלת בית־המשפט, שהפגישה האמורה היתה „אסיפה במסגרת של מערכת הבחירות" ושאלמלא היו הבחירות בפתח, אפשר שלא היתה מתקיימת. כן אמר, שלכינוס הפגישה במשרד ראש הממשלה, לא היתה כל משמעות ובחירת המקום נבעה רק מתוך שיקולי נוחות טכנית.

מעשה לא יאה

השופט ציין בהכרעת הדין, כי „אינני מפקפק כלל, שאמנם לא היתה כוונה להשיג יתרון מפלגתי על ידי כינוס האסיפה במשרד ראש הממשלה, אך סבורני כי בעיקרון אין זה יאה לכנס אסיפת בוחרים ולוא גם למטרות הסברה גרידא, במשרדי ממשלה. לרבות לשכותיהם של שרים ונושאי משרות ממלכתיות אחרות".

„לא כל שכן", ציין השופט מצא, „שמן הראוי היה להימנע מכך בנסיבות כינוסה ומטרותיה של אסיפת הסוחרים והיזמים. הנני מניח, שראש־הממשלה לא ידע על קיום הכוונה לקדם בעזרת הפגישה הזאת גם את צרכי ההתרמה. אך לאור דבריו, כפי שהבאתי אותם לעיל, חזקה עליו שהעריך מה עשויות להיות ציפיות המשתתפים, ודי היה בכך כדי לחייב את בחירתה של אכסניה אחרת".

השופט סיכם את הכרעת הדין באומרו, כי „אינני יודע אם מה שנגלה לעיני בגדר הדיון בתיק זה הינו בבחינת נורמה רווחת או בגדר חריג יוצא־דופן. בין כך ובין כך, טעון הנושא ליבון ובדיקה לשם מניעתו של עירוב תחומים בלתי־רצוי בין עסקי ממשל ובין עסקי פעילות מפלגתית".

להוציא מסקנות אישיות

דורית גפן כתבתנו לענייני מפלגות מוסרת:

מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם קרא אתמול לרוה"מ יצחק שמיר ולסגן שר־הבטחון, מיכאל דקל, להוציא מסקנות אישיות מיידיות כתוצאה מהנזיפה חסרת התקדים של ביהמ"ש המחוזי, כמשפטו של שמואל עינב.

ברעם אומר כי ביהמ"ש הגדיר את ההתנהגות במלים קשות: „כמעשה בלתי נאות של עירוב תחומים בלתי־רצוי בין עסקי ממשל ובין עסקי פעילות מפלגתית".

(עתי"ם)

על היום

6.7.87

פוקר בלי קלפים

נמצא מי שאמר, כי רבין בא לארה"ב רק כדי לבדר, בכמה היא מוכנה להשתתף ב"הוצאות הקבורה" של ה"לביא". מה שברור הסיוע האמריקני לא יגדל. תמיכת הקונגרס תהיה פוליטית בלבד. בכל מקרה, האמריקנים לא מוכנים להחליט בשבילנו

מאת ז'ליה רפאל, וושינגטון

הממשל האמריקני רוצה לראות בהתקפלות פרויקט ה"לביא". ביקור שר הבטחון בארה"ב בשבוע שעבר לא חידש דבר מבחינה זו. גם לא מבחינת אי־יכולתו או אי רצונו להעריך מה תהיה החלטת ממשלת ישראל.

רבין הגדיר את הביקור "משימת בדיקה והתרשמות", למקרה שהממשלה תכריע על ביטול הפרויקט, או על המשכו. מקורות בוושינגטון אמרו שלא כך התרשמו אנשי המימשל והקונגרס עימם נפגש השר. היה מי שאמר כי רבין הגיע לברר מה תהיה ארה"ב מוכנה לשלם מ"הוצאות הקבורה" של ה"לביא". יש מי שרואה בו שותף אידיאלי למשחק פוקר — שהגיע ללא כל קלפים או כשקלפיו גלויים כולם, לאחר שכבר קבר למעשה את ה"לביא".

חשוב להבין, שגם הממשלה האמריקנית איננה מיקשה אחת. מרכז ומוקד ההתנגדות ל"לביא" הוא בפנטאגון, משרד ההגנה האמריקני, אשר התנגד לפיתוחו ונאבק נגדו מראשיתו, בכל שלב ושלב. לא תמיד באופן ענייני. לא תמיד רק בהסתמך על נתונים וחישובים כלכליים ובטחוניים.

לא אוהב אותנו

— מקור בגבעת הקפיטול אמר לי: גם אם תהזל ישראל את ה"לביא", תכיר כאיש ותקרא לכיכר ירושלים כיכר וינברגר, לא יגלה הלה יחס יותר ידידותי כלפיה. הוא פשוט לא אוהב אותה. אך נסיון לייחס לו ניקמנות ורצון להעניש את ישראל במקרה שתמשיך בפיתוח ה"לביא", יהיה עלבון עבורו ועבור תהליך קבלת ההחלטות האמריקני, הוסיף המקור.

— במשרד החוץ האמריקני ובבית־הלבן יש לישראל ידידים חשובים, והרבה יותר הבנה. אולם גם ידידים אלה מוגבלים ביכולתם לסייע, גם הם מקבלים את הערכות הפנטאגון, כפי שהובאו בדו"ח שהוגש בינואר השנה, אשר רציג את "חלופות וקיימי" למטוס ואשר ממליץ חד־משמעית נגד ייצורו.

הממשל גם מוגבל ביותר על־ידי הקונגרס מבחינת הכספים שיש בידו להפנות לישראל, בוודאי במסגרת תקציב הסיוע.

גם במימשל וגם בקונגרס שמע רבין שבכל מקרה — ביטול או לא — לא תהיה הגדלה ברמת הסיוע. זוהי חצי הכוס הריקה. בחצי המלאה נמצאת ההבהרה, שאם יבוטל ה"לביא", לא תחול הרעה ברמת הסיוע, גם כן עניין שגרם חששות מסוימים.

בקונגרס שונה המצב, זהו גוף גדול ומורכב הרבה יותר, בעל פנים ודעות רבות רבין שמע, וכך גם מתברר מהערכות בגבעת הקפיטול ובממשל, כי הקונגרס יתמוך בישראל בכל החלטה שתקבל, בדרכו המסורתית. אולם ברור שתמיכתו פוליטית בעיקרה. כסף — זה כבר עניין אחר, אין כל היתכנות לתוספת [illegible] ה"לביא", בוודאי לא בקונגרס, הנאבק בניסיון לצמצם הקצב ובייחוד בעיית [illegible] ההון, בעיה שבו ישראל היא הלקוחה הגדולה ביותר.

להמתיק את הגלולה

מה נשאר? נשארו ה"סוכריות" אותן ניסה ככל הנראה, השר רבין להשיג מהאמריקנים בנסיון להמתיק את גלולת הביטול או להקל קבלת החלטה עליו.

המדובר בתרגילים כלכליים וכספיים שיסייעו לנו בגזירת מה, אם גם לא ישנו סדרי עולם ותקציב. למשל:

● הורדת שיעורי הריבית שמשלמת ישראל בגין הסיוע האמריקני, שניתן לנו בשנים בהן עדיין לא היה כולו מענק.

● קבלת נתח גדול יותר בהווי ה־SDI ("מלחמת הכוכבים") עבור חברות ישראליות.

● שיפור בתנאי הסיוע ולעונה רפיתה שתישאר קבועה, כמו הקצבת יותר כספים ממנו לשימוש חברות ישראליות לצורך ייצור בארץ.

● הקלה וסיוע במימון ביטול החוזים והתקשרויות הקשורים בהפסקת פרויקט ה"לביא".

גורמים בוושינגטון, המקורבים לעניין הישראלי, טוענים בתוקף שיש להמשיך בפרויקט וכי ישראל יכולה לעמוד בכך. הם מחזקים טיעוניהם בתמיכתו של הקונגרס, ברזרבות מטבע החוץ הישראליות, שגדלו [illegible]

[illegible]

האמריקנים אינם מתכוונים להכריע בשביל ישראל, והבהרות שיקבל השר רבין לא יקלו משמעותית על הברת ההחלטה.

הכדור במגרש הישראלי

בעת שהותו של רבין בוושינגטון התפרסם דו"ח מבקר המדינה, המבקר קשות את תהליך קבלת ההחלטות בכל הקשור ל"לביא". נשאלת השאלה האם עתה, השיג דרוש לישראל־עשיה. בהגדרת השר, ישתנו הדברים. האם הביקור עצמו, בחרת בתהליך זה, כוון לבדיקה עניינית־כלכלית של האפשרויות, או היה ברכה הפוליטית.

רבין הכך אפשר אולי לראות בהעדרותו של הציר הכלכלי בשגרירות ישראל בוושינגטון מהתייחסות שיקיים השר כאן. מעניינת גם התרשמותו של מקור בגבעת הקפיטול, ש"רבין נפגש עם האנשים הנכונים כדי להחזיר את ה"לביא" ולא כדי לקיימו".

אין כל אינדיקציה בוושינגטון, שגורם כלשהו ינכה או יציע "הענייני" את ישראל במקרה שתחליט להמשיך בפרויקט הלביא. ברור שתהיה התנגדות נרחבה לידי הסיוע אם יוחלט להפסיקו. במידת האפשר, במסגרת מערכת האילוצים האמריקנית.

האמריקנים הבהירו עמדתם. הכדור נמצא עתה במגרש הישראלי. אי־אפשר להמשיך להתמכר ולהברר.

גם ה"מוטנים" שהם מוכנים לתת, לא צריכים להכריע את הכף. סדר הגודל של פרויקט הלביא הוא כזה, שמשמעות הסיוע האמריקני לאחר ביטולו תהיה מיזערית בלבד. כך גם לגבי הערדו. אם יוחלט להמשיך בו.

העול והאחריות מוטלים על הממשלה. ההכרעה העומדת בפניה קשה וגורלית למדינה, לבטחונה, לצה"ל, לתעשייה האווירית ולאלפי עובדים ומשפחות. האמריקנים אינם מתכוונים להחליט בשבילנו.

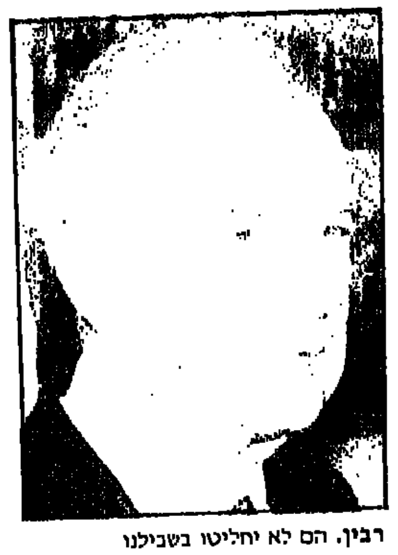

רבין. הם לא יחליטו בשבילנו

וויינברגר. קופסת הסוכריות

יהודי לערבי־זאבי

ה"טרנספר" עליו מדבר גנדי כבר בוצע, אלא שכמו כל סוחר מצוי — הוא מנסה לקבל תשלום כפול על אותה סחורה

מאת לוי מורב

בשבת הסביר אלוף (מיל.) רחבעם זאבי המכונה "גנדי", שיש לומר בגלוי שהפתרון לבעיה הפלשתינית אינו אלא טרנספר של הערבים תושבי השטחים אל מחוץ לגבולות המדינה, כלומר מעבר לירדן.

בעקבות דברים אלה באו תגובות חריפות, ונס"ה, די צפויות. על התגובות הי אלה הגיב זאבי ביומן הבוקר של גלי צה"ל ואמר שני דברים: קודם כל, זאת לא המצאה חדשה. את הדברים האלה למרתי ממוריי ברל כצנלסון ויצחק טבנקין שדיברו על טרנספר של כל ערביי א"י בשעה שאני מתכוון רק לערבים בשטחים. דבר שני הרי, כס"ה, מדובר בעיסקה מסחרית — אנחנו קלטנו מיליון יהודים מארצות ערב וניתן להם בתמורה אפילו פחות מזה. זה מעשה הומאני (אני נשבע לכם שכך הוא אמר ושזאת אינה המצאה צינית שלי) וצודק גם לגבינו וגם לגבי הערבים.

עד כאן דברי העלוב. מי שעוקב אחרי החבר של ראשי כנופיית הכרם לא צריך להיות מופתע. בכרם הגדול והיפה של תנועת העבודה צמחו גם באושים. וגנדי איננו היחיד ואולי גם לא הקיצוני שבהם. הוא פשוט הגלוי והבוטה שבהם. ויש אומרים שגם הטיפש. אני רחוק מלהיות חסיד נלהב של יצחק טבנקין ואפילו לא של ברל כצנלסון. נכון שבסוף שנות העשרים ובתחילת שנות השלושים של המאה הזאת היו דיבורים של שניהם וגם של אחרים על האפשרות של טרנספר — כלומר, חילופי אוכלוסין בין היהודים למדינות ערב. יחד עם זאת לא הפך הרעיון הזה מעולם לקו רשמי של שום גורם בתנועת העבודה, בוודאי לא אחרי שמושג הטרנספר קיבל משמעות מפלצתית אחרי מלחמת העולם השניה.

יש גם משהו מן הבורות באנלוגיה ובציטוט היום מדברי כצנלסון וטבנקין. אני יכול להניח במידה רבה של ביטחון, שעם כל האקטיביזם שלו לא היה יצחק טבנקין מציע לגרש את התושבים הערבים של הגדה המערבית. כמי שזכה לשמוע תורה מפיו (ולמרות אי־ההסכמה) אחרי מלחמת ששת הימים אני יכול לומר בבטחון מלא, שעם כל ההטפה להקמת עשרות (!!!) ישובים חדשים בשטחים "המשוחררים" הוא לא הציע מעולם בתנאים שנוצרו אז, והקיימים גם היום, לנשל לגרש ולהגלות את הפלשתינים תושבי נחלת אבותינו.

אין ספק שההנמקה השניה (המסחרית) היא החמורה יותר משני טעמים: הפלשתינים היושבים בשטחים אינם אבק אדם, פולשים זרים או ג'וקים. הם מיעוט לאומי דתי ואתני שאת זכויותיו אי־אפשר לשלול אלא בעיוות דין בכוח הזרוע, תוך הפיכתה של ישראל למהדורה חדשה של סדום ועמורה. אין דרך ביניים. אי־אפשר לעשות טרנספר באמצעים הומאניים, אפילו גנדי לא יצליח למצוא פטנט לגרוש יפה־נפש. הטעם השני לחומרה של ההנמקה הוא בטענה הנשמעת לכאורה בסדר: מיליון יהודים עלו מארצות ערב ותמורת אלה נחסיר מיליון ערבים לארצות ערב. זאבי מנסה, כמו כל סוחר מצוי, לקבל תשלום כפול על אותה סחורה. מיליון פליטים כבר נאלצו לעזוב את מדינת ישראל במהלכה של מלחמת השחרור. כלומר, הטרנספר עליו מדבר גנדי כבר בוצע, אלא אם כן חושב העלוב (מיל.) שיהודי אחד שווה שני פלשתינים.

על הפרץ

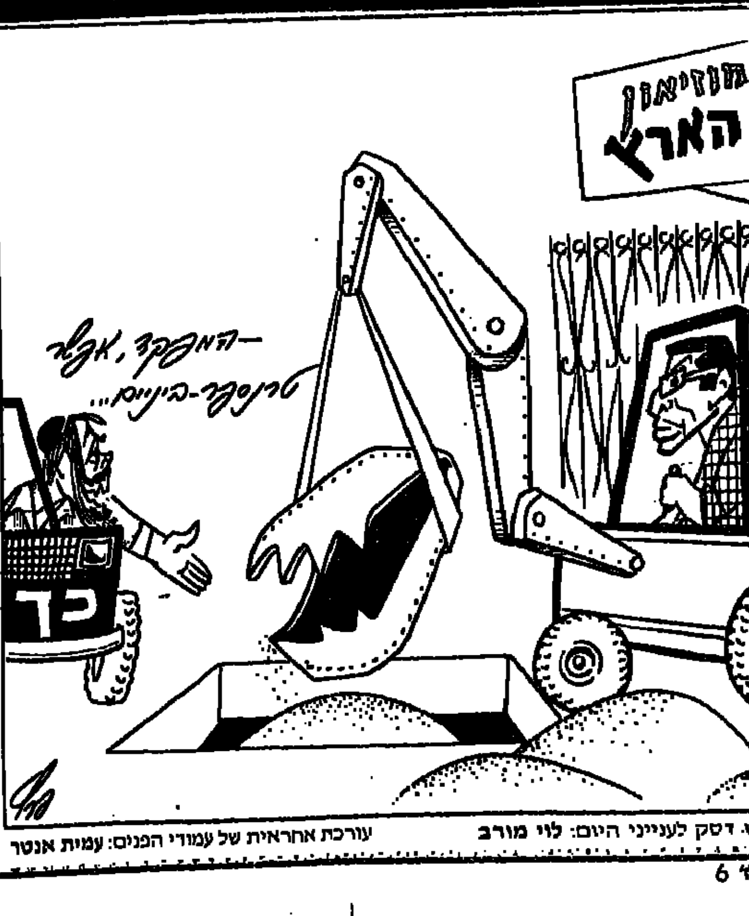

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב — עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

בפסטיבל הקולנוע בסינמטק בירושלים נתגלה קהל מנוסה ונבון ● מבחר הסרטים המאורגן והמוצלח והניהול, לא היו נעדרי ליקויים, אך כנגדם, כמו תמיד, יש הצעות לתיקון

מסטרויאני. "עיניים שחורות"

בוגרי היומיות

מאת דליה שחורי

מילת הסיכום הראשונה [illegible] הלשון בתום פסטיבל ה[illegible] בסינמטק בירושלים היא [illegible] מוצלח, והשנה במיוחד. [illegible] שניה אולי לא הסרטים היו [illegible] יותר. אלא הקהל הוא שהיה [illegible] יותר. למד משגיאות העבר [illegible] לסננה את הקידים של [illegible] הפסטיבל. בכדי לבחור את ה[illegible] שהיא איהב. איש לפי [illegible] בפסטיבל השנה פגשתי [illegible] מוריצים. אבישהו, כל אחד [illegible] בהר נבון, בשבילו.

בבחינת ההיצע, זיהיתי [illegible] מיובהקות: במכלול סרטים [illegible] פסטיבל בתוך פסטיבל של [illegible] וולס; סרטים דוקומנטריים [illegible] סביב בעיה פוליטית ומה [illegible] צילה אהרי איינדה; על [illegible] בשנות ה־30, מות [illegible] ההונגרי; על יוגוסלוויה [illegible] נגד ברה"מ או חברתית; סרטים [illegible] שלא נמצאות על מפת [illegible] סרטים הנחשבים לסרטי איכות [illegible] השנה האחרונה, שזכו להלל [illegible] הקרנתם.

הסרט היפה ביותר

בסך־הכל זהו מפתח נאה [illegible] פסטיבל. היושב באולמות [illegible] מתכבש מסרטים טובים [illegible] לומר משהו. יוצא עשיר יותר [illegible] כצופה מן השורה, ברצוני [illegible] סרט נפלא, שאיכשהו [illegible] הביקורת ולא קיבל את ה[illegible] המגיעות לו. לדידי, היה זה ה[illegible] והמרגש ביותר שראיתי בפסטיבל: [illegible] חלומות". תוצרת בריטניה, [illegible] גאווין מילר. תסריטאי [illegible] אותו אחר שכתב את התסריט [illegible] המזמר".

הסרט מספר על אליס [illegible] המתקרבת לשנתה ה־[illegible] "אליס" או עליסה [illegible] הפלאות". היא נוסעת, בראשונה [illegible] מאנגליה לניו־יורק, כדי לקבל [illegible] דוקטור של כבוד [illegible] קולומביה, בחגיגות יובל המאה [illegible] של לואי קארול, מחבר "עליסה" [illegible] אותה.

הסרט מתאר ברגישות [illegible] חתכי מציאות שונים לגמרי [illegible] מושלם של מעברים מאליס [illegible] ישישה ויקטוריאנית קפדנית [illegible] של שנות ה־30, אותה [illegible] כעלבון ברוטאלי לטעם הטוב [illegible] באך אל משפחת ליזל — אליס [illegible] הוריה ושתי אחיותיה — [illegible] שנת 1862, כשאליס היא מקור [illegible] של ידיד המשפחה לואיס [illegible] בשמו האמתי הכומר צ'ארלס [illegible] בקטעי החזרה לאחור אל משפחת [illegible] משולבים קטעים מ"עליסה" [illegible] התה אצל הכובען המשוגע [illegible] הכובען והשפן משכנעים [illegible] ובוודאי מעוררות עולם [illegible] עשיר יותר.

הסרט רומז, ובחוקה [illegible] היה מאוהב — אהבה [illegible] לא מומשה — באליס ליזל [illegible] היה נמרח לידה. מגמגם [illegible] לסרב לאף בקשה שלה. גם [illegible] התפתחויות, מצחיקות וגם [illegible] אבל מה אכביר מלים. אילו [illegible] היתה רוכשת גם הסרט הזה [illegible] אילו היה יוצא להקרנה [illegible] ברחבי הארץ, היה גורם [illegible] לאנשים רבים.

טובים ומאכזבים

בהנף קולמוס אזכיר לטובה [illegible] "עיניים שחורות" של הבמאי הרוסי ניקיטה מיכאלקוב עם מארצ'לו מסטרויאני, את "הליידי משנחאי" של אורסון וולס, את "נשים עובדות" של ליזי בורדן, את "בית האמיצים" לפי מופע של לורי אנדרסון, את "זוג קדושים". סרטו האחרון של אינגמר ברגמן, ואת — במרחק גדול ממנו — "הבה נקווה לבת" של מריו מוניצ'לי. סרט חביב, די קטן ובהתחשב בעובדה, שהוא יגיע לבתי הקולנוע, אולי מקומו לא היה בפסטיבל כלל.

במקום של המאכזבים אזכיר את "בלוז לחופש הגדול", ממנו יצאתי אחרי כרבע שעה של שעמום וזיוף; את "רשמי מסע בסין" של יורגן לת, המתרכז ברכבת כנושא מקשר בין הקטעים על מסעו בסין יותר מאשר בקטעים עצמם, ואת "מקס אהובי", סרטו של נאגיסה ("ממלכת החושים") אושימה, שנפתח בתנופה גדולה, פנטאסטית ומסקרנת (אשה נשואה, שרלוט רמפלינג, המנהלת רומן אהבים עם שימפנזה), אך נופל די מהר בכבלי חשיבה קונבנציונאלית, חסרת דמיון. עלי להעיר מיד, שגם המאכזבים היו ראויים לצפיה, פרט לאותו אחד ממנו יצאתי.

חוברת לכל דורש

ברצוני עתה להצביע על מספר ליקויים, שכדאי כי יתוקנו בפסטיבלים הבאים. מדובר בליקויים שהצופה הרגיל חש בהם — מבקרי הסרטים על המרבד האדום, כמעט שלא.

● חוברת הפסטיבל, עם רשימת הסרטים ודברי ההסבר להם, יוצאת ממש ברגע האחרון. נוסף על כך היא נשלחת לחברי הסינמטק בלבד וניתנת לעתונאים המבקשים זאת. כל היתר אינם יכולים להשיג עותק של החוברת, אלא ביום התחלת המכירה של הכרטיסים — שאז כבר צובאים רבים על הקופות עם רשימות מוכנות ומסומנות, אחרי קריאה שקדנית בת שעות. החוברת מכילה פרטים ותיאורים של יותר ממאה סרטים ועשרות סרטים־קצרים ולכן לא די בהצצה חטופה, כשבאים לקנות כרטיסים. מן הראוי, שהחוברת תחולק שווה לכל דורש לפחות שבוע לפני התחלת המכירה.

● כדאי, שגם ההקרנות למבקרי הסרטים ייעשו מוקדם יותר, כך שיהיה אפשר להעזר בהמלצותיהם לקראת התחלת המכירה ולא במהלך הפסטיבל, כשלרוב הסרטים כבר אזלו הכרטיסים.

● לסרטים רבים הוקדמו סרטים קצרים. הדבר פורט מראש בתוכנית. וזה טוב. אבל הנוהג הוא שאין מדליקים את האורות בין הסרט הקצר והסרט העיקרי וגם אין עושים הפסקה, וזה לא טוב. אם אורך הסרט הקצר הוא, נניח, 40 דקות (היה סרט קצר באורך 62 דקות), ואם הצופים או חלקם אינם מעוניינים בסרט הקצר — יש לתת להם אפשרות לדלג עליו.

לפני "הליידי משנחאי", למשל, ראיתי סרט קצר, דוחה ומשעמם, בן־38 דקות, הקהל גילה סבלנות עילאית, כאשר רק שרק ומחא כף מפעם לפעם. היינו מה שנקרא "קהל לכוד". לא היתה לנו ברירה, אלא להצמד לכיסא 40 דקות מעצבנות, שהרי מיד אחרי הסרט הקצר־ארוך מתחיל הסרט שאותו באנו לראות ושעבורו שילמנו כסף. מסתבר, שעל תענוג כזה צריך לשלם פעמיים. הצעתי היא, שסרטים קצרים העולים על 15 דקות יוצגו אחרי הסרט העיקרי ולא לפניו, או — תינתן אפשרות למי שרוצה לראות רק את הסרט העיקרי לתפוס את מקומו באולם בנוחיות, באורות מלאים, אחרי הקרנת הסרט הקצר.

● כדאי מאוד לשמור על לוח הזמנים, כפי שהוא מפורט בחוברת. אנשים

(המשך בעמוד 11)

ההטעיה האווירית

גילוי נאות

לו היו הבנקים מדווחים לציבור על ויסות המניות לא היתה הפרשה תופחת ● לו היתה התעשיה האווירית חייבת לפרסם כל רבע שנה מאזן כספי לא היתה יכולה לעבור מן ה"לביא" הקטן והנסבל ל"לביא" הענק והבלתי־נסבל. המפתח הוא: גילוי נאות

מאת פ. סבר

עקרונית, פרשה כמו "הלביא" יכלה להתרחש גם במפעל שלא בבעלות ממשלתית. והדוגמאות ידועות: הבנקים שלנו, בשוויסתו את מניותיהם, היו בידוע תאגידים לא־ממשלתיים. השאלה, לכן, איננה למי שייך המפעל, אלא למי ואיך הוא נידוה.

גילוי פיננסי וכלכלי נאות, זהו המפתח; הוא אינו פותח את כל התיבות החשוכות, אך לפחות עשוי לפתוח, אחדות מהן.

אילו דיווחו — אם נחזור לדוגמתנו — לציבור על היקף מעורבותם בהרצת המניות, ובמסגרת הגילוי הנאות הדרוש היו גם מספרים כמה זה עולה, כמה זה מסוכן ולאן זה עלול להוביל, ספק אם פרשת המניות הבנקאיות היתה תופחת למלוא ממדיה. ו"הלביא" לו היתה התעשייה האווירית חייבת לפרסם כל רבע שנה מאזן כספי, כפי שצריכות לעשות הפתוחות לפיקוחו הישיר או העקיף של הציבור ופיקוח עקיף יכול להתבצע גם באמצעות הדרישות של הבורסה, או הרשות לניירות הערך, או הממונה על החברות הממשלתיות, המעבר המפתיע מן ה"לביא" הנסבל ל"לביא" הענק והבלתי־נסבל לא היה יכול להתחולל אי־שם, בחדרי החדרים הסגורים. אנו הציבור היינו יודעים על איזה שינוי מדובר, מבחינה כספית. אנו הציבור היינו יכולים גם לעמוד על יכולתה העיסקית של התעשייה האווירית, כשערה להרים פרויקט של מיליארדים, והעלות האפשרית של חיסולו. אך התעשייה האווירית לא נוהגת לפרסם ברבים דו"חות כספיים, ולכן כל ניחוש על רווחיה והפסדיה הוא אפשרי.

הכל נעשה בהסתר, בחשאי, מאחורי וילונות מוגפים. אסור לדעת. לא משום שלידיעה כזאת יש נגיעה כלשהי לבטחון, שהרי תקציבים אינם חושפים סודות טכנולוגיים או מבצעיים. אלא משום שכך נוח לבשל — כשהריחות הרעים לא דולפים החוצה.

כאשר מיטראן הלאים את חברות הטלקומוניקציה בצרפת, לא עלה על דעתו להפוך את עיסקיהן לסוד המדינה; אדרבא, הוא פתח את הספרים וחשף, תחילה את ההפסדים ואחר־כך את הרווחים. אינפורמציה פיננסית וכלכלית נכונה איננה תנאי מספיק להצלחה עיסקית, או לקבלת ההחלטה הנבונה באמת, אך היא תנאי הכרחי, מרכיב שבלעדיו אי־אפשר לנהוג בתבונה. יש גם רכיבים נוספים, כמו גאווה, עקשנות, פוליטיקה וסתם טימטום. אבל כשאין נתונים, נשארים רק הרגשות; ואין נתונים, כשהנתונים סגורים.

הפרויקט הלאומי של "תעלת הימים" (זוכרים?) עלול היה להימצא כבר היום במצב מתקדם ברוחה ל"לביא". ועוד כמה מיליארדים של דולרים היו יורדים לחול. ואיך זה נמנע? ועדת כלכלנים הגישה דו"ח כספי מפורט מאוד, מדויק מאוד וגלוי לכל הציבור שבו נקבע מהו המחיר המינימאלי של הנפט בשוקי העולם, שמתחתיו התעלה כולה אינה כדאית. כשהנפט החל להימכר הרבה מתחת לאותו קו מינימאלי, התוכנית נפסקה, והכרייה נבלמה. בעלי המניות של התעשייה האווירית הם אזרחי ישראל. והציבור כולו, ולמרות זאת טוענים בהם בשיטתיות ידע מינימאלי על המתחולל בגדול מפעליהם התעשייתיים. גילוי נאות של עיסקי התעשיה האווירית הוא מהלך חיוני הקודם לכל החלטה ממשלתית, ולא כדי לפתור אך ורק את בעייתו של ה"לביא" הזה עכשיו. אלא כדי למנוע את הסיפור המתבשל עכשיו, של "לביא" אחר בעתיד.

ההפגנה בירושלים. חמשת־אלפים מתוך שתי רבבות

אם תרצו — זו אגדה

התעשיה האווירית נשענת על תמימות אזרחים, אומר איש בכיר המאיר את צדו החשוך של המטבע ● דיסאינפורמציה מרבה כוח

מאת חיים מרגלית

הוויכוח הציבורי סביב ה"לביא" מיקד את העין הציבורית בתעשיה האווירית. אזרח תמים מן השורה, מה הוא יודע עליה חוץ מ... "שם חושבים, מתכננים ומייצרים עבור הבטחון של העם היושב בציון"? בשיחה עם אחד העובדים הבכירים, שהתנגד ומתנגד ל"לביא" הוא טוען שכל מי שיודע במתנגד מקבל בנסיים ועף מהתעשיה האווירית.

ראשי התעשייה האווירית בונים על תמימות האזרחים, אומר איש שיחי, שמסיבות מובנות אינו מוכן להיחשף בשמו. הם הצליחו ליצור אגדה. אגדה אמיתית, שבלעדיה לא יכול היה שמעון פרס להכריז כי בעולם יש רק ארבע־חמש מדינות שמייצרות מטוסי מלחמה מתקדמים, ולמועדון הסגור הזה מצטרפת ישראל עם "הלביא". יש יותר מעשרים מדינות שמייצרות מטוסי מלחמה, אומר האיש. אגדה אחרת — מיספר העובדים. יעקב שפי, יו"ר ועד העובדים של התעשיה האווירית, הכריז בהפגנה שנערכה כשבוע שעבר בירושלים, כי 20 אלף העובדים ובני משפחותיהם, וכל המפעלים המספקים לעובדי התעשיה האווירית מחומרי גלם ועד מתנות לחג, והם כ־100 אלף, מספר השווה לחמישה מנדאט ם בכנסת — נקראים להצביע בעד ה"לביא". מי שיהיה נגד, במערך, בליכוד, בתחיה, במפד"ל, לא ייכנס לכנסת — הקול קול יעקב, שראינו ושמענו ב"מבט" וב"יומן השבוע". גם זאת אגדה — אומר האיש — כי עוד ב־1980 מסר גבריאל גידור, אז מנכ"ל התעשיה האווירית, כי יש בה 20 אלף עובדים ותוכנית הייעול שהוא מציע כוללת פיטורים של כ־5 אלפים עובדים, בהם כאלה שהגיע זמן פרישתם כחוק, פרישה מוקדמת, ועובדים זמניים. לכל עובד בגיל שמעל 50 הוצע אפילו "פרוש מרצון". אז התהלכה אימרה בתעש האווירית, כי "מי שפורש רק עם 00' אחוז פיצויים הוא פראייר".

מאז צריך היה מספר העובדים לקטון, כי כל שנה יוצאים עובדים לגימלאות, והמנכ"ל מכריז כי אין מקבלים חדשים במקומם. אך המיספר הקדוש — 20 אלף — נשאר. מיספר זה הוא אחת הדוגמאות לדיסאינפורמציה שמנהלת התעשיה האווירית כדי לשמור על כוחה.

השביט של רפ"י

התעשיה האווירית היא תעשיית־סמך של משרד הבטחון. ככזאת, אין היא צריכה להציג מאזנים. זה כוחה הגדול: כאשר אין צורך להציג מאזנים, אפשר לצאת בקול גדול על כל מיני פרויקטים, שבסופו של דבר הם מתגלים כ"פלופ".

איש שיחי שוב אינו צעיר. כדרך מבוגרים, הוא נזכר ב"פלופ" ישן של התעשיה האווירית, שקראו לו "שביט 2". היה זה טיל לטווח בינוני שהציג "אבי התעשיות הבטחוניות", שמעון פרס, הרבה לפני מלחמת ששת־הימים, כאשר בן־גוריון היה שר הבטחון ופרס סגנו. זה היה בזמן הבחירות של "מכונית לכל פועל". פרס הפופוליסט כבר חשב אז, אומר בן־שיחי, על הקמת רפ"י (רשימת פועלי ישראל), שהתפלגה ממפא"י. ראשיה, כזכור, היו, פרס, דיין, הורביץ, שובל, בומה שביט, צבי שילוח, יובל נאמן. הורתה ולידתה של רפ"י בתעשיה האווירית, הוא אומר. לרשימת האבות המייסדים אפשר להוסיף את ראשי התעשיה האווירית — אל שווימר, אלקנה גלי, אלחנן ישי, הכל "רפ"י" טהור. "פלופים" נוספים, של התעשיה האווירית, שהביאו להפסדים נוראים, הם מטוס "ערבה", וסטריגה, "אסטרא" ומערכות שאין מדברים עליהן העומדות ומחלידות על המרסים.

לאגדות התעשיה האווירית אפשר להוסיף כמובן את האיום ב"עורף" הפועלי ההבוע, החותך בתעשיה האווירית. המדובר בעובדים קבועים הגרים במשולש לוד־רמלה־רחובות, שפעם היו מצביעים בעד מפלגת העבודה. ב־77 נתנו קולם לליכוד, והם יעבירו את נאמנותם לפי התמיכה ב"לביא". לכן אין פלא שדוד לוי הוא "לביאסט". אחיו מקסים, ראש עיריית לוד, היה פעם יו"ר מועצת־העובדים של התעשיה האווירית.

רק חמשת אלפים

בטרם נמשיך ב"לביא", אומר איש שיחי, יש צורך לנקות הרבה עשבים שוטים. בין אלה אפשר לכלול אפילו את ההפגנה האחרונה בירושלים. אליה הגיעו רק חמשת אלפים איש. חמשת אלפים מתוך שתי רבבות. למרות לחצי ההנהלה וועד העובדים. רק חמשת אלפים. מדוע? כי זה בסך הכל מיספר העובדים שמרכזו ה"לביא". אולי אפילו פחות מכך. אלפי עובדים אחרים בתעשיה האווירית יודעים כי אם יימשך ביצוע ה"לביא" לא יהיה כסף בשביל מפעלים אחרים, והם יהיו הראשונים לפיטורים. יש חלוקה ופילוג בתעשיה האווירית. שמנסים להסתיר אותם.

"נוצר מצב", אומר האיש. "שכל מי שעיניים בראשו ושכל בקודקודו יודע שה"לביא" הפך לפרויקט אנטי־לאומי. 60 אחוזים ממנו מיוצרים בארה"ב ורק 40 אחוזים בארץ. כל מיני סיפורים סביב ל"לביא" התבדו. כמו בניית גוף המטוס מחומרים "מרוכבים", שהניסיון בהם יאפשר לתעשיה האווירית שימושים אחרים, וכך גם במערכות אלקטרוניקה ואוויוניקה. אך כאמור, נוצרה מערכת של דיסאינפורמציה, שמערימה שקרים ובדיות על כל מי שמנסה להטיל ספק בנאונות המתכננים של ה"לביא"."

כדי לקדם את הפרויקט נערכו מסדרי הסברה, הוזמנו אורחים, באו עיתונאים, 180 איש יצאו לסלון האווירי בפאריס. הכל כדי לפאר ולרומם את ה"לביא". יש צורך, לדברי האיש, להסביר את כל מה שקורה סביב פיתוחו. אחרי דו"ח מבקר המדינה. אפשר היה לחשוב כי יסגרו את הפרויקט. אך לא. העקשנות של המתכננים, שנדבקו ל"לביא", מעוררת הערצה. זהו מטוס, שברור כבר היום כי הוא מהיקרים והפחות מוצלחים בעולם, והם ממשיכים בו ומנסים לשכנע כי הוא מוצלח. מטוס שחיל־האוויר אינו רוצה בו והצבא אינו צריך אותו. פרויקט שחונק מפעלים אחרים. בהם מייצרים מערכות בעלות חשיבות עליונה לבטחון המדינה. מוצר שלשם ביצועו משגעים את המדינה. הופכים יום ללילה. מעלה למטה. ולשם מה? כדי להשאיר את ראשי התעשיה האווירית על כיסאותיהם. הם יודעים כי בלי "לביא" עליהם לעוף.

מי שבטחון ישראל באמת חשוב לו, מוטב לו שיתרחק מהמטוס הזה.

עיתון נוסח אורוול

תאר לעצמך עיתון ישראלי־עברי שעורכו יהיה ערבי, שלא לדבר על כתבים ופובליציסטים ● למרבה הבושה, המושג שוויון עדיין לא חדר לעיתונות הישראלית, גם לא זו הדוגלת בסיסמה מדי יום

נפתלי היקר,

הספרות החושפנית על משטרים קומוניסטיים בגוש המזרחי, אשר מתפרסמת במערב על־ידי קומוניסטים לשעבר, מאבדת עתה הרבה מערכה לאחר שה"גלאסנוסט" הפך לסיסמה הרשמית במוסקבה. אומנם, אין להפריז במידת הגילויים לאחר שגורבצ'וב מדרבן את העיתונאים והסופרים "למלא את הכתמים הלבנים" בפירסומי העבר, ולדבר אמת בלבד גם על ההווה. עדיין קיימת ביקורת מפלגתית וממלכתית על הפירסומים, ומידת ה"גלאסנוסט" נקבעת, בסופו של דבר, על־ידי הצמרת השלטונית.

הגיע לידי בימים אלה ספרו של ארטור קובלסקי, אשר מגדיר אותו כ"זכרונותיו של קומוניסט לשעבר". מצאתי עניין בספר זה לאחר שהאיש שימש כמזכיר המערכת בעיתון קומוניסטי פולני מרכזי "טריבונה לודו". המחבר, יהודי, קומוניסט מנעורים, מילא תפקידים עיתונאיים מרכזיים, ובתוקף תפקידו בא במגע עם מנהיגי המפלגה. אך מה שמעניין הוא המתרחש מאחורי הקלעים במערכת, ודרך שליטתה של המפלגה על בטאונה המרכזי. איני רוצה לומר דבר על אישיותו של המחבר, שכן עתה הוא אומנם מחרף את המשטר ומדבר על אכזבתו מן הקומוניזם, אך בהיותו בתפקיד מרכזי היה בוודאי שותף לכמה מן התופעות שאותן הוא מבקש להוקיע.

כיצד עבדו העיתונאים ב"טריבונה לודו"? ובכן, ביום השנה ה־20 להקמת העיתון הזה כינס העורך הראשי, ליאון קאסמן (גם הוא יהודי!) את סגל עובדי המערכת כדי להבהיר מה נדרש מן העיתון ועובדיו. "אנו בטאון של הוועד המרכזי ופירושו קודם־כל, שלא צריך לתת דבר משל עצמנו". במלים אחרות, לעיתונאי לא היתה זכות להוסיף דבר על החומר הרשמי. "לא צריך להתאמץ למקוריות — הסביר קאסמן — מוטב לא להתחכם. עלינו להפיץ את דעתה של המפלגה בלבד". על־פי ההגדרה הזאת, נכתבו כל המאמרים הפוליטיים ומאמרי המערכת. הכשרון של העיתונאי התמצה בכתיבת תמצית, במלים שלו, של נאומים רשמיים, או של החלטות מוסדות מפלגתיים פולניים או סובייטיים. אבל גם במלאכה, לכאורה פשוטה זו, אפשר היה להיכשל על־ידי סילוף מחשבתו של האחר. על כן, על־פי הדגם הסובייטי, נהגו למלא את המאמר במשפטים מלאים במרכאות כפולות, שכללו ציטטות ממסמך רשמי, ולאחר מכן משפט "מקורי" של העיתונאי, אשר היה מסביר את הציטטה. הנהגת המפלגה סברה, כי כישורים עיתונאיים זה "מושג בורגני". בעיתונאות — כך דיברו בוועד המרכזי — העיקר הוא "חוט השדרה הפוליטי". מי שיש לו אותו, גם כתיבתו תהיה מעולה. לכן, שרצה המערכת עסקנים מפלגתיים שמעולם לא עסקו בעיתונות, אך היה להם ותק רב בפעילות מפלגתית. הם עצמם הופתעו כאשר קיבלו "מינוי עיתונאי" ואף התנגדו מפניו. "לא חששנו מבתי־הסוהר ומכרורים, אך אנו נחרדים מעצם המחשבה שיהיה עלינו לכתוב מאמרים לעיתון". והם ידעו כנראה, כי הכישלון רובץ בפתחו של כל מי שעוסק במקצוע זה. האידיאל היה כמובן "פרבדה" המוסקבאי. אך לדברי קובלסקי לא ניתן היה להגיע לשלמות כזאת ללא שגיאות.

אמנם, כולם היו ערנים ושקלו כל מלה עשרות פעמים, אך איש לא היה בטוח שאיזו שגיאה לא "הוברחה", או שמא בדפוס הסתתר איזה "חבלן". מדי כמה חודשים גדל במערכת מספר המפקחים, שלא לדבר על אנשי הצנזורה, אשר ישבו בתוך המערכת עצמה. כאשר כל החומר נמצא כבר בדפוס היה מתיישב אחד המוגדר כ"ראש טרי", איש שלא עבד במשך היום, ועליו היה לעבור על כל עמודי העיתון. בסמכותו היה להפסיק את הדפסת העיתון ולהזעיק את מזכיר המפלגה במקרה שיגלה איזו "פאשלה". לרוב היו אלה שגיאות בהגהה, אך בעלות משמעות פוליטית. פעם, למשל, הודפס "מיליטאריזם מזרח־גרמני", במקום "מערב־גרמניה". על שגיאה זו באה מחאה דיפלומאטית חריפה של השגרירות המזרח־גרמנית, אשר דרשה לקיים חקירה ולגלות כיצד התרחש "מעשה החבלה". אך התקלה החמורה אירעה בפסוק שהביא ציטטה מדברי סטאלין. במאמר המוקדש לקומונה הפריזאית צוטט סטאלין שאמר, כי "בדיקטטורה של הפרולטאריון נועד תפקיד מכריע למפלגה". אך מישהו הוסיף את המלה "לא" וכך יצא, כי על־פי סטאלין למפלגה לא נועד תפקיד מכריע. הפירסום השגוי גרם רעידת אדמה במערכת. הכל געשו ורעדו מפחד מפני התוצאות של סילוף כזה של דברי המנהיג הדגול. העורך הראשי קאסמן קיים מיד קשר עם ראשי המפלגה ביירות וכרמן כדי לתאם את הפעולות לצמצום הנזק. חיפשו בנרות את הפושע שסילף את סטאלין, אך התוצאה היתה מאכזבת. מתברר, כי כתבנית ותיקה, כנראה מתוך עייפות, לא דייקה בהעתקת המאמר. אבל בכל זאת, צריך היה לעשות משהו, על כן פוטרו מיד שני עובדי מזכירות המערכת, שמתפקידם היה לבדוק, שהדפסת הכתבנית תהיה זהה לכתב היד. ואילו המפלגה(!!) קיימה למחרת היום ישיבת־חירום של הפוליטביורו. רשם הוחלט להתנצל בפני מנהיג העמים על הסילוף הבלתי־נסלח של מחשבתו הגאונית. במערכת עצמה השתרר פחד, הכל חששו שיפלו קורבן לכישלון. לבסוף "נבחר" האיש, זה שבאותו לילה שימש בתפקיד "הראש הטרי", כלומר מי שעבר פעם נוספת על כל הטקסטים. אך הוא התגונן: מי אני שאתקן את סטאלין!? הרי בכתב־היד היה כתוב במפורש ש"למפלגה לא נועד תפקיד מכריע". האם אני רשאי לחשוב בכלל מה סטאלין עשוי לומר?! אולי זה היה הגילוי האחרון שלו אבל המוסר העליון של המפלגה החליט לבסוף לסגור את העניין. "מי יודע, אם נעסוק בזה יותר מדי, עלולים במוסקבה לדרוש גם את אחריותנו למחדל, ולדרוש גם טיהור בתוכנו"...

כמובן, שאחריותו של עורך העיתון היתה גדולה משל כל האחרים. הוא עבד כמעט 24 שעות ביממה, בעיקר כמשגיח עליון על כשרות העיתון. פעם לאחר חצות חשש, כי החמיץ איזו תקלה, אך העיתון היה כבר בחלקו מודפס, ורבבות גליונות נשלחו ברכבות ובאוטובוסים לחלקי הארץ השונים. היו לו סמכויות רחבות. הוא התקשר עם שר הרכבות ודרש, שיעכבו את כל הרכבות המובילות חבילות עם "טריבונה לודו". לאחר מכן, עם שר הדואר, שממנו דרש להורות לא למסור למנויים את העיתון. גם סוכנות ההפצה הראשית "רוך" התלבשה על הקיוסקים, ולבסוף הופעלו שירותי הבטחון שנדרשו לשלוח אלפי סוכנים ולהחרים את העיתון, אם בכל זאת הופץ במקום כלשהו.

סיפוריו של ארטור קובלסקי נשמעים כסיפורי אורוול, ונדמה שהם אף עוברים עליו. אך קובלסקי, קאסמן ואחרים בכל זאת למדו את כללי המשחק. כאשר בזמנים שונים פוטרו מעבודתם ראו בכך ביטוי לאנטישמיות. ואמנם נכון, האנטישמים מסוגו של גנראל מוצ'אר טענו, כי היהודים הם השולטים באמצעי התקשורת הפולנית. איני רוצה לעסוק כאן בסוגיה זו. אבל בלי משים שאלתי את עצמי: מה היה קורה אילו שיעור העיתונאים הערבים (ועורכים ראשיים) בעיתונות הישראלית היה דומה לזה של היהודים בעיתונות הפולנית?

שהרי העיתונות הישראלית כולה אינה מעסיקה עיתונאים ערבים. בכמה מן העיתונים יש "ערבי לרפואה", כתב העוסק במגזר הערבי, ולא יותר מזה. תאר לעצמך עיתון ישראלי־עברי שעורכו יהיה ערבי, שלא לדבר על כתבים ופובליציסטים וכו'. למרבה הבושה, המושג שוויון עדיין לא חדר לעיתונות הישראלית, גם לא לזו הדוגלת בסיסמה זו מדי יום.

שלך בידידות,

מארק גפן

יהושע מאור על הסכם איזור סחר חופשי:

השלב הבא: ביטול הגבלות על סחר בשירות[ים]

"טעות לחשוב, כי לאחר חתימת ההסכם בדבר איזור סחר חופשי בין ישראל לארה"ב, הכל ירוץ מאליו. אם לא יצקו תוכן להסכם הזה, הוא יישאר פיסת נייר", אומר נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, יהושע מאור.

מאור מזכיר, כי ההסכם אינו מחסל באופן מוחלט את המגבלות על הסחר החופשי בין שתי המדינות. לדבריו, ישנן בעיות משני סוגים: חקיקה אמריקנית, שאינה קשורה להסכם אבל מתנגשת איתו ופוגעת ביצוא הישראלי, ובעיות של מכסות בתחומים שונים, כמו טקסטיל, העומדות בסתירה להסכם.

בעיית המכסות עלתה בשנה שעברה בהקשר ליצוא של "כיתן". אולם בדיעבד התברר, כי "כיתן" לא הגיעה למכסות האלה, "ולכן לא היה טעם לכל הצעקות, ואי־אפשר לומר שנפגענו", אומר מאור. "צריך לצקת להסכם תוכן, ובאותם מקרים שנתקלים בבעיות — יש להניח אותן על השולחן ולדון בהן".

בימים אלה מגבשת הלשכה את התוכנית לאירועי "אס־ח 87" — שלושה ימים של פגישות בין אנשי עסקים ישראלים ואמריקנים, שייערכו באוקטובר הקרוב. תקציב האירוע נאמד ביותר מ־100 אלף דולר והלשכה פנתה למשרד התעשייה והמסחר ולהתאחדות התעשיינים כדי שישתתפו במימונו. לפני כשלושה שבועות הודיעו ראשי התמ"ס כי לא יוכלו להשתתף במימון, בגלל העדר חופש תמרון תקציבי. והוחלט כי מכון היצוא ישתתף במימון מתוך תקציבו השוטף. התאחדות התעשיינים הביעה נכונות עקרונית להשתתף במימון. אולם לדברי מאור, בכל מקרה התמיכה לא תכסה את ההוצאות.

"אנחנו מבקשים מימון חיצוני רק לאירועים חריגים. האמריקנים רואים בלשכה הישראלית כתובת שאיננה זרוע של הממשל, והעובדה שאנחנו לא מייצגים את הקו הממשלתי מאפשרת לנו לעשות יותר מלשכות מסחר אחרות", אומר מאור.

באירוע שיתקיים באוקטובר רואים אמצעי להרחבת קשרים מסחריים עם חברות אמריקניות שאינן מקיימות קשרים כאלה עם ישראל. ובלשכת המסחר קבעו כי חברות היעד בארה"ב תהיינה חברות שמחזורן השנתי מעל 50 מיליון דולר.

לדברי נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, בימים אלה מתקיימים דיונים על השלב הבא במסגרת ההסכם על איזור סחר חופשי, וכן ינסו להגיע להסכמה על הפחתה של ההגבלות על תנועת שירותים בין שתי המדינות. בכך יושלם איזור הסחר החופשי גם לתחום השירותים. כיום הוא מכסה א[...]ת סחורות.

בימים אלה מתקיימים דיוני[ם ...] האפשרות שישראל תוכל לשפ[...] אמריקניים בארץ, דבר שנמנע ממנה [...] כן החלו לדון בהסדרים לשמירת [...] פתוחה של שירותים בתחומי [...] תקשורת וביטוח. נהצר הישראלי [...] הדיונים אפרים דבדת, סמנכ"ל [...] בינלאומיים במשרד האוצר.

מרסל שטון מהמנהל לסחר חוץ [...] התעשייה והמסחר, המשתתף בצוות [...] אומר כי האמריקנים החליטו [...] הסכמים בינלאומיים בתחום השירות[ים ...] שליטתם בתחום הסחורות הם [...] לכבוש שווקים חדשים, אבל בשירות[ים ...] מובילים. הדיונים בנושא הטלקומוניק[ציה ...] בשלב ראשוני ביותר, ובתחומי הת[...] ושיפוץ מטוסים — כשלבים מתקדמים [...] במסגרת הצוות הדן בנושא התיירות [...] האמריקנים כי ישראל תבטל את [...] הנסיעות, המהווה מגבלה לתיירות ול[...] שוני המדינות. ישראל מבקשת, בין [...] שארה"ב תפטור משתתפי קונגרסים [...] ממס הכנסה.

אודי נח[שון]

החלה עונת העגבניות לתעשייה

בימים אלה חולפות בכבישי הארץ משאיות עמוסות בעגבניות עושות דרכן למפעלי התעשייה ומסמנות את תחילת עונת העגבניות. השנה יעובדו 170 אלף טונות עגבניות לעומת 180 אלף טונות אשתקד, כלומר ירידה בכמותית בשיעור של כ־11 אחוז — מציין עמיחי צור, מנכ"ל המועצה לעבוד פרי הדר ועגבניות.

שטחי העגבניות ירדו השנה ל־22 אלף דונם, מ־24 אלף לפני שנה ו־27 אלף דונם לפני שנתיים. כאשר היבול הגיע ל־210 אלף טונות. לדברי צור, יש סיבות לירידה בשטחים ובכמות. הסיבה החשובה ביותר — המחיר. התעשיינים משלמים העונה מחיר בסיסי של 61 דולר לטונה בתוספת עבור כמות הבריקס (המחיקות), וכן תשלומים נוספים עבור הובלה. בתנאים אלה כדאי לגדל עגבניות רק ביבול של 9 טונות לדונם. הקיטון בשטחים הוא בעיקר במושבים שאין להם הכלים המתאימים, כגון מערכות השקיה ודישון המביאים להגדלת יבולים. במושב השיתופי "רגבה" ובקיבוץ כפר מסריק, ישנם שטחים המניבים 12 טונות לדונם ואף יותר. גם משקי הגליל המערבי והמפעלים האזוריים "מילואות" מגיעים להישגים גדולים.

לדעת צור, שטחי עגבניות יגדלו בקיבוצים, בעיקר על חשבון שטחי הכותנה, שכן ביבול של 12 טונות לדונם ההכנסה מעגבניות גדולה מאשר בכותנה. קיימים כלים מתאימים וקומביינים. כך שאין מדובר בהעסקת עשרות עובדים בשדות. לתעשייה יש כושר עבוד של 400 אלף טונות עגבניות אך זה לא ינוצל במלואו, בגלל המחירים הירודים בשוק העולמי.

מחיר העגבניות נע עתה סביב 30 סנט לפאונד, ובכך רואה צור סימן טוב. בשנה שעברה המחירים היו ירודים ונעו סביב 26 עד 28 סנט הפאונד. העלייה המתונה של המחיר בשוק העולמי היא תוצאה [...] הסובסידיות שנותן השוק האירופי ל[...] העגבניות. לפני שנה הגיעה הסובסיד[יה ל־]1.25 מיליארד. השנה רק 800 מיליון [...] לפי הנתונים שבידיו. ירדו שטחי העג[בניות] באירופה בעיקר באיטליה, יוון, [...] ופורטוגל, ב־25 אחוז. באיטליה ירדה ה[...] מ־9 מיליון טונות בשנת 1986 ל־5.5 [...] טונות השנה.

ישראל חברה בארגון המדינות הא[...] המגדלות עגבניות, המתכנס מדי פעם [...] להביא לרציונליזציה בזריעת שטחים. [...] הישראלי של מוצרי עגבניות הסתכם א[...] ב־26 מיליון דולר. 60 אחוז מהיצוא [...] לארה"ב. השוק האמריקני קולט כל ש[נה ...] מיליון טונות מוצרי עגבניות. היבוא מ[...] הוא, לדברי צור, קרוב לאפס. אך ל[...] הסכם איזור הסחר החופשי יש הגבלה [...] על יבוא מוצרי עגבניות לארה"ב.

חיים מרג[לית]

קו מנחה על מניות

יועצי "קו מנחה" חוזרים על המלצתם מהשבוע שעבר — לקנות מניות מכל הבא ליד. הם חוזרים ומעריכים, שכל השוק יעלה באופן חד בטווח הקצר, ויסחוף למעלה את כל המניות באותה מידה בערך.

רוב המניות נשחקו בחודשיים האחרונים בכ־30 אחוז ומיעוטם אף נשחקו ב־50 אחוז ויותר. גם השבוע קשה לקבוע אם השחיקה בשוק המניות הסתיימה והשוק הגיעה לרמה יציבה, או שמגמת השחיקה תמשיך לשלוט בשוק. מאחר שהם מתקשים למצוא סיבות להמשך השחיקה, טוענים מומחי "קו מנחה" כי יש סיכוי רב שהרמות הנוכחיות ישמשו בסיס לגל עליות חדש ולא לשחיקה נוספת. לדבריהם, אם תימשך השחיקה גם השבוע, ניתן יהיה לראות בכך אינדיקציה למהפך מהותי, ארוך טווח, בשוק המניות. גם במקרה זה, יהיו צפויים תיקונים טכניים כלפי מעלה, אולם אלה יהיו תוך מגמה יורדת שתימשך זמן רב.

ערך תיק המניות המומלצות של "קו מנחה" ירד בשבוע שעבר בכ־4 אחוזים (לעומת ירידה של 3.2 אחוזים במדד המניות החופשיות). אולם מי שמחזיק בתיק תקופה ארוכה השיג תשואה גבוהה גם לאחר השחיקה שהיתה בשוק בשבועות האחרונים. ב־30 השבועות האחרונים עלה תיק המניות המומלצות ב־78 אחוז (לעומת עלייה של 26.5 אחוז במדד החופשיות).

מה לקנות? מה למכור? מה להחזיק?

בהמלצות הקנייה השבוע רואים השקעה טובה לטווח ארוך. בין המומלצות: מספנות 0.1, פיתוח ומשכנתאות, לאומי לתעשייה, אפריקה ישראל 1, נכסים ובניין, גב ים, כלל נדלן, דובק ש, אוספת ברוך 1, דלתא גליל 1, לודזיה 0.4, פוליגון, כבלי ציון 5, אי סי, דישנים 0.5, ים המלח, פטרוכימיים, אלרן, החברה לישראל 1, פועלים השקעות.

גם השבוע אין מעקב אחר המלצות קנייה משבועות קודמים, כיוון שב"קו מנחה" מעריכים כי כל השוק עתיד לעבור תיקון טכני ומהיר. בשלב זה מומלץ להמשיך ולהחזיק בכל הסחורה, עד להתבהרות התמונה.

אודי נחשון

אזהרה:
המידע המתפרסם במדור זה מתו[...] על ניתוחי חברת "קו מנחה". המח[...] ליום פרסומו על־ידי החברה במ[...] העליון "מעקב מנחה". אין החברה, עוב[די] הפועלים מטעמה, וכן מערכת "[על] המשמר", אחראים על טיב המל[צות] מהימנות המקורות, שלימות החומר [...] דיוק. שגיאה השמטה או כל ליקוי א[...] כל הפועל על סמך ההמלצות הניתנ[ות] במדור זה עושה זאת על אחריותו [...]

העורך הכלכלי: צבי טימור

מבזקים כלכליים

■ מחזור המכירות של רשת סופרמרקטים "אנגלו־סכסון" בשנת הכספים שהסתיימה ב־31 במארס 1987 הסתכם בכ־150 מיליון דולר. גידול של כ־30% לעומת 1985/6 — מסר מנכ"ל הרשת, דוד בלומברג.

■ בהגרלה לפדיון של תעודות ב' ממילווה חיסכון תשל"ז־1977 שהתקיימה בבנק ישראל עלתה קבוצה "2" (שתיים). בהגרלה לפדיון של תעודות כ' ממילווה חיסכון תשל"ח־1978 עלתה בגורל קבוצה "2" (שתיים). במילווה חיסכון תשל"ו־1976 תעודות ב' תיפדה ללא הגרלה הקבוצה האחרונה שנותרה — קבוצה "3" (שלוש). כל התעודות מהמילוות הנ"ל ייפדו החל ב־2 באוגוסט 1987.

■ הכנסות המדינה בחודש יוני 1987 הסתכמו ב־1,664 מיליון ש"ח, עלייה ריאלית של 6.9 אחוזים בהשוואה לחודש המקביל אשתקד. בכל התקופה אפריל־יוני 1987 הגיעו הכנסות המדינה ל־4.8 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלית של 1.5 אחוזים לעומת אשתקד.

הכנסות אגף מס הכנסה ומס רכוש בתקופה אפריל־יוני הסתכמו ב־2,552 מיליון ש"ח, ירידה של 0.9 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בחודש יוני הסתכמו ההכנסות ב־945 מיליון ש"ח, עלייה ריאלית של 3.6 אחוזים בהשוואה לחודש המקביל אשתקד.

העלייה האמורה היא למרות הרפורמה במס הכנסה שהורידה את המס על יחידים וחברות. וכן למרות הפחתת מס המעסיקים מ־7 ל־4 אחוזים.

הכנסות המדינה ממסי יבוא הסתכמו ב־244 מיליון ש"ח. יציבות בהשוואה לחודשים הקודמים. חודש יוני אופיין בירידות ביבוא מכונות כביסה רכב פרטי ומדיחי כלים. לעומת החודש הקודם. ובעלייה במקררים ווידאוטייפים.

הכנסות המדינה ממס ערך מוסף הסתכמו ב־125 מיליון ש"ח.

■ החברה הישראלית מוטורולה־[...] נדקטור. השלימה פיתוחו של מעבד [...] דיגיטלי, המהיר ביותר בעולם. [...] הישראלי החדשני הושקעו כ־6 מיליון [...] גודלו כצפורן, עוביו 1 מ"מ, הוא מכיל [...] אלף טרנזיסטורים ובעל כושר ביצוע של [...] מיליון פעולות — כפל בשנייה. [...] החברה, צבי סוחה, מסר כי בפיתוח [...] המעבד הדיגיטלי (שבב) הושקעו כ[...] שנות עבודה של צוות שמנה כ־30 מהנד[סים] בראשו עמדו אלחנן רושניק ויהודה [...] הצוות הישראלי השתמש בטכנולוגיות [...] חדשות ופיתח כלים מיוחדים כדי להשלים [את] הפרוייקט. אורכו 12 מ"מ ורוחבו 13 [...] עוביו 1 מ"מ ומשקלו גרמים אחדים. [...] יימכר בכ־800 דולר היחידה.

■ בהגיבו על מאזן "כור", שפורסם [לפני] ימים מספר, אמר מזכיר חברת העובדים [...] תוצאות המדיניות הכלכלית שהונה[גה] במחצית השנייה של 1985 באות לידי ביטוי במאזן "כור". המאזן משקף את העבודה שנ[...] הישג מרשים של הורדת האינפלציה [...] הושגו יעדים אחרים, שהם תנאי [...] להבראת המשק. לא השגנו את צמיחת [...] ובעיקר צמיחה לשם יצוא: לא הבאנו [...] מבנה במשק ולהגברת הייצור והתפוקה [...] רווחיות.

■ מועצת הגפן והיין, המאגדת כורמים ויקב[ים] קבעה מחיר מומלץ של 245 דולר לטו[נה] לסוגי הגפנים המשמשים את היקבים הש[...] יורם לוי, מנהל חטיבת המזון במשרד התעשייה והמסחר, הביא למועצה הצ[עה] לקביעת המחיר, לאחר שבמשך תקופה [...] לא ניתן היה להגיע למחיר מוסכם על [...] הצדדים. לדבריו, קביעת המחיר תאפש[ר] יציבות בענף, תוך קביעת שטחי גפ[נים] אופטימליים של סוגי הגפנים השונים.

מפזרים מיליארדים ומקמצים בפרוטות

דו"ח מבקר המדינה נסקר בהרחבה בעיתונות, כאשר במרכזו — בזבוז המשאבים הלאומיים בקנה המידה הגדול ביותר בתולדות המדינה בסכום של כ־1.5 מיליארד דולר. על הלביא הוחלט כלאחר יד, על הפרוייקט הגדול במדינה הוחלט ללא בדיקה מספקת, ללא ייעוץ, ללא תהליך קבלת החלטות מסודר. בגין החליט על כך בלי שידע שר האוצר שלו, ארידור. לא העז להתנגד לו. ארנס ושרון המשיכו, על־פי המגלומניה הלאומית המאפיינת את תפישתם הפוליטית והכלכלית. הם לא חייבים להתחשב במגבלות המשאבים הכלכליים: הם יכולים לנהל גם מלחמת לבנון ב־2 מיליארד דולר וגם לבנות לביא ב־10 מיליארד דולר, להקים התנחלויות מעבר לקו הירוק וגם לעודד השקעות וגם להיטיב עם העם. כך הגיעה המדינה לחוב ברוטו של 81 מיליארד, כ־50 מיליארד דולר, למעלה משנתיים של תוצר לאומי.

הסכומים שבוזבזו גדולים בהרבה. ובכלל לא בסדרי גודל זהים לפתרון בעיות חמורות. את בעיית האוניברסיטאות ניתן היה לפתור ב־16 מיליון דולר. אישרו להם רק 5 מיליון דולר. בלביא, 10 מיליון דולר אינם משחקים תפקיד. שם דנים האם כדאי להפסיד 2.5 מיליארד. או 9 מיליארד דולר. בסכומים אלה ניתן היה לפתור את רוב המתחים הכלכליים והחברתיים.

"לא" לכל דבר

בהעדר סדר עדיפויות, מאמצים להם שרי האוצר מדיניות של "לא", או "אין לי" לכל היעדים האפשריים. אולם העדר סדר עדיפויות מסתיר רק סדר עדיפויות מעוות, לא מחושב. תהליך קבלת החלטות לקוי מיסודו והיגררות אחר מטרות פוליטיות ראוותניות.

הבעיות הבאות לידי ביטוי בדו"ח מבקר המדינה הן חריפות וחמורות. אין הקפדה על הגנה מקרינה. המים מזוהמים. מקורות המים הומלחו ונוצלו ניצול יתר. האוויר מורעל. השימוש בסמים קשים מתרחב. כל התופעות האלו יוצרות ארץ שאי־אפשר יהיה לחיות בה. כל המבנה האקולוגי מתמוטט בהעדר משאבים המוקדשים לכך. ניתן היה למנוע את הגרעון של 2 מיליארד ממ"ק מים — השווה לצריכה של שנה — עם השקעות נוספות בפיתוח מקורות מים ובניית מאגרים למי קולחין. אולם תקציבים אלה נפלו קורבן להעדר חשיבה לטווח ארוך. אם ניתן לזקוף משהו לחובת הממונה על אגף התקציבים הפורש, הרי זה העדר הסלקטיביות. יותר קל לומר "לא" לכל דבר מאשר לעשות הבחנה בין דברים הכרחיים וחיוביים לבין דברים מיותרים. מדיניות סלקטיבית קשה יותר ונתקלת בהתנגדות גדולה יותר, כי השרים מתייחסים לכך ב"למה לאחר כן ולי לא."

תופעה כללית אחרת, המשתקפת לאורך כל הדו"ח, היא היד הקלה של השרים להוציא כספים מכיסי האזרח. שרון מייבא בשר וגובה היטל סמוי על כך בסכום של 80 מיליון דולר. שחל גובה תוספת סמוייה על מחירי הדלק. רובינשטיין גובה אחוזים נוספים מעל לתעריף הרשמי בעד שיחות טלפון. קצב אינו מחזיר את קיצבת הילד הראשון ל־50 אלף אזרחים, לאחר שגבו מהם סכום זה באופן בלתי חוקי, פשוט באמצעות אי־מתן פרסום לעובדה שהחזר זה מגיע להם ומבלי לדאוג שהסכומים יוחזרו באופן אוטומטי.

כל שר והמכולת שלו

אף גורם מוסמך לא החליט לגבות מסים סמויים אלה על בשר, דלק, שיחות טלפון או ילד ראשון. השרים פשוט הכניסו יד לכיסי האזרחים בלא ידיעתם של האחרונים ובלי שהרגישו. יתכן כי מבחינה כלכלית או חברתית עדיף לא לגבות מס על בשר. אלא להמשיך בגביית מס בולים. אך איש אינו בודק אלטרנטיבות, אף אחד לא משווה את התועלת. כל שר כטוב בעיניו יעשה ויגדיל את תקציבו, בדרכים חוקיות ובלתי חוקיות גם יחד.

לא ייפלא, איפוא, כי גם במשרות ציבוריות נוהגים השרים כמו בחנות מכולת שלהם, ומעסיקים בתפקידים קרובי משפחה ומקורבים פוליטיים. בדו"ח זה בלט בכך דוד לוי. שהצטרף בכך ליריבו שרון, המתעלם באופן שיטתי מפסיקת בג"ץ ומכל סדרי הנוהל התקין, במינויים כמו ביבוא בשר כבש.

לא רק לשם איזון ניתן להוסיף, כי שרי המערך אינם יוצאים מקצועיים יותר מעלילות הדו"ח. נחמקין אינו יודע מה נעשה בחקלאות והיא מתמוטטת בלא שלמשרד החקלאות יהיו נתונים ברורים על עומק ההסתבכות. הוא גם אינו משגיח על מינהל מקרקעי ישראל ועל נציבות המים. לרבין לבטח לא מגיע צל"ש על הסחבת בפרשת הלביא. לאחר שלוש שנות כהונה בתפקיד. למרות שלא הוא היה השר שקיבל את ההחלטות. גם משרד החינוך מפגר אחר עידן המחשבים. בדרך כלל, כפי שהגדיר זאת מבקר המדינה, מקבלים החלטות רק לכיבוי שריפות ורק כאשר הדברים מגיעים למשבר, ששוב אינו מאפשר דחיית החלטות והמשך ההתחמקות.

כל זה מעלה את מחיר ההפסד. לפני שנה ניתן היה לפתור את בעיית מנועי בית שמש ב־100 מיליון דולר פחות. את הלביא ב־500 מיליון דולר פחות. אך אין שום ביטחון כי משיקולים פנים־פוליטיים יסחבו את ההחלטה על הלביא שנה נוספת.

המסקנות נותרו על הנייר

לאחר כל אלה בא גד יעקבי ומסכם. כי שני שלישים מהליקויים שמצא מבקר המדינה לא תוקנו. אף שר. אף פקיד בכיר ואף אלוף בצה"ל או מנהל מפעל לא הועברו מתפקידים כתוצאה ממחדלים חמורים. אף אחד גם לא חושב להתפטר. די היה בעצירת מהממצאים על זיהום הסביבה כדי להפיל כל ממשלה באירופה. העדר טוהר מידות וגילוי פרוטקציוניזם היו מביאים, בכל מדינה דמוקרטית, להדחת שרים רבים. בישראל, התרגלנו לכך שמדי שנה מתפרסמים 1,500 עמודים ובהם מימצאים חמורים מטעם מבקר המדינה, אך תהליך הסקת המסקנות לקוי. אולי יש צורך בחוק מיוחד של אחריות אישית ואחריות מיניסטריאלית. כיוון שהמבנה הפרלמנטרי הנוכחי, של ממשלה חזקה וכנסת חלשה, אינו מאפשר להסיק מסקנות כלפי הרשות המבצעת והאחראים לה. אך קרוב לוודאי שגם לחקיקה כזאת קשה יהיה לגייס את הרוב הדרוש.

צבי טימור

חדשות המשק

ירידה בדירוג לבנקים הישראלים

ב־1986 ירדו הבנקים הישראלים בדירוג העולמי, הנקבע על־פי גודל ההון של הבנקים. ברשימת 500 הבנקים הגדולים בעולם, שפורסמה בירחון "יורומני", ממשיך להוביל במקום הראשון בנק סיטי־קורפ הניו־יורקי. עם הון של 7.7 מיליארד דולר ורווח אדיר של 1 מיליארד דולר. אל המקום השני עלה, מהמקום החמישי, הבנק האנגלי "נשיונל וסטמינסטר", שהונו הסתכם ב־6.8 מיליארד דולר. אל המקום השלישי ירד, מהמקום השני, הבנק הצרפתי "קרדיט אגריקול", עם הון של 6.7 מיליארד דולר.

בעשירייה המובילה — בנק אמריקני אחד, שני בנקים אנגלים, ארבעה בנקים יפאנים, בנק צרפתי, בנק גרמני ובנק ברזילי.

ברשימת 500 הגדולים מדורגים ארבעה בנקים ישראלים, וכולם איבדו עשרות מקומות בדירוג: לעומת 1985 בנק לאומי נמצא במקום ה־143 עם הון של 866 מיליון דולר (ירידה של 31 מקומות), בנק הפועלים — במקום ה־165 (ירידה של 33 מקומות), דיסקונט במקום ה־256 (ירידה של 57 מקומות) ובנק המזרחי תופס את המקום ה־486 (ירידה של 80 מקומות).

אודי נחשון

צפוי גידול ביצוא טקסטיל

היצוא הצפוי של טקסטילים יהיה השנה כ־525 מיליון דולר. לעומת 458 מיליון דולר ב־1986 — מסר יורם רדושיצקי, יו"ר אגף הטקסטיל בהתאחדות התעשיינים בפגישה עם כתבים כלכליים בתל־אביב.

לדבריו, בשנת 1980 הגיע ענף הטקסטיל ליצוא שיא של 471 מיליון דולר. בגלל המדיניות ירד היצוא לשפל של 140 מיליון דולר בשנת 1983. הוא הדגיש, כי יש מקבילות ברורה בין יצוא ויבוא טקסטילים. בשנת 1980 היה היבוא 127 מיליון דולר, מאז הוכפל היבוא ובשנת 1986 הוא עמד על 253 מיליון דולר.

רדושיצקי אמר, כי יצוא הטקסטיל, במוצרים אחרים במשק, קשור ברמת הרווחיות. לדבריו אפשר להכפיל תוך חמש שנים את יצוא הטקסטיל עד ליותר ממיליארד דולר לשנה, אם יבינו בממשלה שיש לעזור לתעשיית היצוא על־ידי מדיניות מיסים המעדיפה הקלות לתעשייה, שער והנהגת חליפין ריאלי. אין מדובר בפיחות גדול, אלא בהתאמה לסל שערי המטבע, אמר.

הגידול ביצוא יהיה בעיקר לאירופה, בעוד שביצוא לארה"ב יהיה קיפאון ברמה של כ־95 מיליון דולר. הקפיצה ביצוא לארה"ב היתה בשנת 1985, עם תחילת ההסכם על איזור סחר חופשי. היצוא אז הכפיל עצמו, מ־40 מיליון דולר בשנת 1984 ל־77 מיליון דולר ב־1985. אך, כאמור, בשנת 1987 נעצר היצוא לארה"ב בגלל שער החליפין הקפוא.

בשוק המקומי יש ירידה במכירות בשיעור של 25 אחוז. לדברי רדושיצקי, היציאה הצפויה של 700 אלף אזרחים לחופשה בחו"ל תפגע בעיקר בתעשיית הטקסטיל המקומית.

חיים מרגלית

בנק הפועלים מייעל בחו"ל

בנק הפועלים עורך התייעלות בסניפיו בארה"ב ובבריטניה, כדי להגדיל את רווחיות השלוחות בחו"ל ולהביא לחיסכון של כמיליון דולר לשנה בהוצאות התפעוליות בסניפים אלה, בעיקר בהוצאות לכוח אדם ולשכר דירה.

במסגרת תוכנית ההתייעלות, יועברו כל פעולותיו של סניף הבנק בקווינס שבניו־יורק לסניף המרכזי ברוקפלר סנטר, והסניף בקווינס יפסיק את פעילותו העצמאית. כן נבדקת האפשרות להעביר סניפים בארה"ב מקומת קרקע לקומה גבוהה יותר, כדי לחסוך בהוצאות תפעוליות. על העברה כזאת כבר הוחלט בסניף הבנק בפילדלפיה. שני סניפי הבנק בלונדון, והמינהלה האזורית של הבנק בבריטניה, יאוחדו במסגרת מערכת מרכזית אחת. הבנק גם יצמצם את פעילותם של חלק מסניפיו בארה"ב בתחומים הכרוכים בהוצאות תפעוליות גבוהות, כמו מתן אשראי בסכומים קטנים.

במקביל נמסר, כי בנק הפועלים מתכנן להרחיב את פעילותו בארה"ב ובבריטניה בקרב חברות עסקיות בינוניות וגדולות, בעיקר בתחומי האשראי ושותפויות בעסקות מימון גדולות. לצורך כך מגייס הבנק עובדים נוספים בתחום האשראי, שיתגברו את סניפיו בחו"ל.

א.נ.

ביטוח נובח

מאות בעלי כלבים רכשו בשבוע האחרון "ביטוי לידידי" — פוליסת ביטוח חדשה הניתנת כיסוי נגד מחלות ותאונות של כלביה, כולל הוצאות רפואיות. ענף ביטוח הכלבים הוא חדש בארץ, והפוליסה הראשונה זו הוצגה על־ידי חברת "ג'נרלי" בתערוכת הכלבים הבינלאומית, שהתקיימה בימים אלה בתל־אביב.

הפוליסה החדשה הוכנה על־פי פוליסה של חברת ביטוח בריטית המתמחה בביטוחי בעלי־חיים — בעיקר כלבים, חתולים וסוסים. באנגליה ישנה מודעות גבוהה מאוד לביטוחי בעלי־חיים ומוצעות שם פוליסות מגוונות, כמו להובלת כלב במטוס או ביטוח כלב בפנסיון. גם החברה הבריטית היא חברה בת של "ג'נרלי", חברת ביטוח איטלקית גדולה מאוד (מחזורה ב־1986 היה כ־6 מיליארד דולר), בעלת סניפים ב־77 מדינות בעולם. הסניף הישראלי של החברה עוסק בעיקר בביטוחי תעשייה ובביטוחים ימיים ואוויריים. החברה מחזיקה כ־26 אחוז ממניות חברת "מגדל" והיא בעלת בניין משרדים בירושלים, בניין ג'נרלי.

ביטוחי כלבים הם שירות חדש של החברה, שנועד גם לקידום שמה בארץ. לדברי חתם החברה בארץ, ארמונד אנגלנדר, בתערוכת הכלבים נמכרו מאות פוליסות לבודדים והיו גם פניות מצד ראשי מועדון כלבים, הרוצים לבטח את 450 חבריו.

בישראל רשומים כ־70 אלף כלבים ברשויות המקומיות. להערכת אנגלנדר, ישנם עוד כ־70 אלף כלבים שאינם רשומים. החברה גם יצרה קשר עם איגוד הווטרינרים, המעורר את בעלי הכלבים לבטח את ידידיהם הטובים ביותר.

בשלב הראשון יבוטחו רק כלבים ואם תהיה לכך הצלחה, ישקלו ראשי הסניף הישראלי להרחיב את הפוליסה גם לחתולים.

התנאי לרכישת הפוליסה הוא, שבעל הכלב יחזיק ברשיון והכלב יקבל טיפול שוטף, כפי שדורש החוק. רוב הפגיעות בכלבים נגרמות מתאונות דרכים. על־פי סקר אירופי, 48 אחוז מהכלבים באירופה נפגעים מתאונות ומעריכים כי בארץ השיעור גבוה מזה.

ניתן לבטח כלב בטווח הגילים שבין מספר חודשים ועד 10 שנים. סכום הביטוח המינימלי הוא 300 ש"ח והמקסימלי — 800 ש"ח להוצאות רפואיות, ו־1,200 ש"ח למוות. אם הכלב מת מתאונה, בעליו מקבל את סכום הביטוח ואם הוא נפצע וזקוק לטיפול רפואי, משלמת החברה את עלות הטיפול בגבולות סכום הביטוח. הפוליסה השנתית לכיסוי ביטוח בגובה 300 ש"ח מסתכמת ב־35 ש"ח. ועבור ביטוח בגובה 1,200 ש"ח ישלם בעל הכלב 104 ש"ח. וההשתתפות העצמית — 50 ש"ח, בכל מקרה.

אודי נחשון

גלגלי הבורסה

יום נוסף של עליות

אתמול נמשכה מגמת העליות מסוף השבוע שעבר. הביקושים למניות החופשיות הסתכמו אתמול ב־15.4 מיליון ש"ח, ואילו ההיצעים הגיעו ל־1.3 מיליון ש"ח בלבד. השערים של 227 מניות חופשיות עלו, לעומת 40 שירדו ו־93 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר עלו הביקושים ל־6 מיליוני ש"ח, בעוד ההיצעים הסתכמו ב־404 אלף ש"ח. השערים של 9 מניות ההסדר עלו, לעומת 3 שירדו ו־8 שנשארו בלי שינוי. בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.14% ושל הצמודות למט"ח ב־0.44%.

מקרנות הנאמנות נמסר אתמול, כי עודפי ההשקעות החדשות היו קטנים יחסית. חודש יוני, שאופיין בירידות חדות בשוק המניות, הביא לירידה בחלקם של הקרנות הקטנים, שהתבססו על קרנות המתמחות במניות ועל אחזקת שערים גבוהים. לעומתם המשיך בנק הפועלים להגדיל גם בחודש יוני את חלקו בענף קרנות הנאמנות. בסוף יוני הגיע חלקו של קרנות הנאמנות שבניהולו ל־26.5% מכלל נכסי הקרנות, לעומת 24.7% בסוף 1986 ו־22.4% בסוף 1985. ערך הנכסים של כל קרנות הנאמנות הסתכמו ב־3.3 מיליארד ש"ח בסוף יוני '87, לעומת 2.3 מיליארד ש"ח בסוף '86 ו־1.7 מיליארד ש"ח בסוף 85.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד, בערך נקוב כולל של 35 מיליון ש"ח, מזה 25 מיליון ש"ח מסוג "שגיא" לחמש שנים במחיר מינימום של 95% מע"נ ו־10 מיליוני ש"ח מסוג "גליל" לעשר שנים במחיר מינימום של 90%. איגרות החוב ישאו ריבית של 4.75%. כן הוריד בנק ישראל, תוך שבועות מעטים, את שיעור הריבית מ־5.25% ל־5% ול־4.75%.

במניות ההסדר נעו העליות בין 0.6% (כללי) ל־2.3% (אי די בי ב'). פועלים ש' עלו ב־1.1%. לעומתן נרשמו שתי ירידות: פועלים מב' ב־5.1% ואגוד רג' ב־0.4%. תשואותיהן השנתיות נעו בקרבת 13.5%.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלו כל השערים ללא יוצא מן הכלל. העליות נעו בין 2% (אלביט ואלרון) ל־4.25% (אלרון ע"ש) המחזור הגדול ביותר — יותר מ־399 אלף ש"ח — היה בנייר חדרה. במסחר אחרי הצהריים עלתה הסנה ב־4.4% ואלרון ע"ש ב־5.4%. מדד המניות עלה מ־137.84 ל־140.86 בסיבוב הראשון, ל־141.84 בסיבוב השני לפני הצהריים ול־142.06 במסחר אחרי הצהריים.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נעו העליות בין 0.7% (כללי מ"ד 1) ל־5.8% (פי בי). לעומתן ירדה אוה"ה ב־1.4%.

במניות החופשיות בלטו העליות (ב־10%) אלרוב 1, מישנאל, ליפשיץ 5, ודרינון, מלט 5, תגל 1, סקאנדיה, מגן 1. לעומתן בלטה ביותר הירידה ב־20% בלנדרקו 05, ללנדקו 01 נרשם שער "מוכרים בלבד" פעם שנייה ברציפות. ירדו ב־10%: המסלול 5, אלקו 025 מ', דפרון 1 ו־5'. המחזור במניות החופשיות עלה ל־16.2 מיליון ש"ח. בשלב מסויים של המסחר היו אותות מבשרי מימוש רווחים.

בשוק איגרות החוב עלו עד 1% הצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% היו תנודות עד 0.5%. יציבות ועליות עד 3% נרשמו בסוג "ברירה כפולה". תנודות עד 1.5% נרשמו בנסחרות במט"ח.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 15.45% ל־18.20% תוך מחזור קטן של כ־3.3 מיליון ש"ח.

"ציקלון מוצרי תעופה" דיווחה, כי בשנה שנסתיימה ב־31.3.87 הסתכם הפסדה הנקי לאחר מס בכ־0.8 מיליון ש"ח, לעומת 2.2 מיליון ש"ח אשתקד. אך במחצית השנייה של תקופת הדו"ח היה לה רווח נקי של כ־0.3 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של כ־1 מיליון ש"ח במחצה הראשונה של תקופת הדו"ח.

"פוליגון — מצבעת טקסטיל תיפה" דיווחה על רווח מתואם מאוחד של 234 אלף ש"ח בשנת 1985/86 לעומת הפסד בסך 1.65 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

"עפר וסלע" דיווחה על הפסד של כ־2.3 מיליון ש"ח ב־9 החודשים האחרונים של 1986, לעומת הפסד של יותר מ־2.3 מיליון ש"ח בשנה שנסתיימה ב־31.3.86.

אלחנן הורוביץ

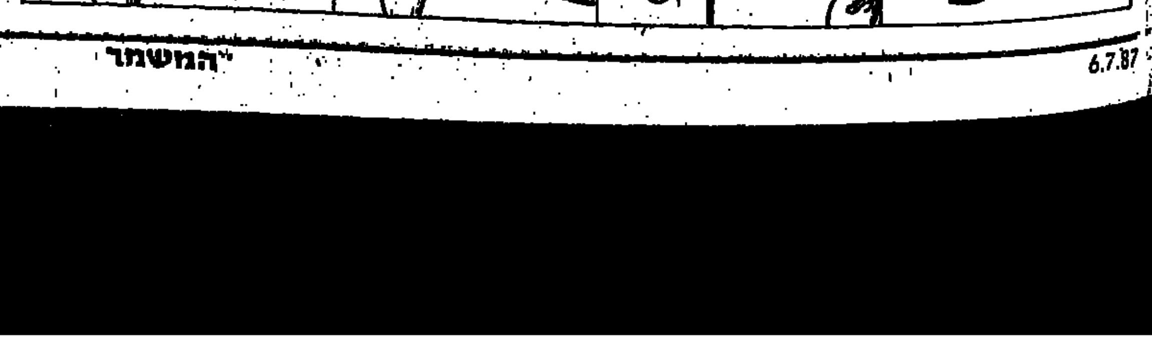

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון: הגורם הייחודי

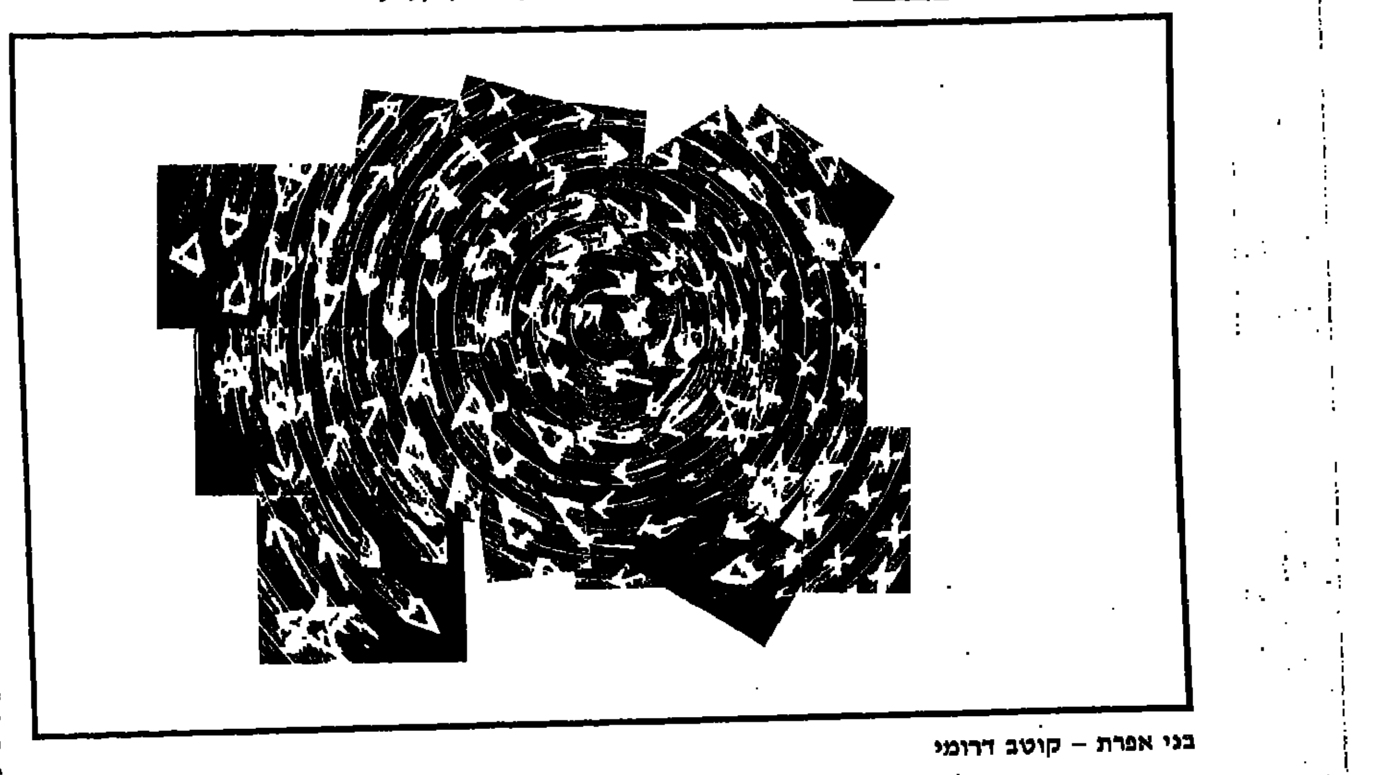

בני אפרת – קוטב דרומי

מאת דורית קדר

במוזיאון רמת־גן תערוכה שנייה — „פורמט גדול". הביקור בתערוכה בהחלט רצוי וכדאי וזאת עקב האיכות המ־אפיינת את רוב העבודות המוצגות. כמו גם בגלל ההתרשמות המצויינת מה־מוצגים הזוכים לחללים מרווחים וזוויות צפייה נוחות להסתכלות. עם זאת ישנם מספר משגים מוזאולוגיים, שכדאי שה־מוזיאון יתן דעתו עליהם.

א) גורם האיכותיות: ישנן מספר עבודות של אמנים מוכרים על־ידי הממסד האמנותי, אלא שבמקרה זה העבודות שהם מציגים אינם אופטימליים מהיבט אמנותי. ויהושע נוישטיין הוא תמיד מסקרן ומאלף יותר ממה, שמוצג הפעם כמו גם הציור של תומרקין הנמצא בגלריה מבט אינו ניתן להשוואה מבחינת האוניברסליות וההשראה שבו, לעומת הטריפטיך כאן.

ב) גורם ההפתעה: מספר עבודות לא זעיר הוצג במוזיאונים ובגלריות אחרות בתקופה האחרונה (צ'רינסקי, רסט, רפי לביא, מיכל נאמן, תמר גטר, כדוגמאות אחרות). המוזיאון מציג, אם כן את המוכר ואינו מעורר הפתעה כלשהי. ניצנים בכל ואת ישנם וטובים. אבל אלו הם המיעוט (אליאסף סמרה, כהן לוי מאיה, שושן דני).

ההפתעה יכולה להתרכז בסגנון לא מוכר עד כה של אמן מסויים. ואריה אזן במופשט רגיש מאוד, עופר ללוש בציור אווירה אדיר ובמתיקות קיטשית עם חיוך של הומור של יאן ריכוורגר) ואסתטיקה מרגשת של יהודית לוין.

ג) גורם האוצרות בתוכנית: שם של תערוכה חייב להצדיק עצמו. האם פורמט גדול פרושו מימרים גדולים בלבד? כאן היה מקום לתת מבוא הן במוזיאון והן בקטלוג על תולדות הפורמט. (פורמט גדול רנסנסי המוקדש לנושאים אציליים בלבד, צורות שונות של פורמט המותאמות על פי התכנים כגון פורמט לאורך — לנושאים ימיים למשל. השתחררות הפורמט מאילוצים תכניים והפיכתו לנושא צורני טהור. פורמט גדול ההופך יצירה אמנותית לאובייקט המצוי בעולם. השימוש של הפורמט הגדול על־ידי הפופ־ארט. כדי לגשר בין החיים לאמנויות. השיקולים של האמן המעוגנים ביחס ההדדי צורה — תוכן...)

פורמט גדול — הוא נושא מצויין. הדורש מחקר קודם. לאחר מחקר שכזה, ניתן היה להמחיש תאוריות אלה על־פי העובדות שנבחרו. במקרה זה נעשה תהליך הפוך: האוצר בחר עבודות גדולות, כאשר הגודל משמש כמכנה משותף ותו־לא.

פורמט גדול יכול להיות גם תכני — כאמור. להמחשה נוספת ניתן להצביע על ציורי הרגם הקוטנים, ששמשו כמתווה לפרסקאות והיפוכם של דברים ציורי ענק המשמשים כקטע מתוך נוף עוד יותר גדול. הדברים אינם כה פשוטים.

אם מוזיאון רמת־גן רוצה לרכוש לו מקום כבוד בתחום המוזיאונים כדאי שיוותר מלכתחילה על רעיון ההתחרות עם המוזיאו־נים הקיימים ויתרכז בתחום ייחודי לו — עדוד אמנים צעירים והרי ההתחלות כבר נעשו) חקר נושאים שלא נגעו בם ומעל כל — רעננות ויוזמה חשיבתית.

מחול ראשון: לינקה — אמנית הצורות הזעירות

מאת גיורא מנור

מפגש גוונים במחול התקיים בסוף השבוע שחלף. בהענקת התיאטרון הבי־ריאוגראף הבילט מכולב לניר בן־גל — בחירה שהומני הבל הסביבה לה. בייחוד בשל עבודתו עם ליאת דרור בדואט דירת שני החדרים ובמחול הקבוצתי שיצר עבור בת־שבע, ושאינו שייך בדיוק למחול החוויתי־ממסדי. שלו נועד („גוונים".) כן מצאה הוועדה לנכון לציין לשבח את המופע הפיוטי והעדין של אסתי סונדרין ואמנון רביב, שהיה באמת מיוחד בכוונו. ולהתכוהיני של בית־ב שירות אלה גם את אסתי קינן, שהיא מוסיקאית ומורת מעולה. אבל עבודתה הכוריאוגראפית לא הצטיינה הפעם במאומה. ואת תמר בן־עמי, בזכות דואט בתמי מאוד. שאינו מגיע לרמת עבודותיה המוכרות, וספחה. משום מה, על יעל פארן וחני בן־יהודי, שהיו, לעניות דעתי, ראויים בהחלט לציון, ומבלי להזכיר את עבודות הבכורה שלהם כיוצרים של גל אלסטר ומלכה חגבי. שאם כי לא היו מושלמות מכל הבחינות, הצביעו על כשרון אמיתי, לדעתי.

בהקהלות. אפילו סימפוניות. כגון [illegible] שפתחה את המופע שלה, ה„סמפוניה" [illegible] צ'ייקובסקי, הנקרא „לא כולנו יכולים [illegible] ברבורים". ושתורגם בצורה מפתיעה [illegible] ראשית חסרי־הישיעות „חסמה" [illegible] אחר. ואילו „לברבורים יש מקל [illegible] אחר.)

כוונה יוצאת אל מעלה [illegible] רבות על קצות אצבעותיה, לטשה [illegible] שנילת־כלולות לבנה ופראק כ־שברווליו ניסתרים למעשה את [illegible] רוב זמן המחול. היא רצה קלילות [illegible] כדי שניהפעת נישאה. דמות שהיא [illegible] גם כלה גם חתן. המוסיקה הנו[illegible] צ'ייקובסקי יוצרת ניגוד לצעדים [illegible] לאנצעים הצנועים כאילו של [illegible] הניסיית את הקטע בעראבסק [illegible] להוכית, שגם אם איננו ברבורים [illegible] היכולים להיות ברבורים, אם [illegible] „להתאבגט" — מחול שהיה [illegible]

מסחרי של לינקה — מתחיל [illegible] יושבת לא על כס מלוכה אלא [illegible] בית־שימוש. מולה ניצבת לה [illegible] ומכהיקה, שלינקה מנגבת אותה [illegible] כמעט אימהי או כתוצאה מחינוך [illegible] לניקיון כפייתי, והיא עוברת [illegible] אהבה לכלי ההיגייני, ריכבת על [illegible] מסובבת אותו כקארוסלה או [illegible] אותו על צירו ומתחבאת [illegible]

סוזנה לינקה

כל עניין הפרסים והציונים לשבח בתחומי האמנות דומה לניסיון להשוות בין סטייק לעוגת־שוקולד, משמע מיבצע בלתי אפשרי מעיקרו.

אבל הסיום האמיתי של המפגש המרענן והחשוב הזהה בבית־דני שבשכונת התקווה, מקום שקהל אוהדי האמנות מתחיל להתרגל לאט לאט לקיומו, היה המופע של הרקדנית האורחת מגרמניה, סוזנה לינקה, בארבעה מחולות־סולו, שהיו בעיני מעין פואמות זעירות, שלימות מאוד, אישיות מאוד. חוקרי תולדות התפתחות האדם חיפשו זמן רב את החוליה המקשרת בין האבות הקופיים שלנו לבין ה„הומו סאפיינס". מבחינה מסויימת לינקה היא מעין חוליה מקשרת שכזו בתולדות המחול המודרני. כי היא היתה לתלמידה האחרונה, שעוד הספיקה ללמוד תורה הישר מפיה של מרי ויגמן, ממייסדות הסגנון החדש באמנות המחול, בשנות מלחמת העולם הראשונה. לינקה היתה תלמידה בבית־ספרה של ויגמן בברלין בשנות ה־60. ואולי חיבתה לסולו יש לה קשר כלשהו, ולא מקרי, עם מסורת זו.

בראשית במחול הגרמני שנקרא או „המחול הגרמני" או „מחול־הביטוי" ואפילו „ריקוד הפורדים". כי בוצע לא על בימת בתי־אופרה, אלא באולמות של קונצרטים היה הסולו הצורה המרכזית שלו. גם בשל הרצון העז לביטוי אישי, כמעט פרטי, של האני הרוקד של היוצר, שהוא גם המבצע וה„מפרש" הבייתי של עצמו, וגם בגלל התנאים האוביקטיביים היה מופע־היחיד למאפיין האמנות התנועתית החדשה.

לדעתי, המשכה של מסורת זו קשור גם בהתייחסו למוסיקה המלווה. היו אלה ימי טרום־ההקלטה, והמלווה בפסנתר היה מקובל יותר מכל צורה אחרת של ליווי, למעשה השתחרר אז המחול מהתלות הכמעט עבודתית למוסיקה, על־ידי הכנסת מחולות ללא ליווי או כאלה, המלווים בכלי־הקשה בלבד. סוזנה לינקה אומנם משתמשת שמשחקת מתכואים עם אימה לפי [illegible] היום־יומית.

יש משהו עצוב בשעשוע [illegible] המוסיקה של אריק סאטי מעניקה [illegible] של אירוניה דקה.

יופיה הגופני ואצילות תנועתה [illegible] באים לידי ביטוי בסולו „השתנות [illegible] „העלמה והמוות" מאת שוברט, סולו [illegible] לזכרה של מרי ויגמן.

כאן לינקה רוב הזמן על הריצפה [illegible] היפוכים ותגוחות; זהו מחול לידי [illegible] כמיהות ואולי אפילו געגועים. למעשה [illegible] יודעים אותו בדיוק. השימוש בפרופיל [illegible] באגת בתודעה את ויגמן שהיה [illegible] אותו מיזוג מיוחד של כוח ועדינות [illegible] את יצירתה וו של לינקה.

„גאות" מסיים את התוכנית. [illegible] השימוש המודגש בריצפה. [illegible] מגוללת יריעת בד, עד שוו ממלאה [illegible] באדוות זעירות וזוהרות ולבסוף [illegible] גלים אדירים, עד שנחשול [illegible] קסם מן הבימה, שנותרה ריקה [illegible] הרקדנית עוזבת את הזירה. ורק [illegible] ממשיכה להשמיע את צלילי [illegible] גבריאל פורה. לא תפסתי, מדוע [illegible] ללוות את הסולו הזה בהקלטה [illegible] שעורך פאבלו קאזאלס, המפסיק [illegible] תנגנים, שר להם את המוסיקה [illegible] ניגוד צורני בין שלימות התנועה [illegible] ולגאטוראליזם של דברי המנצח [illegible] ציני. אל הערצתי ממש את [illegible] לינקה, להשאיר את הבימה [illegible] לרשות המוסיקה בלבד. דומני, [illegible] קיליאן העז לעשות משהו מעין [illegible] „סימפונית התהילים" שלו. [illegible] נעלמים בחושך, והרקדנים [illegible] ונעלמים אף הם, ורק [illegible] להישמע.

לינקה היא רקדנית מעולה [illegible] מעניינת, נצר למשפחה אמנותית [illegible] נכבדה של המחול המודרני.

מופע: מבט של היום על המוסיקה של אז

„לולי פופ", רוויו מוסיקלי בבימוי מיכה לבינסון

מאת יוסי ונונו

על הערגה לשנות השישים היה אפשר לקרוא הרבה בזמן האחרון. לא מדובר רק במוסיקה, מי שעיין בחוברת האופנה, לדוגמה, ימצא שם את החזרה לבגדים של שנות השישים. נראה שזו תופעה רחבה יותר. לא מזמן, נערך בסנירמה ערב שהוקדש כולו למוסיקה של אז, עם הרכבים של פעם. עכשיו יש לנו גם מופע רוויו מוסיקלי, „לולי פופ" קוראים לו. מופע של רביעיית זמרים, כולם שמות חדשים, מלווה בתזמורת בת חמישה נגנים. הרביעייה תשיר את שירי שנות החמישים והשישים שערך ותירגם חיים קינן, ומנהל מוסיקאלית יורם צדוק. הבמאי הוא מיכה לבינסון, כן, זה מ„הבטלנים" ומהתיאטרון הרציני יותר.

לא מזמן פגשתי אותו בתיאטרון באר־שבע, מביים את „תמונות ציד". הצגה קשה. עכשיו הוא חוזר לבידור, לגביו זה נראה כמהלך טבעי לגמרי. „אני מאוד אוהב לגמור „תמונות ציד" בבאר־שבע ולמחרת להתחיל לביים מופע בידור מוסיקאלי. ניגנתי הרבה שנים. נדמה לי שמרגישים את זה גם בהצגות הכברות שלי. גם בזמן שאני נותן למוסיקה, וגם באופן שאני משתמש בה. זה לגיטימי לטעמי, שבמאי יעבור גם בבידור וגם בתיאטרון".

עבודה בגדול

— מה מושך אותך בעבודה עם מוסיקה?

„יש משהו במוסיקה שהוא צרוף, אין בו מניפולציה. הייתי נגן ג'אז בינוני ולכן הפסקתי, אבל המוסיקה ממשיכה להעסיק אותי."

— מה נותנת לך העבודה בבידור שאתה לא מקבל בתיאטרון?

„קודם כל עבודה בגדול. בזמן קצר להרבה אנשים. ביימתי, לדוגמה, את הפסטיגל הכי מפואר שעשו בארץ. הלכתי על גדול וההתעקשויות שלי הועילו. הסיבה שעשיתי פסטיבל קשורה גם לסוג העבודה. ביום אחד בהיכל הספורט רואים אותך פי שבע אנשים מכל קהל המנויים של באר־שבע בשנה אחת".

— ביימת מופעים אחרים שהם מוסיקאליים באופיים?

„ביימתי את „בין הצלצולים" שהיה שלאגר, ביימתי אופרה בארה"ב".

— מה עם לביים אופרה כאן?

„אני מקווה שזה ייצא בסוף. האמת היא שאת האופרה בארה"ב ביימתי בלי להבין כמעט במוסיקה אופראית. והרגש היה על התיאטרליות".

— כמות הקהל שרואה אותך חשובה לך?

„המלחמה על קהל בשואו־ביזנס יותר אלימה, זה מדליק אותי. החיים והמוות נראים לי הרבה יותר מוקצנים בבידור המסחרי. יש בסטנץ הזה משהו מושך".

— מה הקשר שלך למוסיקה של שנות השישים?

„האמת היא שלא גדלתי על המוסיקה הזו. הגעתי לרוקנ'רול מהג'אז. דרך זאפה, מקלפלין, קוריאה. במהלך חזרות היו שירים שתפסו אותי".

מצב רוח

— מה הכיוון המוסיקאלי של הערב?

„הכיוון הוא לא לבנות שיחזור, אלא מבט של היום על המוסיקה של אז. פה ושם הוא גם לסאונד של אז".

— איך אתה עובר על שירים?

„אני מנסה לצאת מהתוכן של השיר או מהמצב־רוח, או מהמוסיקה או מכל מיני קישוטים רתמיים שהם טיפוסיים לתקופה. על ההעמדה אני עובד עם הכוריאוגרפית של הערב, דניאלה מיכאלי".

— ב„בטלנים" מה שתפס זה ההעמדה?

„כן, בדיוק זה מה שניסיתי לעשות ב„בטלנים", ותראה איך זה התפשט. אני מנסה לבנות העמדות חדשות, מקוריות לעכשיו".

— המופע הולך על גדול?

„אני בונה לגדול. אפשר שבעקבות השטפון במופעי הבידור נצטרך להקטין את זה".

— המוסיקה שמדובר בה מזוהה כאמריקנית. אתה קרוב באיזשהו אופן?

„גרתי בארה"ב וחזרתי תומך נלהב של הרבה דברים משם אני שרוף על כל מה שקשור לאמריקנה, אני סאקר על זה".

— במופע זה יבוא לידי ביטוי?

„לא, מפני שהמופע קודם כל מוסיקאלי. אין פה כוונה לעסוק בסמלים או ציטוטים ויזואליים של פעם, רק ברוח ההופעה".

— יש לך עוד חלומות בתחום הבידור?

„הייתי רוצה לביים מופע רוק. לביים את שלום חנוך נראה לי חלום חיי".

— למה?

„כי הוא נוגע בי יותר מכל הצגה".

כאן הוא נבהל, מנסה לאזן את האמירה. בכל זאת הוא חי ומצליח בתיאטרון. הוא מעדיף לנסח את זה אחרת: „אני רוצה לחיות בשלום עם שניהם". על הרביעייה הוא אומר שבקטעים מסוימים הם נשמעים כמו מנהאטן טראנספר. הוא מאמין בהם. עכשיו הם יצטרכו למצוא את הסדר באותו שטפון שלבינסון דיבר עליו קודם. כמו ששוק הבידור נראה היום זה הולך להיות קשה.

מלך בשר ודל?

בני משפחות המלוכה בדרך־כלל אינם מדברים על כסף. בפרט לא בחצר הבריטית. ומדוע ידברו עליו אם אינם נושאים כסף בכיסיהם? אך הנה הפר לראשונה יורש העצר הבריטי, שאיננו ידוע כמי שהולך סחור־סחור מסביב לדברים שהם בבחינת טאבו, את חוקי הברזל הזה של הכבוד המלכותי.

אכן, הוא לא עשה זאת במישרין: הוא אמר מה שהיה בלבו על עניין מיושן להחריד למחברת של ביוגראפיה עתידה, הגברת פיטפטה לא־מכבר, ופירסמה ברבים את הדאגות הכספיות של הוד מלכותו בעתיד.

הפתעה ראשונה: ברצון הנסיך צ'ארלס לסרב לקבל — למן הרגע שיהיה מלך את ההקצבה השנתית, בסך 5.5 מיליוני ליי"ש, המגיעה לו ולמשפחתו. אך במבט שני מתברר, כי הוויתור הזה הוא רעיון עסקי מזהיר, כי כתשובת־משקל נגד תובע הנסיך מוויילס את הזכויות לניצול הנכסים הפרטיים המלכותיים שההכנסות מהם ניתנות מאז שנת 1760 לפרלמנט — וזה הרבה יותר מן המגיע להוד מלכותו, עדיכה ממה שנקרא „סיוויל ליסט" — דהיינו כ־20 מיליוני ליי"ש בשנה.

גם הנסיך צ'ארלס חושש פן האש"ל, שמשלם הפרלמנט לריכונם של הבריטים בקרוב לא יספיק עוד לקיום רמת חיים מלכותית, וחוץ מזה יידרדרו בני־בית־המלוכה הבריטי למעמד של „מאריונטות ואסירים של המדינה", מצב הקיים, כבר היום, לגבי משפחת הקיסר היפאני. הוא אפילו אינו רשאי לנסוע לחופשה, בטרם ביקש רשות על־כך מן הפרלמנט...

תודה לאל, טרם הגיעו הדברים לידי כך. בהיותו הנסיך מוויילס אין צ'ארלס מקבל אף ליי"ש שחוקה אחת מן ה„סיוויל ליסט"; ככל יורשי העצר הבריטיים הזכרים.

מאז שנת 1337, הוא במצב הראוי לקינאה לחלוש על הכנסות הרוונות קורנוול. כרוכס מקורנוול מצויים בבעלותו 650,000 דונם קרקע בדרום־מערב אנגליה, וכן 250 דונאם נכסי דלא ניידי, ברובע הלונדוני קנזינגטון, שהכנסות מהם עולות ללא הרף. ברווקותו השאיר 550 אחוזים מהכנסותיו בידי המדינה, ומאז נישואיו עם ליידי דיאנה הוא מקבל שלושה רבעים מהן, דהיינו כ־2 מיליוני ליי"ש. ומכך ניתן להסיק את המסקנה המרגיעה, כי עדיין יש לאליידם של צ'ארלס ודיאנה לנסוע לשווייץ לגלישה על סקי...

„ולטווכה", ציריך

סקי בשווייץ

ובכן, איש חכם מקדים תרופה למכה. שכן,

קציר המניות של הציר

לבריטניה כיום 8.5 מיליוני בעלי מניות, פי 3 מאשר ב־1979, כאשר ממשלת תאצ'ר פתחה בהעברת חברות ממלכתיות לידיים פרטיות.

ציר בית־הנבחרים השמרני קיית בסט תרם בהחלט את חלקו לתהליך זה, לפחות מבחינה סטאטיסטית. הוא בא שש פעמים לחברת „בריטיש טלקום", כדי לקנות מניות, ואכן קיבל 4,800 מהן במחיר 130 פנס האחת, לעומת הקונה הממוצע, הנאמן לחוק, שנאלץ להסתפק ב־800. עתה צפוי לו כנראה משפט. התובע הכללי בודק את הפרשה.

„בעל המניות העממיות" סבור היה, כי „סידר" הכול על הצד הטוב ביותר. אך הוא לא הביא בחשבון את הבלשים של מוסד חקירה, המקורב למפלגת הלייבור. כאשר חללו בדקו את רשימת בעלי המניות של „בריטיש טלקום", הם נתקלו באחד, מיסטר בסט, שהופיע פעם בשמו הפרטי, פעם בשמו האמצעי, מספר פעם מקום מגורים אחד ופעם אחר. בהנאה רבה פירסם המוסד את ממצאי החקירה.

המשפטן בסט הצהיר, כי לא ידע שעבר על החוק. אך חרף פרוספקט ההנפקה התיר בפירוש רק קניה אחת לנפש, שכן צריך היה לפזר את ההון ככל האפשר. כמה מבעלי מניות, שעברו על התקנה, כבר התגלו ונענשו על להיטות־היתר שלהם בקנסות.

לגבי האופוזיציה פרשת בסט הינה מציאה כשרה. זה קורה כאשר מבזבזים את רכוש העם, משחדים את הבוחרים ומעודדים התעשרות בלתי־מוסרית. מה היה אומר הציר הנכבד — שאלו אנשי הלייבור — אילו אחד מתושבי איזור הבחירה שלו היה נרשם פעמים לעזרה סוציאלית? הם דרשו את התפטרותו, ואילו על ספסלי השמרנים השתררה שתיקה מביישת. סניף מפלגתו של בסט, באיזור הבחירה הוויילשי אינס מון, הגיב בתרעומת, אך החליט שלא לנקוט „לפי שעה" שום אמצעים. כל כך הרבה „תחושה עיסקית" לא יכלה לשאת אפילו המפלגה השמרנית. בסט העריך את הלכי־הרוחות נכון, והודיע כי בבחירות הקרובות לא יגן עוד על מושבו. אך אין ברצונו להתפטר, שכן הבחירות הבאות עומדות להיערך בלאו־הכי בקרוב. ואם יחזיק מעמד עד לפיזור הפרלמנט יזכה בפיצויים...

אין הוא היחיד, שלא היה מסוגל לעמוד בפיתוי. גם עמיתו השמרני, אריק קוקרס קנה פעמים־מספר, כאשר המניות של „בריטיש טלקום" הוצאו לשוק — למען נכדיו, כפי שהסביר. הוא חזר על תרגיל זה לגבי „בריטיש גאז". עתה הלך בעקבות בסט, והודיע כי לא יציג עוד את מועמדותו למושב שלו בלארלאו.

ה„פריוואטיזציה" הבאה הינה סמלית במיוחד. הממשלה עומדת למכור את מחלקת המנועים של „רולס רויס". החברה הזאת פשטה רגל ב־1971, ובשל חשיבותה לחימוש הועברה לידי המדינה. זו היתה חרפה לסמל האמנות ההנדסית של בריטניה. בינתיים התאוששה „רולס־רויס" ומחלקת המכוניות כבר נמכרה. במחלקת המנועים הונהג ייעול נמרץ, ועתה אפשר להחזיר גם אותה לידיים פרטיות. המניה של רולס־רויס אינה בבחינת „מניה עממית", אך עוד זמן רב לפני ההנפקה נרשמו רבע מיליון קונים — אולי משום שהשם מושך, ואולי מפני שלדעת הקונים אין הממשלה יכולה להרשות לעצמה כישלון לפני הבחירות, ושמחיר המניות נקבע כך, שהוא מפתח לרווח מהיר.

גם בהנפקה זו צפוי עונש, לכל מי שקונה כמה פעמים — דבר שאכן קרה גם בהנפקה של „בריטיש גאז". 5 מיליוני בני־אדם קנו את המניות של החברה הזאת, הבודקים הכלכלים של טאוץ' רוס, שבדקו את הרשימות, נתקלו, גם כאן, בכמה אלפי „נסיונות רמייה בהיקף ניכר". וחזרו ונתקלו בוואריאנטים חשודים של שמות ומקומות מגורים. במפלגת הלייבור מצפים בדריכות לגילוי כמה שמות מעניינים.

בוגרי היומיות

(המשך מעמוד 7)

מתכננים את סדר יומם לפי לוח זה, כן צריך לתת את הדעת על הדוחק הנורא הנוצר בהמתנה לסיום המתאחר של הסרט הקודם.

● בסרטים מבוקשים במיוחד כמו, למשל, „עיניים שתרות", הושבו מוזמנים על כסאות מתקפלים וסתמו את המעברים. הדבר נוגד את כללי הבטיחות, אך במיוחד הוא מסכן חיי אדם במקרה של שריפה או הנחת חומר נפץ. האולם עלול להפוך גם למלכודת מוות. לתשומת לב הנהלת הפסטיבל.

● הכביש שיש לחצותו, כדי להגיע לסינמטק, הוא סואן מאוד. עד היום לא נדרס איש ולא אירעה כל תאונת דרכים, אבל, כדאי לא להמתין עד שזה יקרה. מעבר־חציה או אפילו רמזור, הכרחיים.

● בשבת האחרונה פעלה הקפיטריה של הסינמטק רק בתוך החלונות. המרפסת הנפלאה, המשקיפה על הר ציון, חומות העיר העתיקה וגיא בן־הינום, היתה סגורה, כנראה כדי לא „לחלל שבת בפרהסיה". כלומר, כדי לא לפגוע בהר ציון, באבני החומה ואולי באיזו ישיבה של חוזרים בתשובה, שיכולו להבחין בנעשה על מרפסת הסינמטק רק בעזרת משקפת. החוצפה של הדתיים, הרוצים את אפם למקומות שאינם מעניינים ומשיגים את מבוקשם, מקוממת ומרגיזה, עד מתי יכנעו להם?!

33 אחוז הפכו ל־16 אחוזים

לפי הפרסום בעיתונות, הודיע הלל דוראי בעת המו"מ על השכר בשירות הציבורי, כי העובדים קיבלו בתקופה שבין 6/86־5/87 תוספת שכר נומינלית כוללת של 33%. כעובד ציבור, שהסכמי השכר חלים עליו, בדקתי את תלושי משכורתי למועדים הנ"ל והגעתי לתוספת נומינלית (כולל תוספת הדרגה עפ"י הסכם המסגרת, תוספת היוקר, תוספת שנת ותק) של 16% בלבד. לכשבדקתי את תלושי חברי גיליתי, שגם בנדיבותם כי רבה אצלם התוספת נעה סביב אחוז זה.

אם כך, אולי יגלה לנו מר דוראי מנין הגיע לחישוב תוספת של 33%? האומנם, למרות נוקשות האוצר לגבי כלל הסקטור הציבורי, נהגו איפה ואיפה לגבי קבוצות עובדים שונות בתוך השירות הציבורי, וקודם כל ממלכתי, וכעת מטילים את העלות הכוללת של החריגה על כלל ציבור העובדים — היתכן?

אברהם כהן,
הסתדרות הפקידים עובדי המינהל והשירותים

רק איידס?

בסוף חודש ספטמבר 1986 הופיע שר החינוך יצחק נבון בתכנית „ערב חדש" והודיע על שינויים שיחולו תוך חודשים במבנה הארגוני של משרד החנוך. שינויים שנועדו לתת יתר תוקף, חיזוק ומעמד למזכירות הפדגוגית, והנה כי כן שמענו מפי השר על ביטול האינטגרציה. החלטה שנתקבלה מבלי שאיש מהמזכירות הפדגוגית דן בכך, כולל היו"ר דוד פור. גם המנהלים העושים במלאכה עשרות בשנים, ואני אחד מהם, לא נשאלו כלל לדעתם בנושא.

מה קרה, כבוד השר, שהמבנה הארגוני נשאר כמות שהיה, בזמן שנתבשרנו כי תקום מערכת ארגונית חדשה הרבה יותר טובה מהישנה? שנת הלימודים נסתיימה ובמקום בשורות טובות על מבנה ארגוני חדש, נתבשרנו בשורת־איוב כפולה: ביטול האינטגרציה והחלשת מעמדה של המזכירות הפדגוגית.

תשמ"ז, מסתבר, תירשם כשנה שהחידוש „המרענן" היחיד עליו שמענו בה היה כיצד מטפלים באיידס?

בצלאל שפרן,
בי"ס מקיף דתי אשדוד

בית באום אל־פאחם

תודה רבה, ממני ומכל משפחתי וחברי, ומכל אלה שיש להם מצפון ברחוב המיעוטים. לא נשכח את הכתבה ההיסטורית שהופיע בעתונכם־עתוננו „על המשמר" בקשר לבתים הבלתי חוקיים כפי שהם נקראים. עמדתכם זו איננה חדשה בשבילי — הכתבה הזאת חזרה והבהירה את הדרך לאלה שלא יודעים מה זה מפ"ם.

זה הקו שלכם, שהכנו אותו מאז קום המדינה — שכולנו נאמנים לה ולכן מותר לנו לבנות בתים באופן שווה. שמענו והכנו את הקו הפוליטי של השומר הצעיר אז, ואמרנו — יד ביד. אבל באחרונה שתקתם. אני אפילו מרשה לעצמי לומר הזנחתם אותנו!

תודה רבה לכם על כתבתכם האנושית. תודה למערכת, ולקוראי העיתון. תודה לעודד ליפשיץ, תודה לקאסם זייד. אתם מוזמנים למסיבת חנוכת הבית ביום קבלת רשיונו החוקי.

ג'יברי סואד, אום אל־פאחם

תיקון חוק הגימלאות

בימים אלה פנו ועדי עובדים ארציים גדולים אל שר העבודה והרווחה, שיפעל להכללה בכנסיה הניתנת על־פי חוק הגימלאות לעובדי המדינה את תוספת השכר שמקבלים העובדים בגין עבודתם במשמרות.

ברצוני להביא לידיעתם, שחה"כ חייקה גרוסמן ויאיר צבן הגישו כבר הצעת חוק פרטית. הקובעת כי המשכורת הקובעת לצרכי גימלאות של גימלאי השירות הממשלתי תכלול את „כל התוספות המשתלמות על משכורתו היסודית של עובד, למעט תוספות שהן החזר הוצאות". חשוב עתה, שישעו העובדים, ונציגיהם הנבחרים, כמיטב יכולתם והשפעתם לגיוס תמיכת חברי הכנסת בתיקון החוק כאמור.

לא פחות חשובה הסיפא באותה הצעת חוק, לפיה על מנת למנוע שחיקת הגימלה היא תוצמד דרך קבע לשכר הממוצע במשק.

אלי ספראי, גבעתיים

טרוצקי לא ברח

יש לתמוה על דברי מארק גפן, כי לאון טרוצקי „הספיק לברוח" מרוסיה לפני שהשיגה אותו יד הרצח של סטאלין. טרוצקי לא ניסה אף פעם לברוח, ותמיד האמין שיש לו די חסידים ותומכים. שמספרם יגבר עם הזדקרות צדקת עמדותיו ונבואותיו לאור ההתפתחות ההיסטורית בגרמניה, מערב אירופה וסין, וכן בברית המועצות. הבולשביק הדגול הוגלה בהסכם עם ממשלת תורכיה לאי פרינקיפו, בינואר 1929. לאחר נסיונות רבים שהוכשלו ע"י פועלים שרבצו על פסי הרכבת כדי להפר את המזימה.

טרוצקי הורשה לקחת איתו את הארכיון העצום, אשר נרכש ע"י אוניברסיטת הרווארד וחלק ממנו טרם פורסם. יצויין, כי בגולת פרינקיפו הצליח להשלים את יצירתו האפית „תולדות המהפכה הרוסית". בה השתתף כאחד משחקניה הראשיים. סוכנו של סטאלין הערים על טרוצקי בהזדמנות, ואז הבקיע את גולגולתו בקרדום של מטפסי הרים. זהותו של הרוצח טושטשה, ולאחר שריצה עשר שנות מאסר בכלא מקסיקני קיבל את חסות שגרירות צ'כיה. אי־אפשר לשקם את אישיותו של טרוצקי מבלי להחזיר את מדיניות ברית המועצות לנורמות של לנין.

ראובן שק, עין השופט

בפרט של הפרט

אי חידוש חוזה עבודתה של השחקנית עופרה וויינגרטן בתיאטרון חיפה (קרי: פיטורה), בגלל סירובה לגלם במחזה של יוסף מונדי דמות של זונה נאצית סאדו־מאזוכיסטית, הוא אות קין על מצחם של מנהלי התיאטרון ותעודת עניות לאמנות.

חופש הביטוי הוא, לפי הבנתי, גם החופש לסרב לבטא מה שלא מקובל על מי שאמור לבטאו מטעם עקרוני, רגשי־מוסרי או מכל טעם מנומק אחר. לפיכך, אי־אפשר שלא לזהות את פיטורה של שחקנית מחוננת זו כפגיעה בחופש הביטוי.

פיטורה של עופרה וויינגרטן הוא עלבון לכל שוחר תיאטרון. אני מסתייג בכל תוקף מצער קיצוני וחריף זה מצד הנהלת התיאטרון, אדם בכלל וכיהודי בפרט, וכישראלי בפרט של הפרט.

אברהם שרון

כנפיים ולא כנופייה

בכותרת המשנה של הרשימה „אולי המפלגה שלי — היא לא מפלגה שלך" („על המשמר", 5.7.87) נכתב בטעות: „האם נזדקק תמיד לכנופיה של מפלגת העבודה". צריך להיות כמובן: „האם נזדקק תמיד לכנפיה של מפלגת העבודה".

עם מפלגת העבודה, הכותבת והקוראים הסליחה.

תגובות

להוריד הכובע בפני המאבק

מועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם — ראש נוסף בהסתדרות או גוף מוביל בפני עצמו? הסיכון שבעצמאות בלתי־נמנע, אפילו טבעי.

מאת מפרע מחמוד

העצותם של נציגי ועדי העובדים בכלל והמגזר היצרני בפרט, להצטרף למועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם, טומנת בחובה סיכונים גדולים ולא פחות מכך, סיכויים גדולים, אם מפ"ם תדע לכלכל את צעדיה.

על אף הניגוד הקיים בין הפעילות הפרלמנטרית של הסיעה בכנסת לבין פעילותה של הסיעה בהסתדרות, כחלק מהמערך, שני גופים אלה שותפים לייסודה של מועצת ועדי העובדים.

השאלה העקרונית והמעשית, אשר ניצבת בפני מועצה זו, היא מה יהיה תפקידה? האם תהיה גוף מתחרה בהסתדרות? או גוף המשפיע ומחזק את ההסתדרות? חברי מועצה זו הם נציגים אותנטים של העובדים במקומות העבודה עם שאיפות וציפיות לשינוי מהותי, בתחום מערכת היחסים בינם לבין מועצות הפועלים ומוסדות ההסתדרות, שאינם נהנים מאימונם המלא של העובדים ונציגי העובדים, ובשנים האחרונות גוברים והולכים הקולות של האיגודים המקצועיים וקבוצות העובדים לחינתק מההסתדרות.

אנו עדים בעשור האחרון לכרסום מתמשך במעמדם של ועדי העובדים המקומיים, הטענות הנשמעות למצב זה, מפנים אצבע מאשימה, לאיגודים המקצועיים, במועצות הפועלים, המנגנונים, ההסכמים אותם ומרגישים את עצמם מרומים, וההסכמים המפעליים נסגרים ללא שיתופם ומוזמנים לברך ולחתום על המוגמר, על פי רוב לא לפי שביעות רצונם.

ניגוד אינטרסים

טענה נוספת מופנית למועצות הפועלים, שהן פועלות בניגוד אינטרסים בין תפקידן כאיגוד מקצועי לבין תפקידן בתחום התרבות והספורט (מוסף — הפועל) שלמען קיומן ממומנות בחלקן מתרומות, הבאות ממפעלים, אשר נמצאות בתחום טיפולה של מועצת הפועלים, דבר היוצר מחויבות של מועצת הפועלים, המחליש את עמדותיה בניהול הסכמי עבודה מפעלים מקומיים, כשאת המחיר הסופי משלמים העובדים במקומות העבודה.

התחום הבעייתי ביותר בסכסוכי העבודה במפעלים ההסתדרותיים (חברת העובדים) והמפעלים האזוריים של הקיבוצים, המהווים כשליש מהמיגזר היצרני במדינה, ההסתדרות מופיעה בשני כובעים, כמעביד וכאיגוד מקצועי, העובדים במגזרים אלה מגלים חשדנות כלפי ההסתדרות, ומפ"ם אינה יכולה להתייצב בגלוי לימין העובדים בדרישותיהם הצודקות, בגלל שותפותה במערך.

כל עוד סכסוכי העבודה הם במגזר הפרטי והממשלתי, על אף התחייבותה של ההסתדרות בהסכמים הארציים, היא יכולה לגלות ומגלה תמיכה לקבוצת עובדים זו או אחרת. מפ"ם מבחינה זו שרואה את עצמה חופשית לפעול, מתייצבת במלוא העוצמה לימין העובדים.

עם ההכרזה על יסוד מועצת ועדי העובדים, שליד מפ"ם, נטלה על עצמה המפלגה מחוייבות, אין חזרה ממנה, ואשר מחייבת אותה להצהיר על כוונותיה באופן הגלוי והברור ביותר ללא כל גמגום, על־אף הקשיים שייגרמו לחבריה בוועד הפועל ובוועדה המרכזת של ההסתדרות. תטיב מפ"ם לעשות למען הצלחתו של גוף זה, שהוא כה חיוני לעובדים ולמפ"ם, שיכולים להיות נזונים זה מזה, במישורים הבאים:

● על מפ"ם לפעול בשני מישורים חופפים, בתוך מוסדות ההסתדרות ומועצות הפועלים, באמצעות ועדי העובדים במקומות העבודה, כדי להביא לשינוי במעמדו של ועד העובדים המקומי, אשר יזכה אותו.

(א) ניהול מו"מ מפעלי מקומי עצמאי והאיגוד המקצועי ומועצת הפועלים לרשות הוועדים ייעוץ משפטי וכלכלי).

(ב) מתן עצמאות כלכלית לוועדים, בניהול העניינים השוטפים ופעילות חברתית, תרבותית, ספורטיבית מקומית).

● על מפ"ם להציג ולהצהיר על עמדותיה במערכת יחסי העבודה בכל המיגזרים — הממשלתי, הפרטי וההסתדרותי, באופן הברור ביותר.

● מתן ייצוג יתר לוועדי העובדים במוסדות מועצות הפועלים והוועד הפועל, כדי להביא לשיתופם והשפעתם על תהליך קבלת ההחלטות.

● שינוי שיטת בחירת ועדי העובדים, כדי להבטיח ייצוג אמין יותר של הזרמים והקבוצות השונות של העובדים במקומות העבודה.

אין לסגת

מפ"ם, אשר בחרה בתחום החברתי־כלכלי, שהוא מוקד הפעילות שלה ובהעמידה אותו בסדר העדיפויות הראשון, יצאה בסיסמה — „מפ"ם עם העובדים", אינה יכולה לסגת ממנה. היא חייבת לאמץ לעצמה את העקרונות המזוהים עם העובדים. ייסודה של מועצת ועדי העובדים, שאינו לרוחה של הנהגת ההסתדרות, למותר להזכיר לחברינו המתמהמהים, שהמערך קם על יסודות של שיתוף תוך מאבק.

מפ"ם זקוקה למאבק זה למען הישרדותה והמשך קיומה כגוף פוליטי עצמאי. העובדים זקוקים למאבק זה, כדי לשמור על הקיים, וכדי להכשיל את מזימות האוצר והממשלה המנסה לפתור את בעיות המשק, באמצעות שחיקת השכר של העובדים וקיצוץ בתקציבי החינוך והבריאות, שהנפגעים מהם הם העובדים והשכבות הנמוכות בחברה הישראלית.

הכותב הוא: חבר מזכירות חטיבת בתי־החולים הסתדרות האחים והאחיות בישראל

שטיגמן, רימר, פורת ושנל לא הצילו מהמקום ה־7

המאזן הישראלי בתחרות שמונה־האומות באנטורפן: 2 מדליות זהב, 4 כסף ו־3 ארד * אייל שטיגמן – שוב זהב * שנל קבע שיא ישראלי ב־100 פרפר – 56.92 * הבנים – מקום שלישי * כשלון מוחץ לבנות

שחיה

מאת דוד סיבור, מיוחד ל„על המשמר"

אנטוורפן. — אייל שטיגמן המשיך לקצור אתמול, ביום השני והאחרון בתחרות שמונה־האומות בשחייה באנטוורפן, מדליות. הוא זכה במדליית זהב שנייה, ב־200 מ' חזה; בארד ב־200 מעורב אישי; בכסף במשחה־שליחים 4×200 חופשי ובארד ב־4×100 חופשי. פרי ריותו של אייל שטיגמן, שגם שלשום זכה בזהב ב־100 חזה, לא הצילה את ישראל מהמקום השביעי בסיכום הכללי — 133 נקודות. בשלושת המקומות הראשונים

דורגו: סקוטלנד — 261; שוויץ — 256 ונורבגיה — 192.

בין הבנים היתה ישראל שלישית — 107 נקודות, אחרי סקוטלנד — 134 ושוויץ — 121. כשלון הבנות היה טוטאלי. מקום שמיני, עם 27 נקודות והניקוד הנמוך ביותר שלנו בכל השנים. שוויץ וסקוטלנד חילקו את המקום הראשון עם 130 נקודות כל־אחת. לפני פינלנד — 94.

נדב שנל, שהגיע שני ב־100 פרפר — 56.92 שנ', שבר את שיאו הישראלי (57.24). מדליות כסף נטלו גם רזיאל רימר ב־50 חופשי; שגב פורת ב־200 חופשי ובמשחה־שליחים 4×200 חופשי.

בסך הכל זכו הישראלים בשתי מדליות זהב ע"י אייל שטיגמן, בארבע בכסף ובשלוש ארד.

התחרות באנטורפן אורגנה בצורה די באלאנית. הישראלים קיבלו עידוד מקבוצת שחיינים ירושלמים, שבאה לבלגיה מתחרות בגרמניה.

שטיגמן – בכושר

התחרות נפתחה בהצלחה ע"י ישראל. רזיאל רימר היה שני ב־50 מ' חופשי — 24.10. אחרי השווייצי המצויין דנו האלסל — 23.01. הזכון נקבע במדידה ידנית בגלל הזנקה חשמלית שלוקיאלית.

ב־400 מעורב אישי ניצח הסקוטי פול בראו — 4:36.42. גלעד חן, בן ה־16, היה חמישי — 4:50.87 דק'.

ב־1500 דורג ערן הירש שישי — 17:00.24, כשהמנצח אנטוני דיי מוולס הציב זמן של 15:48.41 דק'.

תחרויות הבוקר נסתיימו במשחה־שליחים 4×100 חופשי. המנצחת היתה שוויץ — 3:32.48. ישראל היתה שלישית — 3:34.81 (שגיא שטיגמן — 53.48; אייל שטיגמן — 54.42; רזיאל רימר — 53.37 ושגב פורת — 53.41).

הפתעה ישראלית היתה בפתיחת תחרויות אחה"צ. שגב פורת, שצורף ברגע האחרון, הפתיע ב־200 חופשי, כשהגיע שני בזמן — 1:55.50 דק', אחרי מקדוייט מסקוטלנד — 1:55.32 דק'.

לעומת זאת איכזב זוהר גליל ב־100 גב, כשהגיע רק חמישי — 1:01.34 דק'. ראשון היה פטריק פרלנד משוויץ — 59.69 שנ'.

אייל שטיגמן הוכיח את כוחו גם ב־200 חזה, לאחר שקבע שיא ישראלי מצויין שלשום ב־100 חזה (1:04.55). ניצח גם ב־200 חזה, אמנם לא בשיא ישראלי, אבל בשיא משחקים — 2:23.46 דק'. הפייבוריט השווייצי יאן דגון היה שני — 2:24.09 דק'.

עוד הפתעה ישראלית. ב־100 פרפר. נדב שנל היה שני עם שיא ישראלי — 56.92 שנ' בעוד המנצח, ניל קוחרן מסקוטלנד, הציב שיא משחקים — 56.24 שנ'.

אייל שטיגמן זכה במדליית־ארד גם ב־200 מעורב אישי — 2:12.18. המנצח היה פול בראו מסקוטלנד — 2.08.46.

סקוטלנד (7:45.32) הקדימה את ישראל (7:54.40) ב־4×200 חופשי. את ישראל יצגו במשחה־המסיים: ערן הירש, שגיא שטיגמן, אייל שטיגמן ושגב פורת.

הבנות – במקומות האחרונים

הבנות — כשלון גמור. ב־50 חופשי היתה ענת ישראל שמינית — 28.32. המנצחת, לינדה סקאר מנורבגיה, קבעה — 26.72. ענת גבאי הפסיקה לאחר 150 מ' בגלל התכווצות שריר את משחה 400 מעורב אישי — משחה בו ניצחה אירנה דלבי מנורבגיה — 4:57.42.

ב־800 חופשי הגיעה ראשונה איזבל ארנולד מבלגיה — 8:32.39 דק'. מיכל אמין פיגרה ביותר מדקה — 9:55.43. ב־200 חופשי הגיעה ראשונה רות גילפילן מסקוטלנד — 2:04.46. איילת שלזינגר היתה שמינית — 2:19.19. גם ב־100 גב לא היה המצב טוב יותר. ג'יל איבינג מסקוטלנד היתה ראשונה — 1:04.82 (שיא משחקים). שרון אקסלרוד אחרונה — 1:11.88. ב־200 חזה ניצחה ז'אן היל מסקוטלנד — 2:39.44. אירית אפרתי היתה שביעית — 2:55.84. ב־100 פרפר זכתה מריה טייבינן מפינלנד — 1:03.22 (שיא משחקים). אירים קומן דורגה חמישית — 1:06.27. ב־200 מעורב אישי ניצחה ז'אן היל מסקוטלנד — 2:19.11 (שיא משחקים). מיכל אמין, שהחליפה את ענת גבאי, היתה שמינית — 2:43.71. במשחי־השליחות היתה ישראל אחרונה. ב־4×100 חופשי ניצחה שוויץ — 3:56.30 (ישראל — 4:15.37). ב־4×100 חופשי היתה ראשונה סקוטלנד — 8:26.84 (שיא משחקים). ישראל — 9:26.29.

השחיינים ייצאו מאנטוורפן לתחרות בסוף השבוע בדארמשטאדט שבגרמניה.

ישראל — ראשונה בטורניר: ניצחה את בלגיה — 7:12

כדורמים

שרות „על המשמר"

נבחרת הכדורמים של ישראל זכתה אתמול בעיר הבלגית בריז באליפות טורניר שש־האומות בכדורמים, המקביל לשמונה־האומות בשחייה. במשחקה האחרון הביסה ישראל את בלגיה — 7:12, לאחר 2:8 במחצית.

היה זה הנצחון החמישי הרצוף של ישראל בטורניר. הדירוג הסופי: 1. ישראל; 2. סקוטלנד; 3. בלגיה; 4. וולס; 5. נורבגיה; 6. פינלנד.

את השערים לישראל נגד בלגיה הבקיעו: טל סנונית 4; אוהד בן־דרור 2; ארנון פלג 2; רוני קרן 2; רמי פריזר 1 ובני מייסנר 1.

במוצאי־שבת ניצחה ישראל את נורבגיה — 7:12, וערב קודם־לכן את פינלנד — 5:15.

ישראל תשתתף במחנה־נוער בסיאול

הוועד האולימפי בישראל ידרון בשיגור 15־20 ספורטאים צעירים למחנה הנוער האולימפי שייערך בשנה הבאה בסיאול, בעת המשחקים האולימפיים.

המחנה, שייפתח ב־13 בספטמבר, ויימשך עד ה־2 באוקטובר. נוער לגילים 18־22 ומטרתו לקדם את הרעיון האולימפי באמצעות מיפגש של 1000 בני־נוער מרחבי העולם.

איסור אולימפי: אין מתנות

חברי הוועד האולימפי הבין־לאומי יוגבלו מעתה ואילך במגעים עם נציגי ערים המועמדות לארגן את המשחקים האולימפיים, זאת בעקבות תחרות שהתנהלה על הזכות לארח את אולימפיאדת 1992.

בצרור הוראות ששיגר הוועד האולימפי הבין־לאומי, נאסר בעתיד על חבריו לקבל מידי נציגי הערים תשורות בעלות־ערך. אלא רק חומר תצוגתי המתייחס לעיר המועמדת וכן מזכרות.

הוועד אינו פוסל ביקורים של חברים בערים אלו, אם הם סבורים שהסבר הכרחי לשיקולי בחירתם. השהות בעיר המועמדת לא תעלה על שלושה ימים, ומותר יהיה לחבר לצרף אליו מלווה אחד בלבד.

הנפלד, יעקובי ומאור הצטיינו בליגת הקיץ

כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

קבוצת אמ.פי.אס.. אותה מאמן משה וינקרנץ, תשחק מחרתיים במשחק־הגמר בליגת־הקיץ בכדורסל, שנפתחה אמש. נגד קבוצת ספולדינג, המודרכת ע"י אליקנטי. במשחק על המקום השלישי יתמודדו פוינט־9, אותה מאמן אמי בירנבוים, נגד איי.טק.. אותה תדריך ישראל לב.

באולם הצעירים ברמת־השרון גברה קבוצת אמ.פי.אס. על פוינט־9 — 102:136. במשחק של ארבעה רבעים (48 דקות), ברבע הראשון הוליכה פוינט־9 — 23:24, אולם ברבע השני הלמו אבי מאור, אמיר גרוביים, ישראל אלימלך, חיים זלוטיקמן וחבריהם ביריביהם — 52:61. בתום הרבע השלישי הורה לוח התוצאות על 83:87 ובסיום — 102:136.

קלעו לאמ.פי.אס: מאור 28; גרוביים 25; אלימלך 23; זמורה 20; זלוטיקמן 15; אורן שמר 13; איציק כהן 6; בלצר 4 וקינן 2. לפוינט־9: יהודה לוי 32; בוגין 14; צימבליסט 13; ערן אורגד 12; מולכו 10; שטיינהאואר 9; מרקוביץ 6; בן־זאב 4 ואברמוב 2.

במשחק השני הריגש נדב הנפלד בכית. הנפלד, שהחל את הקריירה שלו ברמת־השרון, קלע 27 נקודות, ויחד עם רון שטרייכמן המוסגר (25), הוליכו את חבריהם בקבוצת ספולדינג לנצחון — 100:108, על קבוצת אייטק, שבשורותיה התעלה עופר יעקובי.

קלעו לספולדינג: הנפלד 27; שטרייכמן 25; אידו אשר 13; שילר 10; ויינברג 9; כספי 9; שם־טוב 7; סלינס 4 ואינדיבו 2. לאייטק: יעקובי 27; ירדן רוזנברג 15; קרמן 11; קנז 11; מנקין 10; אור גורן 8; בדריצ'ב 6; אביטוב 5; גטנברג 5 ואייל חי 2.

* גרשון דקל, שהמריא עם נבחרת אס"א בכדורגל למשחקי האוניברסיאדה ביוגוסלביה, חתם ערב צאתו עם קבוצת הפועל גוש שמואל מהליגה הארצית על אימון למשך עונה אחת.

אליפות בתי־הספר מתחילה היום

האליפות הבין־לאומית של בתי־הספר העל־יסודיים בכדורסל תתחיל היום בירושלים.

באולם במנחת יתקיימו משחקי הבנים: 9 — צרפת — ישראל, רמת־השרון: 11 — דנמרק — איטליה: 13 — בלגיה — אוסטריה: 15 — ישראל, רמת־השרון — אירלנד: 21 — ישראל, אורט קרית־ביאליק — ספרד.

בבית־ספר אורט נביאים יתקיימו תחרויות הבנות: 9 — ספרד — ישראל, עירוני א' ת"א: 11 — לוכסמבורג — בלגיה: 13 — צרפת — פינלנד: 15 — איטליה — ספרד: 16.30 — בלגיה — אירלנד.

טורניר אקווודור 1:1

נבחרות ... 1:1 באיזביסו ... מובגאיזיקה ...

... נבחרת ... את ארגנטינה ... העניין ...

אופנים

בלגים ניצחו בקטע ה־4 וה־5

שני קטעים נערכו ביום ראשון בטור־דה־פראנס. בקטע הרביעי על אדמת מערב־גרמניה ניצח הבלגי הרמן פריסון, משטוטגרט לפורצהיים, מרחק של 80 ק"מ.

בקטע החמישי, משטרסבורג לאפינאל, הגיע ראשון הבלגי מרק סרג'נט. שעבר את 112.5 הק"מ בשעתיים ו־12 דקות.

השווייצי אריק מאכלר ממשיך להוביל ביתרון של 94 שניות על בן־ארצו, יורג מילר.

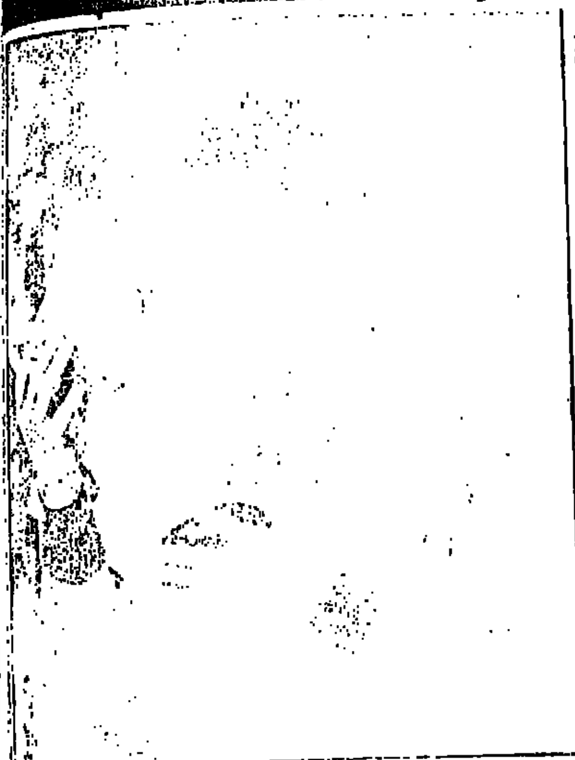

פט קאש - נשיקה לגביע לאחר הנצחון על לנדל. (תצלום: אי־פי)

קאש ניצל מישגי לנדל

האוסטרלי החזיר הכתר ליבשת החמישית לאחר 16 שנה כשניצח בשלוש מערכות – 6:7, 6:2, 7:5

טניס

16 שנה לאחר שהאוסטרלי ג'ון ניוקומב זכה באליפות וימבלדון בטניס, הצליח בן־ארצו, פט קאש, בן ה־22, להחזיר הכתר ליבשת החמישית, כשניצח במשחק הגמר ה־101 של וימבלדון, את הצ'כי איוואן לנדל — 6:7 (5—7), 2:6, 5:7. המשחק נמשך שעתיים ו־45 דקות.

פט קאש, שדורג 11, שלט על משטח הדשא מתחילתו המאבק, ולא איפשר ליריבו המנוסה והמבוגר ממנו בחמש שנים לסיים את מלאכתו ליד הרשת.

קאש זכה בהגרלה כשהגיש ראשון. המאבק בין השניים התנהל לאורך כל המערכה, כשהמשחקון השני נמשך 14 דקות, כשלנדל הישווה ל־1:1. הוא הפך פיגור של חמישה כדורי־משחקון לנצחון.

מערכה מרתקת

קאש המשיך ללחוץ על הצ'כי גבה־הקומה (1.88), כשביצע במשחקון השלישי „אס", ולנדל הגיב באותה צורה במשחקון השישי כשהישווה ל־3:3. הוא אפילו הצליח במשחקון העשירי להפוך פיגור. שני היריבים ניצחו במשחקונים הבאים בזכות חבטות־הגשה וכש־התוצאה הורתה על 6:6, ניגשו השניים לשובר־שוויון. האוסטרלי ניצל זאת היטב והוליך 6:1. אולם התאוששות־מה של לנדל החזיר אותה למשחק, אבל קאש במיטבו זכה במערכה לאחר שעה ו־13 דקות.

לנדל ניצח במשחקון הראשון של המערכה השנייה, לפתע נחלש. קאש ניצל זאת, כזה גם שביצע שלושה „אסים" ושבר לראשונה את חבטת־ההגשה של לנדל במשחקון החמישי (4:1). הצ'כי התמיד שנה פעמיים בחבטה. קאש נטל את המשחקון הבא והשלים את המערכה לזכותו — 6:2, תוך 18 דקות.

הוליך – ונשבר

את המערכה השלישית פתח לנדל בצורה נאה. הוא שבר לראשונה את חבטת־ההגשה של האוסטרלי. הכל האמינו כי חל המיפנה לאחר שעתיים ו־10 דקות, במצב של 1:3 ו־2:5, נשבר לפתע לנדל. קאש המשיך ללחוץ על יריבו. כמה פעמים העביר בצורה מעוררת התפעלות את הכדור, כאשר לנדל רץ לרשת. קאש צימק אט־אט, ולנדל המשיך לשגות. גם המזל לא האיר לו פנים. נדמה כי הטניסאי הצ'כי אדיש ושאין בו הרצון לזכות לראשונה בגביע החשוב סר ממנו. אשתקד נוצח בגמר על־ידי בוריס בקר.

קאש האתלטי ניצל זאת הנה ולא הירפה מיריבו עד שזכה במערכה השלישית — 5:7.

מייד רץ לעבר משפחתו ניצב והתחבק עם אביו ומאמנו.

קאש, בהופעתו הראשונה נטל פרס כספי בסך 155 אלף לי"ש. ואת גביע המוזהב הענק לו הרוכסית מקנט. לנדל הסתפק במחצית הסכום.

את המאבק הנהדר בין השניים ראו גם ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, והנסיכה דיאנה.

נצחון לזוג בריטי

בתואר הזוגות המעורבים זכה הצמד הבריטי ג'רמי בייטס וג'ו דיורי, שניצח צמד מאוסטרליה: דארן קאהיל וניקול פרובים — 7:6, 6:3.

האיטלקי דייגו נארגיסו נטל את תואר הנוער, כשגבר במשחק הגמר על האוסטרלי ג'ייסון סטולטנברג — 7:6, 6:4. בתואר הנערות זכתה הסובייטית נטליה זברבה כשניצחה את הצרפתיה נתלי האלאטר — 6:4, 6:4.

הישג נאה לאוהד ויינברג

הטניסאי הצעיר אוהד ויינברג רשם הישג נאה בתחרות הבין־לאומית לנוער במסגרת גביע העולמי. בשהעפיל עד לשלב הגמר. שם נוצח על־ידי הבריטי סרדי ניוטסון — 2:6, 6:4, 6:3.

לפני כן גבר בסיבוב הראשון על אלוף ארגנטינה, מרטין סטנגרי — 4:6, 6:4. בסיבוב השני על אלוף אקוודור, אלאקון — 6:1, 6:4, וברבע־הגמר ניצח את המערב־גרמני וולקה ויבן — 6:2, 6:3.

בתחרות השתתפו כ־80 טניסאים וטניסאיות מ־17 מדינות, בהן ארה"ב, אוסטרליה, מדינות תונים ואחרות.

אין 14 בטוטו

לאחר שישבוע שלישי ברציפות לא ניחש איש את 14 התוצאות הנכונות בטוטו עלה הפרס הראשון השבוע ל־850 אלף ש"ח.

18 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 4480 ש"ח כל־אחד; 282 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 2381 ש"ח כל־אחד; 13.231 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 33.50 ו־... מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 5.80 ש"ח.

שיא עולמי במשקולות

הסובייטי ליאוניד טאראננקו שיפר במוסקבה בחמישה ק"ג את השיא העולמי במשקל של יותר מ־110 ק"ג. בשתיים בזריקה ובחנפה ... 472.5 ק"ג (207.5 בדחיקה).

השיא העולמי הקודם היה שייך לבולגרי אנטוניו קראסטב, שנקבע במאי השנה בריימס שבצרפת.

מיקי חזר לנבחרת: המטרה — להצליח בבולגריה

מאת יצחק ויסהוף

מיקי ברקוביץ חזר למדי נבחרת ישראל בכדורסל וישתתף במשחקי אליפות אירופה, דרגה ב', שייערכו בעוד כחודשיים בבולגריה, זאת על־אף פרישתו מהנבחרת לפני אליפות אירופה, שהיתה ביוון.

ברקוביץ צורף לנבחרת בעקבות בקשתו של המאמן הלאומי החדש, משה וינקרנץ, בהמלצת הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל.

— מיקי, האם ההחלטה היתה קשה?

● ברקוביץ: ההחלטה לשוב לנבחרת היתה קשה ביותר. אתה לא פורש — כדי לחזור. אולם שוחחתי רבות עם המאמן החדש משה וינקרנץ, עם אנשי הוועדה המקצועית ונכון לרגע זה אני שב לנבחרת.

— האם החזרה היא רק למשחקי דרגה ב'?

● ברקוביץ: זה עדיין לא ברור. קודם כל הרצון הוא להצליח במשחקים בבולגריה, ואחר־כך נראה.

— מדוע חזרת?

● ברקוביץ: המטרה לעזור לנבחרת לשוב לדרגה א'. זה ניתן להיעשות. שוכצנו בהגרלה לבית על הנייר אפשר לחשוב שהוא קל. אך במציאות יהיה לנו קשה. הנבחרות עקשניות ולוחמות וניאלץ להתאמץ. הזמן להכנות קצר והמשימה גדולה. אנו מסוגלים לעמוד במשימה. רק חייבים לעבוד קשה.

— האם סרט הקפטן יחזור לך?

● ברקוביץ: מי יהיה הקפטן נתון להחלטת המאמן. אני לא מחפש כיום כבוד. באתי לעבוד ולעזור לחברים. נקווה שנצליח.

טלוויזיה

00.00 טלטקסט - עד כאן - חדשות 00.00 שעת כושר 09.15 טוב טוב הגנר - שידור חוזר של הפרק הראשון בסידרה 09.40 הלב - פרק 4: ברקו יוצא עבודה 10.05 הרפתקאות באי הבוים - פרק ד' - תושבי אי הבוים מתנגדים להקמת חברה ההולנדית שלהם. אולם הכריה בפפרון ההולנדי בלתי נבנעת. הילדים מחליטים לצלול במפרץ ההולנדי כדי למצוא את "בדידי „בו הזהב" לפני תחלת הכריה 10.30 ג'ון האליפאקס, ג'נטלמן – סידרה על־לתית בת 6 פרקים ע"פ ספרה של גב' קרייה. הרקע הוא סוף המאה ה־18 וראשית ה־19 באנגליה. בפרק הראשון: ג'ון האליפאקס, נער יתום, בתחילה לעבוד אצל אייבר פלטשר בבורסקי. ג'ון מתיידד עם פיניאס, בנו החולני של פלטשר, ופיניאס מלמדו קרוא וכתוב 11.20 תנועות של קסם – מופע הכולל בתוכו פעלולים שונים של ריקוד, החל בהבלט הקלסי ועד לסגנונות הג'אז והטנגו. חלק מהקטעים הם מאורות על ... 14.00 טלטקסט - עד כאן חדשות 14.05 חופש הטבע – סידרה חדשה בת 13 פרקים. ... 16.00 ... 17.00 ... 18.00 ... 21.00 מבט לחדשות 21.30 ... 22.00 ... 22.50 „מיאמי" - ... 23.55 פסוקו של יום חדשות הלילה.

גלי צה"ל

06.06 אוניברסיטה משודרת - ... 07.07 ... 08.00 ... 11.05 ... 13.05 ... 14.03 ... 16.05 ... 17.00 ... 18.00 ... 21.30 ... 22.05 ... 23.05 ...

רשת ג'

06.01 ... 07.07 ... 10.05 ... 11.05 ... 13.05 ... 14.05 ... 16.05 ... 17.00 ... 18.06 ... 20.05 ... 21.05 ... 23.05 ...

רדיו

קול המוסיקה

08.02 „צלילי בוקר". 07.09 „בהאזנה נינוחה". 08.00 „קונצרט בוקר" - ... 11.27 ... 12.00 ... 13.05 ... 14.00 ... 16.00 ... 18.00 ... 20.03 ... 20.30 ... 22.30 ... 23.00 ... הבונאטות.

רשת א'

07.30 „רדיויקל". 08.05 „חוגה" - עם בני הנדל. 08.27 בשפט דמיאניוק - שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 10.10 תכנית רות. 13.05 „שירים עבריים". 13.30 חדשות ויומן בצרפתית. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.06 „בראש צעיר" - מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 „צבעי הקשת" - „שיר וברכה לפזמונים מוזמנים". 15.27 „האוניברסיטה הפתוחה". 15.57 משפט דמיאניוק - שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „לכל אדם כוכב" - עם האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „בראש צעיר" - תכנית לילדים בחופשה. 09.05 „כוכב הבוקר" - קליף ריצ'ארד. 10.05 „כל צבעי הרשת" - מגזין יומי. 12.10 „אלף־אלף" ב„בית" - עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" - חדשות ופזמונים. 14.00 „לראות או לא לראות" - יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 „כח צחוק" - ... 15.05 ... 16.05 „תוצרת הארץ" - תכנית „בכוכתנו" לשירים עבריים. 16.55 „קראתי ספר" - קוראים ממליצים. 17.05 ... 17.30 „על מספרים ואנשים" - ... 18.05 ... 18.45 ... 19.00 ... 19.35 ... 20.05 „סולם המידות" - ... 22.05 ... 00.15 „גאו ועוד" - עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב

אלנבי: נשיקת העכביש ...
אלקה: ...
בן־יהודה: ...
גת: ...
דיזנגוף: ...
הוד: ...
חן: ...
לימור: ...
פאר: ...
מוגרבי: ...
פאריס: ...
צפון: אפקימי ליבזון — אהבה צעירה

חולון

מגדלור: ...
אלמוג: ...

בת־ים

עצמאות: אפקימי ליבזון — אהבה צעירה

הרצליה

... אפקימי ליבזון — אהבה צעירה

באר־שבע

... אפקימי ליבזון — אהבה צעירה

פתח־תקוה

... אפקימי ליבזון — אהבה צעירה

עפולה

רעננה

גבעתיים

ראשון־לציון

כפר־סבא

ירושלים

רמת־גן

חיפה

נתניה

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב, יום ב', 6.7 — בדרך לברודווי 20.30; החווה 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ב' 6.7 בשעה 20.30 רכוש נטוש
בשעה 16.30 אפוקליפסה משיחית – עם ישראל רינג על משיחיות וסוציאליזם

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 5367

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 318 בגוש 6746 ברח' ...

... את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון ...

מאיאוים בע"מ

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת ...

ד. שיש, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה

...

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

...

אורי עמית, ראש עיריית רמת־גן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: בן־מוחה ציון ושרייבר חיים — לאשר תוספת בניה ל־ל"ג דירות על גג הבנין ברחוב אסתר המלכה 28־26 חלקה 50/11 בגוש 10751 נוה־דוד. אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 1, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר יטובין, מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„שרונים"
רח' שטמפפר 4, נתניה. טל. 053־336476 ת.ד. 2171

הודעה

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הוגשה לועדתנו בקשה להרשות: תוספת בניה בבנין מגורים, רח' בן צבי 91 — קדימה בהקלה של 1.5%.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לפי הכתובת הנקובה לעיל למשרדי הועדות המקומיות, תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.

צבי חרות, יו"ר הועדה

תיקון טעות

בעיתוננו מיום 17.2.87 בפירסום בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה נפלה טעות. פורסמה הקלה של 60% משטח החלקה בין הבנינים ברח' פיינשטיין 4־6 רמת אביב ג', וצריך להיות 6% בלבד.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן: אישור מגורים למרפאה בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים ברחוב פרישמן מס' 49 גוש 6952 חלקה 39.

תיק בנין 0096־069
בקשה מס' 861805

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נהריה

הודעה על־פי סעיף 149 (2) (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1) (2) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבניה ותוספת קומה — דהיינו: הקמת בית מגורים בן 4 קומות עם מעלית בניצול של 89.5% בנייה במקום 82% בנייה המותרים. שעל החלקה 42, בגוש 18165, רחוב תנינה 13, נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעירית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. לבב — יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, נהריה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לפרגולות בקומות א' וב' ברחוב אלנבי מס' 2 גוש 6914 חלקה 11"1. ברחוב יונה הנביא מס' 1.

תיק בנין 0004־002/3
בקשה מס' 861712

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — ...
חולון — ...
ירושלים — ...
נתניה — ...
פתח־תקוה — ...
רמת־גן — ...
תל־אביב — ...
חיפה — ...
רחובות — ...

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
...

נתניה
...

ירושלים
...

מוקד קופ"ח כללית
...

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
...

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
...

מרכז סיוע לנפגעות אונס
...

עזרה ראשונה נפשית
...

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה - טל' 101. ...

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.10

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.10, 10.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.15, 18.16
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.15

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טלקס

● „עמידר" תפשיר 200 דירות ביפו

חברת „עמידר" תפשיר בקרוב 200 דירות ביפו שהוקפאו בזמנו (ונאטשו), כדי להכשירן לאיכלוס חוזר. על כך סוכם בימים אלה בין יו"ר הדירקטוריון של חברת „עמידר", עו"ד מיכאל קליינר, לבין המנהל של מינהל מקרקעי ישראל, עו"ד י. ליפקה.

הדירות שהן בבעלות מנה"י ומטופלות ע"י עמידר תשופצנה כדי שאפשר יהיה לנצלן לנותן פתרונות דיור לאוכלוסיה הנזקקת, זוגות צעירים, חסרי דיור ועולים חדשים.

עוד סוכם בין הנהלת „עמידר" והמינהל על ביצוע שיפוצים בנתכונת של אחזקה שיטתית" במבנים שהם בבעלות המינהל ומטופלים ע"י עמידר בהשקעה של 300,000 ש"ח. העבודות האלה תתבצענה עוד במשך שנת 1987.
(שע"ה)

● כלב־ים בכינרת

שוטרי בסיס ים כינרת נילו אתמול להפתעתם כלב־ים שוחה בכינרת.

חקירה קצרה העלתה כי כלב הים ברח מהבריכה בצמח לכינרת ושחה בה להנאתו. מאלפו שהוזעק ממלון גני מנורה בטבריה שם שהה יצא בספינת משטרה לחפש את האבידה אך כל מאמציו עלו בתוהו. יחד עם זאת האיש אינו מודאג. להערכתו יחזור כלב הים המאולף לבריכה כשיהיה רעב וזאת משום שדגת הכינרת אינה ערבה לחיכו אנין הטעם.
שלמה גלזר

● מרוצי אשקלון זכו להכרה בינלאומית

עיריית אשקלון לקחה על עצמה לארגן ולנהל את מרוצי המכוניות בעיר בשיתוף המועדון המוטורי הישראלי. על כך הכריז אתמול חיים אריס, מנהל מחלקת גנים, תיירות ונוף של העירייה במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בת"א.

הדובר סיפר, שמועצת העירייה החליטה ליעד את השטח שהוקצה זמנית למירוצים כאתר קבוע למירוצים בינלאומיים. לשם כך תשקיע העירייה 600 אלף ש"ח בתקווה שמשרד התיירות יתן מצידו סכום זהה. זאת לאחר שהעירייה כבר השקיעה באתר רבע מיליון דולר.

במסגרת ההשקעה הכספית יבוצעו שיפורים ושכלולים רבים במרכז, ביניהם הקמת יציעי צפייה מוצלים וסלילת קטעים נרחבים מכסלול בעפר באספלט.

עוד הודיעו במסיבת העיתונאים, שמירוצי אשקלון זכו סוף סוף שלוש שנים לאחר ייסודם להכרה בינלאומית, והם מופיעים כ„ראלי־קרוס אשקלון" בכל הפרסומים של ארגון המירוצים הבינלאומי פיה".
(עתי"ם)

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה בדבר בקשה לאישור תשריט חלוקה בסטיה מתכנית מאושרת בהתאם לסעיף 119 לחוק התכנון והבניה.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לאישור תשריט בסטיה מתכנית מאושרת רח/1000/א בחלקה 272 בגוש 3656 הסטיה היתה בגין קביעת שטח מגרש מינימלי.
כל המעוניין יוכל לעיין בתשריט ללא תשלום במשרדי הוועדה המקומית רח' גלוסקין 5, קומה ד', בכל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתשריט תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יחזקאל הרמלך
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, רחובות

פקודת החברות
הודעה בדבר קבלת החלטה מיוחדת:
שם החברה: י.מ.ש. השקעות בע"מ.
מס' החברה: 51-087315-1.
נמסרת בזאת הודעה כי באסיפה כללית יוצאת־מן־הכלל של החברה הנ"ל שנתכנסה ונתקיימה כדין ביום 5.7.87 נתקבלה כהחלטה מיוחדת של החברה ההחלטה להוסיף לסעיף מטרות החברה את המטרה הבאה: „לרכוש מקרקעין לשם החכרתם או השכרתם וכן לבנות בניינים לשם השכרתם או מכירתם.
יוסף שגב — יו"ר האסיפה

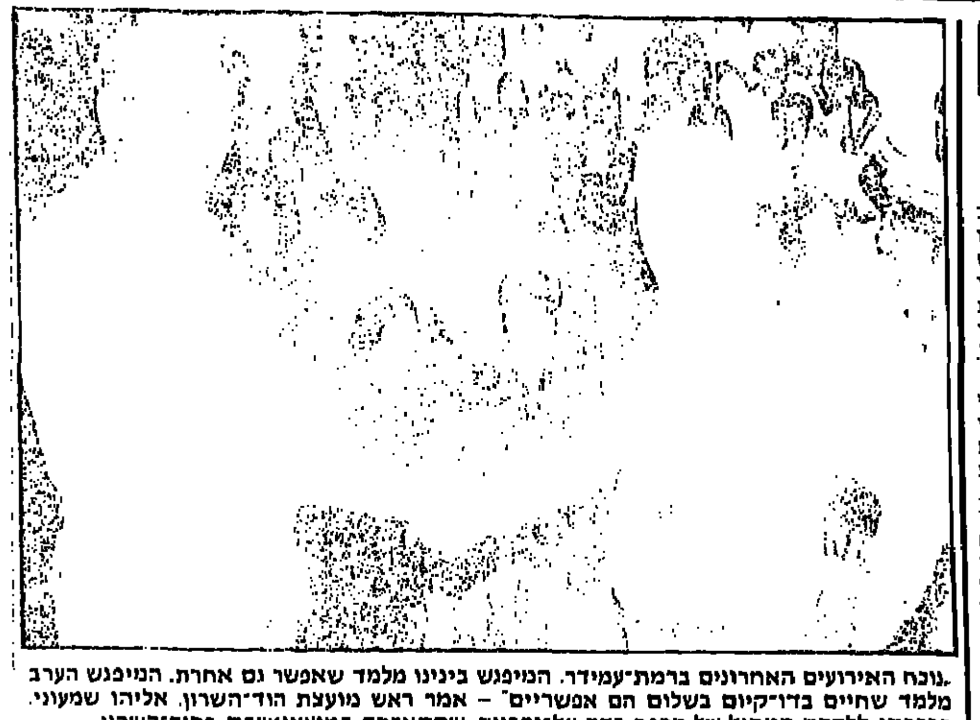

„נוכח האירועים האחרונים ברמת־עמידר. המיפגש בינינו מלמד שאפשר גם אחרת. המיפגש הערב מלמד שחיים בדו־קיום בשלום הם אפשריים" – אמר ראש מועצת הוד־השרון, אליהו שמעוני, בברכתו ללהקת המחול של הכפר בקה על־גרבייה, שהתארחה במוצאי־שבת בהוד־השרון. בצילום: ראש מועצת הוד השרון וראש מועצת בקה על־גרבייה, סעיד דרוויאש. (צילום: ישראל סנוונסקי, י.ב.כ. א)

אשה נרצחה בשפרעם — בעלה הסגיר עצמו למשטרה

סובחייה ענבתאווי בת 48 משפרעם נרצחה אתמול בבוקר מיריות תמ"ק בדירתה ברחוב המוסלמים בשפרעם. החשוד ברצח הוא בעלה שהסגיר עצמו למשטרה.

על־פי החשד נרצחה האשה לאחר שבעלה חשד בה כי היא מנהלת זמן רב פרשיית אהבים עם גבר אחר.

המשטרה טוענת, כי הנשק שבו בוצע הרצח נגנב על־ידי החשוד עוד לפני 11 שנה. לבני הזוג תשעה ילדים. הם היו מסוכסכים ביניהם זמן רב על רקע אותם חשדות.

אתמול בבוקר, לאחר שהאשה נעדרה מביתה יומיים רצופים, התחזקו לדעת המשטרה חשדותיו של הבעל. הוא הורה לה לעלות עימו לחדר השינה, הנמצא בקומה העליונה, ושם ירה בה צרור כדורים.

האשה מתה במקום.

בזמן הרצח שהו בבית בקומה התחתונה, תשעה ילדי המשפחה שהגרור בהם הוא בן 11.

לאחר הרצח, ירד האב אל שכניו וביקשם להזעיק את המשטרה כדי להסגיר את עצמו ואת נשקו. החשוד נעצר ומשתף לדברי המשטרה פעולה עם חוקריו.
(עתי"ם)

חבר נוסף ממשלחת השמאל להונגריה הוזמן לחקירה

מאת זהבה מרום,
כתבת „על המשמר"

דורון וילנר, בנו של מאיר וילנר, הוזמן לחקירה במטה מחוז המרכז. דורון וילנר היה חבר במשלחת אנשי השמאל שנסעה להונגריה על מנת לנסות ולקדם, לדבריהם, את תהליך השלום. בכך עולה מספרם של החשודים שנחקרו בקשר ליציאת המשלחת השנייה לשישה.

יצויין, כי עד כה לא זומן לחקירה אף איש מעיירות הפיתוח והשכונות. ח"כ צ'ארלי ביטון, שזומן אף הוא לחקירה, לא הופיע אליה.

קיבוץ כפר־מסריק, קיבוצה של שלונית מושקוביץ, גינה בשיחת קיבוץ את נסיעתה של חברת הקיבוץ. לשאלה האם הקיבוץ ימנן לשלונית מושקוביץ סיוע משפטי באם תזדקק לכך השיב מזכיר המשק, רב לויתן, כי שלונית מושקוביץ לא הגישה בקשה לכך וכאשר תגיש יידון הקיבוץ בבקשה.

בניגוד להמלצת מהנדס העיר

להט מסרב לאשר בניית מקלט למועדון הלילה „אריאנה" ביפו

מאת זהבה מרום,
כתבת „על המשמר"

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, מסרב לאשר למועדון הלילה „אריאנה" ביפו להקים מקלט תת־קרקעי במקום, בניגוד להמלצות מהנדס העיר ואישור הוועדה המקומית. על כך נמסר במסיבת עתונאים שנערכה אתמול במועדון.

מועדון „אריאנה" פועל ביפו מזה כ־40 שנה. לפני זמן מה הורתה מפקדת הג"א במקום למנהל סוני גבריאלוב להקים מקלט תת־קרקעי מתחת למועדון שישרת את כל האיזור, כתנאי לקבלת רשיון עסק. המשטרה נתנה למנהל ארכה של ארבעה חודשים להוצאת הרשיון ולהכנת פתחי מילוט. אולם ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, מסרב לאפשר את בניית המקלט.

התוכניות לשיפוץ המועדון ולהקמת המקלט הוגשו לעיריית תל־אביב עוד ב־1985 והן קיבלו את אישורה של הוועדה המקומית.

סוני גבריאלוב אמר, כי מילא אחר כל הדרישות ואף סיפק אישורים של בעלת זכויות הקרקע במקום, החברה לפיתוח יפו העתיקה. כן חתם על התחייבות מפורשת שנוסחה עם היועצת המשפטית של הוועדה המקומית, עו"ד שרי אורן, לפיה אם יצטרך לסגור את המקלט לא יבקש פיצויים. לדברי מנהלי המועדון נכתב בתוכנית כי המקלט ישמש כשירות עזר למועדון. ב־24.6.84 הוגשו התוכניות לעירייה ומשרד מהנדס העיר נמסר כי אין יותר דרישות.

בפגישה שנערכה בסוף החודש האחרון במשרדו של ראש העירייה הודיע ראש העיר כי הוא מסרב לחתום על האישור.

מעיריית תל־אביב נמסר, כי סוני גבריאלוב רצה לבנות מחסן גדול מתחת למועדון הפועל במסווה של מקלט. ראש העיר, בהיותו הנחליט, יכול לקבל המלצות פקידיו ויכול לדחותן ובעניין מועדון „אריאנה" עדיין לא החליט.

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — בקשה למתן הקלה
בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה לקומה נוספת לתוספת בניה בבנין על חלקה 499 בגוש 3701 רח' טשרניחובסקי רחובות. כך שמספר הקומות בבנין יגיעו ל־3 קומות + מרתף במקום 2 המותרים. למתן הקלה של 8.5% לתוספת בניה בבנין על־חלקה בגוש 3703 רח' הרצל רחובות. כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 23.5% במקום 15% המותרים.
כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יחזקאל הרמלך, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, רחובות

לחברתנו הניה רבינא ומשפחתה
משתתפים באבלכם הכבד במות האחות
צפורה כהן
קיבוץ עין־החורש

בפלילים

ההחלטה בעניין מעצר דוד סוויסה נדחתה להיום

מאת זהבה מרום, כתבת „על המשמר"

[illegible]

מנהל סופרמרקט לשעבר וקופאית חשודים במעילה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

[illegible]

נעצרו נוסעים סמויים שהגיעו באונייה תורכית

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חיפה עצרה שני נוסעים סמויים שהגיעו ארצה על סיפונה של האונייה התורכית „דהוני 1".

האונייה הגיעה לחיפה ביום רביעי בנמל לימסול שבקפריסין. שעבדו אנשי הצוות באונייה נמצאו שני צעירים חבויים בבטן האונייה. השניים, המבוקשים על־ידי המשטרה התורכית בגין לביצוע פשע, הצליחו לחמוק מהמשטרה ומצאו מסתור בספינה התורכית שהפליגה לנמל חיפה.

שני הנוסעים הסמויים נעצרו על־ידי משטרת נמל חיפה וכנראה הם יוגרשו מן הארץ בעת שהאונייה התורכית תפליג מנמל חיפה.

ראש משפחתנו היקר לנו מכל
משה (יוסף) צחי (צ'חנובסקי)
איננו
ההלוויה תצא היום, יום שני, ט' תמוז תשמ"ז, 6.7.87 בשעה 14.00 אחה"צ מבית המנוח רח' כצנלסון גבעתיים, לבית העלמין בחולון
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
מתאבלים מרה
אשתו: אלישבע צחי
בנו וכלתו: עו"ד דב צחי ותמר
בנו וכלתו: מנחם ולאה צחי
בתו וחתנו: אפרת ואריק הלר
אחותו וגיסו: שושנה ויקיר
נכדיו וכל בני המשפחה

יחד עם בני המשפחה
אנו אבלים על פטירתו של חברנו
דוד עמיר (זינגר)
אשר ציווה את גופתו למדע
קיבוץ כפר־מנחם

טל מוזס מת לאחר מאבק של שלושה חודשים על חייו

ייקבר ליד אמו עופרה שנהרגה בפיגוע באלפי מנשה ● אביו ואחותו עדיין סובלים מכוויות

מאת ניצה רימון,
כתבת „על המשמר"

טל מוזס בן ה־5, שנפגע קשה בפיגוע באלפי מנשה, נפטר אתמול בצהריים בבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה לאחר שלושה חודשים של מאבק על חייו.

בפיגוע שהיה לפני ערב פסח נהרגה אמו של טל, עופרה, שהיתה בחודש הרביעי להריונה. ואביו ואחיו נפצעו. אחיו ניר בן ה־14 וחברו אלון הללי, שנפגע גם הוא באותו פיגוע, שוחררו בשבוע שעבר לביתם באלפי מנשה לאחר טיפולים ממושכים בבתי־החולים בילינסון ותל־השומר. האב אברהם מוזס והאחות עדי בת ה־9 סובלים עדיין מכוויות בכל חלקי גופם וזקוקים לטיפולים.

טל סבל מכוויות בשיעור של 80 אחוז ובמשך שלושה חודשים ניהלו רופאי המחלקה לכוויות בבילינסון מאבק על חייו. הוא עבר סידרת ניתוחים אולם בימים האחרונים חלה הידרדרות במצבו ומאמצי הרופאים להתמודד עם הזיהומים האופייניים לכוויות מהן סבל נכשלו.

טל ייקבר היום ליד אמו עופרה בבית־העלמין סגולה בפתח־תקווה.

ועדת בוררות תפסוק בסכסוך בין ויינגרטן לתיאטרון חיפה

בהתאם להסכם שנחתם אתמול בין הצדדים ● מסקנות והמלצות הוועדה יוגשו תוך 30 יום ועד אז לא יחול שינוי במעמדה של השחקנית

מאת קובי מנדל,
כתב „על המשמר"

מספנה חל אמש בעימות בין שחקנית תיאטרון חיפה עפרה וינגרטן לבין הנהלת התיאטרון, לאחר שהצדדים חתמו על הסכם בוררות שקיבל את אישורו וברכתו של ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, והיו"ד החדש של מועצת המנהלים של התיאטרון, יונה יהב. על הסכם זה חתמו גם ועד שחקני התיאטרון ומנהליו האמנותיים, יהושע סובול וגדליה בסר.

על־פי ההסכם תוקם ועדת בוררות מיוחדת בת 3 חברים (כפי שפורסם אתמול ב„על המשמר"), אשר תכלול את יעקב אגמון, יו"ד הוועדה, השחקנית חנה מרון ואת ד"ר דוד אלכסנדר, נשיאו של הסניף הישראלי של ארגון התיאטרון הבינ"ל.

הוועדה תדון ותפסוק בסוגיות השנויות במחלוקת בין הצדדים. בין היתר תקבע הוועדה נורמות ביחסי עבודה בין הנהלת תיאטרון חיפה לבין שחקני התיאטרון, תפסוק בשאלת חילוקי הדעות בהתנהגות הצדדים בעניין שיתופה של השחקנית עפרה ויינגרטן בהצגה „הלילות העליזים של פרנקפורט" וכן תקבע את מעמדה של השחקנית לגבי העונה הבאה.

הפרשה מחוסלת

מנכ"ל תיאטרון חיפה, נעם סמל, אמר אמש לכתבנו, כי לאחר חתימת הסכם הבוררות הוא רואה את הפרשה של עופרה וינגרטן כמחוסלת, אולם פרשת יחסי העבודה עומדת עדיין בעינה. עוד ציין, כי השלושה שנבחרו לשמש כחברי ועדת הבוררות הביעו את הסכמתם לשמש בתפקידם.

סמל הוסיף, כי לאחר חתימת הסכם הבוררות הוא מצפה מהשחקנית עופרה ויינגרטן „שתבוא ללחוץ את ידיהם של השחקנים הנמשיכים בחזרות על ההצגה ואני מקווה שהכותרות יופנו לאפיקים אחרים".

עוד נאמר בהסכם, עליו התמו מנכ"ל תיאטרון חיפה נעם סמל והשחקנית עפרה וויינגרטן כי כל עוד מתקיימת הבוררות לא יחול שינוי במעמדה של השחקנית בתיאטרון חיפה. חברי ועדת הבוררות יגישו את מסקנותיהם והמלצותיהם בתוך 30 יום. יצויין, כי את ההצעה העלה מנכ"ל תיאטרון חיפה נעם סמל.

היום תתכנס מועצת המנהלים של התיאטרון העירוני כדי לבחור ביו"ר חדש, שאריה גוראל בקש לשחררו מתפקידו לפני כשבועיים מסיבות אישיות. נראה, כי אמש נעשה מאמץ להביא למפנה בעימות בטרם תתכנס מועצת המנהלים.

פסק הלכה בנתיבות: אין מופעים במוצאי שבת

מאת שלי יחימוביץ,
כתבנו „על המשמר"

מליאת המועצה המקומית בנתיבות החליטה לא לקיים מופעים בעיירה במוצ"ש. המופעים תוכננו ע"י המתנ"ס המקומי וההחלטה באה בעקבות מופע של „חבורה הטבעית" בשבת.

חברי מליאת המועצה דנו בשאלה אם תוכל הזמרת ירדנה ארזי להופיע בעיירה במוצ"ש. הזמרת, אמרו, אנשים תופיע לאחר צאת השבת וגם תסע להופעה אחר צאת השבת. אבל היא תחלל את השבת בכך שתתאפר ותתלבש בשבת.

בתום דיון הוחלט כי ירדנה ארזי לא תופיע בעיירה נתיבות. נציג המפד"ל במועצה אליהו פרץ הביא פסק הלכה של רב הקהילה החרדית בעיירה יששכר מאיר שקבע שאין לקיים מופעים במוצ"ש. ראש המועצה של נתיבות יוסף אבו אמר: „אנחנו לא רוצים לגרום לירדנה לחטוא באמצעות גוף ציבורי".

בעיירה נתיבות לא כולם משלימים עם הגזירה. יחיאל זוהר, יו"ר המתנ"ס, אמר, כי המועצה המקומית הופכת למועצה דתית וכי ברוח זו צריך גם להפסיק להשתמש במים וחשמל, כי עובדי חברת החשמל ו„מקורות" עובדים בשבת.

תושבי נתיבות יוכלו ליהנות מהופעתה של ירדנה ארזי ביום שלישי השבוע. מופעים במוצ"ש לא יהיו עוד בנתיבות.

פרופ' באשי תומך בפתיחת חטיבות הביניים לרישום חופשי

כדי לאפשר להורים לבחור את החטיבה שבה ילמד ילדם ● פור: פחיתת הרישום תפגע באינטגרציה

מאת יצחק שור,
כתבנו לענייני חינוך

המדען הראשי של משרד החינוך, פרופ' יוסף באשי, הביע תמיכה עקרונית בהצעתו של המנכ"ל ד"ר שמשון שושני לפתוח את אזורי הרישום של החטיבות כך שהורים יוכלו לבחור את החטיבה שבה ילמד ילדם. תוכנית שושני מחייבת כל חטיבה לקלוט לפחות 30 אחוז של חלשים כדי להבטיח את עקרון האינטגרציה.

חרף ההבהרות שנתנו השר נבון והמנכ"ל שושני לכתבי החינוך במסיבת עיתונאים שנערכה ב־30.6.87, פרסמו „קול ישראל", „הארץ", ו„דבר" ידיעות מסולפות, לפיהן נסוג בו המשרד ממדיניות האינטגרציה בין שכבות ועדות שונות.

בריונים שנערכו בצמרת המשרד, בהשתתפות יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהלי המחוזות בירך הפרופ' באשי, (בעצמו בן עדות המזרח) על כמה רעיונות מרכזיים העלה ד"ר שושני כמו הגדלת חופש ההורים לבחור, והעמקת העצמאות הניתנת לבתי הספר. לדעתו אפשר יהיה לממש את עקרונות מסמך שושני בתנאי שהמנהלים יוכשרו לתפקידם בכיוון של יותר נטילת אחריות, ובתנאי שתהיה מערכת בקרה ומשוב על התהליכים והתוצרים של פתיחת חטיבות הביניים לרישום חופשי.

פגיעה באינטגרציה

יו"ר המזכירות הפדגוגית דור פור התנגד לפתיחת הרישום והביע חשש, כי האינטגרציה תיפגע קשות. מנהל החינוך הדתי יעקב הדני אמר, שתוכנית שושני איננה ניתנת ליישום במיגזר הדתי משום שברוב הישובים יש מוסד על־יסודי אחד ולכן לא תהיה להורים אפשרות בחירה ריאלית. מנהל מחוז הדרום ע. מליץ הסתייג מערכת מבחני הישגים בכיתה ו', כפי שהציע שושני, משום שלדעתו תודבק סטיגמה על החלשים וציפיות המורים מהם יהיו נמוכות.

כתבנו מסביר, כי מבחני ההישגים שמציע לערוך ד"ר שושני בסוף כיתה ו' ייערכו כדי לאתר חלשים ולהבטיח קליטתם, בשיעור של 30 אחוז בכל חטיבת ביניים, כדי למנוע הקמת בתי־ספר אליטריים, „נקיים", מטעוני טיפוח.

הפרסומים בעיתונות בשבוע שעבר הוזכרו אתמול בישיבת הממשלה. השר יוסקה שפירא ביקש הסברים משר־החינוך. נבון השיב שהפרסומים הם, בחלקם הגדול לשון הרע. הוא גינה „שני עיתונים סלפניים" מבלי לנקוב בשמותיהם ושיבח פרסומים נכונים ב„ידיעות אחרונות", „הצופה" ו„על המשמר".

ניסים הבטיח לסייע למושבי הבקעה והרמה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר האוצר משה ניסים אמר אתמול בישיבת הממשלה, כי ייעשה מאמץ מירבי כדי לקדם את נושא פריסת החוב של מושבי בקעת ירדן ורמת הגולן. ניסים אמר זאת בתשובה לשאילתה של השר יעקב צור, שאמר, כי על אף אימוץ דו"ח רביד בדבר פריסת חובות המושבים בסך 200 מיליון ש"ח, דבר לא נעשה.

שר החקלאות אריק נחמקין הוסיף, כי מצב הישובים הולך ורע, חלק מהישובים מתפרק, אך הוא אובד עצות.

ניסים אמר, כי הנושא נתקע בוועדת הכספים של הכנסת, כמו נושאים אחרים המכבידים על הממשלה, אעפ"י שיש לה בכנסת רוב מאטיבי. ניסים הבטיח לעשות כל שלאל ידו לקידום העניין.

מסדראשון

אלגיה בין פחי־הזבל

במסגרת שבוע המחזה המקורי בתיאטרון „הסימטה" ביפו מוצג מחזהו של יצחק בוטון „תמרור ובנו". יש איזו סתירה מעניינת ביותר בין הנסיבות המתוארות — פועל־ניקיון ערבי, שביתו נהרס, נפשית ופיזית, אחרי ש„השלטונות" האנונימיים אטמו את חלונותיו ודלתותיו, והוא נע ונד עם בנו, וחי איכשהו במחסני כלי הנקיון של העיר העברית — לבין המורכבות הפנימית של הדמויות ויחסיהם. אפשר לומר שיש כאן פיוט עצוב של אשפה, מחזה הקרוב יותר ל„בשפל" של גורקי מאשר לאסכולה הנקטית.

בתפקיד האב, המנוסה בתלאות, הער תמיד לסכנות, למצב בו אין לך „ניירות" מתאימים, אריב ג'אחשאן, המשכנע מאוד בעומס שנותיו. רוני עקריש, כבנו חליל, מצליח להיות כנוע ומרדן כאחד, ויחסיו עם האב אינם פשוטים כלל, ומעוצבים יפה.

ברגע מסויים מחליט הבן לעזוב ולצאת לחפש לו את דרכו שלו אל החופש וחיי הכבוד האנושי הפשוט, שנשללו מהם במצבם הנוכחי. ואז, כאילו כמין תחליף כמעט מטאפיסי, מופיע נער הסובל, כנראה, מאפילפסיה, תמהוני ושאינו יודע לשאול. יוסי בן שושן בתפקיד הנער מתקשה לצקת ברמות בעייתית זו רגשות מוגדרים, והדמות נותרת כמין חיה אילמת.

רגע מצויין הוא הסצינה בה בונה לו הקשיש שבין השלושה מין בית מגרוטאות על גבי ברזלים של שפת כביש, עם ונטילאטור וחלון וכורסא, שאינה אלא עגלת אשפה שהוא רוחף.

הבעיה הבלתי פתורה היא, האם הדמויות מדברות בינהן עברית או ערבית, או איזו תערובת. אם כי הביטויים עצמם ואופן הדיבור האופייני יש בו הברקות ורגעים של העלות ממש.

ואולי ערבוב זה של שפות הוא כעצם מטאפורה למצב המתואר.

מחזה מעניין, בבימוי טוב של זכריה טובי ומשחק המצריך את האמון שנתן תיאטרון „הסימטה" בווומר ובמבצעים.

גיורא מנור

מטען חבלה התפוצץ בצומת הצ'ק־פוסט

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מטען חבלה התפוצץ אתמול אחה"צ בכביש מצה־זו בסמוך לצומת הצ'ק־פוסט בחיפה.

המטען הוסתר בין השיחים מאחורי תחנת אוטובוסים במקום. לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק. למקום הפיצוץ הגיעו כוחות משטרת זבולון וחבלנים החלו לסרוק את האיזור. המשטרה עצרה כ־30 חשודים.

כתבנו מוסר, כי זהו המטען השלישי המתפוצץ בחצי השנה האחרונה בצומת הצ'ק־פוסט.

עובדי „סולתם" דחו הצעת „כור" להוציאם לחופשה

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

נציגי הוועדים ב„סולתם" ומועצת פועלי חיפה החליטו לדחות את הצעת הנהלת „כור", להוציא את 1050 העובדים לחופשה עד לסוף השנה, ומציעים הצעה חלופית להוציא את ציבור העובדים לחופשה בת חודש, כשבפרק זמן זה תגובש תכנית הבראה כוללת למפעל סולתם.

נציגי העובדים ומועצת פועלי חיפה קיימו במוצאי שבת ישיבה מיוחדת במלון „דן" בחיפה, ובה הוחלט להתנגד בינתיים להוציא את עובדי מפעל סולתם לחופשה החל מה־12 ביולי.

על־פי הצעת „כור", מדובר בהוצאתם לחופשה של כל העובדים עד לסוף חודש דצמבר. בתקופה זו ישולם לעובדים שכר מלא רק עבור החודש וחצי הראשונים לחופשה, ואילו עבור יתרת ימי החופשה הם יקבלו שכר חלקי בלבד. בפרק זמן זה יעשו הנהלות כור וסולתם מאמצים למצוא קונים למוצרי המפעל במערכת הבטחון וגורמים נוספים. בדיון שקיימו נציגי העובדים ומועצת פועלי חיפה הוחלט לדחות את ההצעה, ולהגיש להנהלת כור הצעה חלופית לפתרון המשבר בו נתון מפעל סולתם. על פי ההצעה החלופית, תדחה הוצאת העובדים לחופשה עד ל־19 בחודש. העובדים ייצאו לחופשה במועד זה לתקופה של חודש ימים בלבד, בשכר מלא ובפרק זמן זה יוקם צוות משותף לנציגי העובדים, הנהלת כור, הנהלת סולתם, מועצת פועלי חיפה ונציגי האגף לאיגוד מקצועי.

על צוות זה יוטל לגבש המלצות ותכנית ממשית להבראת המפעל, בתוך חודש ימים. הצעה זו הועברה לנציגי קונצרן כור, ועתה ממתינים הצדדים לתשובה. בינתיים, נמשכים המגעים כדי שניתן יהיה להגיע להבנה.

אין כמו יפו בלילות

מאת יוסי ונונו, כתב „על המשמר"

צפוף ביפו. ערב חמישי לפסטיבל ועדיין מלא. כשהגעתי נגנו ברחבת המוזיאון ואלסים בהשתתפות רקדנים. השתעממתי. עליתי לגן הפסגה. יואב קוטנר ערך שם ערב שכולו רוק ישראלי עם הרכבים מקוריים והרכבים חדשים שהוא גילה בתוכנית הרדיו שלו. בין לבין אפשר היה לראות ולשמוע סרטוני ווידיאו על מסך ענק כמעט כמו בהופעה חיה.

בגן הפיסגה, שהיה מלא בקהל צעיר, יצאו חבנות מגדרון בשחוקרן סרט הווידיאו של „יו 2". אם לשפוט עפ"י הלהקות החדשות שהופיעו, מצב הרוק הישראלי בבעיה. אלא שאת התחושה הרעה מאזנים הרוקיסטים שכבר עובדים בשטח.

ההרכב הראשון שהופיע נקרא „תופעת דופלר". הרבה כוונות טובות, תמימות, אבל כדאי להם לחזור לאולם החזרות. ההרכב השני נקרא „הרמוניקס מונדי". כן, בדיוק כך! צמד נגנים על סינתיסייזרים, מוזיקה מתוכנתת, אלקטרונית, משעממת, לעומת הנקיון היחסי בביצוע. הזמר שמצטרף אליהם רע. לא יודע לנוע על הבמה. אני מבין אותו, הוא בטח מתרגש. השיר „גשם שחור" שאמור לבטא איזושהי מחאה כנגד סכנת האטום מתמסמס בקשקוש לא מוצלח. מחאה מפלסטיק.

ההרכב המוצלח מבין ההרכבים החדשים היה הרכב בשם „טורטרט", הרכב עם צליל מגובש, משלב אלמנטים מג'ז ורוק ומוזיקה לטינית. שילוב נכון בין קלידים לתצורה ובלי הקשה. עדיין זקוקים לשפשוף אבל בהחלט בכיוון הנכון.

מהאמנים המוכרים כדאי לציין את קורין אלאל עם שירים מתקליט האחרון שלה. אלאל מצויינת. לבד על הבמה עם גיטרה ומכונת תופים נותנת את כולה. אין לי ספק שקורין אלאל היא אחד הדברים הטובים שקרו למוזיקה הישראלית ובמיוחד התקליט האחרון שהוא התקליט של הקיץ. שווה להתאמץ ולראות אותה בהופעה.

כשיצאתי מתוך גיליתי שעדיין משוכים לרקוד ברחבה. מבחינת הקהל הפסטיבל הוא הצלחה.

טלקס

● „עמידר" תפשיר 200 דירות ביפו

חברת „עמידר" תפשיר בקרוב 200 דירות ביפו שהוקפאו בזמנו (ונאטמו), כדי להכשירן לאיכלוס חוזר. על כך סוכם בימים אלה בין יו"ר הדירקטוריון של חברת „עמידר" עו"ד מיכאל קליינר, לבין המנהל של מינהל מקרקעי ישראל, עו"ד י. ליפקה.

הדירות שהן בבעלות ממ"י ומטופלות ע"י עמידר תשופצנה כדי שאפשר יהיה לנצלן למתן פתרונות דיור לאוכלוסיה הנזקקת. זוגות צעירים, חסרי דיור ועולים חדשים.

עוד סוכם בין הנהלת „עמידר" והמינהל על ביצוע שיפוצים במתכונת של „אחזקה שיטתית" במבנים שהם בבעלות המינהל ומטופלים ע"י עמידר בהשקעה של 300,000 ש"ח. העבודות האלה תתבצענה עוד במשך שנת 1987.
(שע"ה)

● כלב־ים בכינרת

שוטרי בסיס ים כינרת גילו אתמול להפתעתם כלב־ים שוחה בכינרת.

חקירה קצרה העלתה כי כלב הים ברח מהבריכה בצמח לכינרת ושחה בה להנאתו. מאלפו שהוזעק ממלון גני מנורה בטבריה שם שהה יצא בספינת משטרה לחפש את האבידה אך כל מאמציו עלו בתוהו. יחד עם זאת האיש אינו מודאג. להערכתו יחזור כלב הים המאולף לבריכה כשיהיה רעב וזאת משום שדגת הכינרת אינה ערבה לחיכו אנין הטעם.

שלמה גלזר

● מרוצי אשקלון זכו להכרה בינלאומית

עיריית אשקלון לקחה על עצמה לארגן ולנהל את מרוצי המכוניות בעיר בשיתוף המועדון המוטורי הישראלי. על כך הכריז אתמול חיים אריס, מנהל מחלקת גנים, תיירות ונוף של העירייה, במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בת"א.

הדובר סיפר, שמועצת העירייה החליטה ליעד את השטח שהוקצה זמנית למירוצים כאתר קבוע למירוצים בינלאומיים. לשם כך תשקיע העירייה 600 אלף ש"ח, בתקווה שמשרד התיירות יתן מצידו סכום זהה. זאת, לאחר שהעירייה כבר השקיעה באתר רבע מיליון דולר.

במסגרת ההשקעה הכספית יבוצעו שיפורים ושכלולים רבים במרכז. ביניהם הקמת יציעי צפייה מוצלים וסלילת קטעים נרחבים ממסלול העפר באספלט.

עוד הודיעו במסיבת העיתונאים, שמירוצי אשקלון זכו סוף סוף, שלוש שנים לאחר ייסודם, להכרה בינלאומית. והם מופיעים כ„ראלי קרוס אשקלון" בכל הפרסומים של ארגון המירוצים הבינלאומי „פיה".
(עתי"ם)

„נוכח האירועים האחרונים ברמת־עמידר, המיפגש בינינו מלמד שאפשר גם אחרת. המיפגש הערב מלמד שחיים בדו־קיום בשלום הם אפשריים" — אמר ראש מועצת הוד־השרון, אליהו שמעוני, בברכתו ללהקת המחול של הכפר בקה אל־גרביה, שהתארחה במוצאי־שבת בהוד־השרון.
בצילום: ראש מועצת הוד השרון וראש מועצת בקה אל־גרביה, סמיר דרוויאש.
(צילום: ישראל סמיונסקי / י.פ.פ.א)

אשה נרצחה בשפרעם — בעלה הסגיר עצמו למשטרה

סובחייה ענבתאווי בת 46 משפרעם נרצחה אתמול בבוקר מיריות תמ"ק בדירתה ברחוב המוסלמים בשפרעם. החשוד ברצח הוא בעלה שהסגיר עצמו למשטרה.

על־פי החשד נרצחה האשה לאחר שבעלה חשד בה כי היא מנהלת זמן רב פרשיית אהבים עם גבר אחר.

המשטרה טוענת, כי הנשק שבו בוצע הרצח נגנב על־ידי החשוד עוד לפני 13 שנה. לבני הזוג תשעה ילדים, הם היו מסוכסכים ביניהם זמן רב על רקע אותם חשדות.

אתמול בבוקר, לאחר שהאשה נעדרה מביתה יומיים רצופים, התחזקו לדעת המשטרה חשדותיו של הבעל. הוא הורה לה לעלות עימו לחדר השינה, הנמצא בקומה העליונה, ושם ירה בה צרור כדורים.

האשה מתה במקום.

בזמן הרצח שהו בבית, בקומה התחתונה, תשעת ילדי המשפחה שהגדול בהם הוא בן 19.

לאחר הרצח, ירד האב אל שכניו וביקשם להזעיק את המשטרה כדי להסגיר את עצמו ואת נשקו. החשוד נעצר ומשתף לדברי המשטרה פעולה עם חוקריו.
(עתי"ם)

חבר נוסף ממשלחת השמאל להונגריה הוזמן לחקירה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

דורון וילנר, בנו של מאיר וילנר, הוזמן לחקירה במטה מחוז המרכז. דורון וילנר היה חבר במשלחת אנשי השמאל שנסעה להונגריה על מנת לנסות ולקדם, לדבריהם, את תהליך השלום. בכך עולה מספרם של החשודים שנחקרו בקשר ליציאת המשלחת השנייה לשישה.

יצויין, כי עד כה לא זומן לחקירה אף איש מעיירות הפיתוח והשכונות. ח"כ צ'ארלי ביטון, שזומן אף הוא לחקירה, לא הופיע אליה.

קיבוץ כפר־מסריק, קיבוצה של שלומית מושקוביץ', גינה בשיחת קיבוץ את נסיעתה של חברת הקיבוץ. לשאלה האם הקיבוץ יממן לשלומית מוסקוביץ' סיוע משפטי באם תזדקק לכך השיב מזכיר המשק, דב לויתן, כי שלומית מוסקוביץ' לא הגישה בקשה לכך וכאשר תגיש ידון הקיבוץ בבקשתה.

בניגוד להמלצת מהנדס העיר

להט מסרב לאשר בניית מקלט למועדון הלילה „אריאנה" ביפו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, מסרב לאשר למועדון הלילה „אריאנה" ביפו להקים מקלט תת־קרקעי במקום, בניגוד להמלצות מהנדס העיר ואישור הוועדה המקומית. על כך נמסר במסיבת עתונאים שנערכה אתמול במועדון.

מועדון „אריאנה" פועל ביפו מזה — 40 שנה. לפני זמן מה הורתה מפקדת הג"א במקום למנהל סוני גבריאלוב להקים מקלט תת־קרקעי מתחת למועדון שישרת את כל האיזור. כתנאי לקבלת רשיון עסק, המשטרה נתנה למנהל ארכה של ארבעה חודשים להוצאת הרשיון ולהכנת פתחי מילוט. אולם ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, מסרב לאפשר את בניית המקלט.

התוכניות לשיפוץ המועדון ולהקמת המקלט הוגשו לעיריית תל־אביב עוד ב־1985 והן קיבלו את אישורה של הוועדה המקומית.

סוני גבריאלוב אמר, כי מילא אחר כל הדרישות ואף סיפק אישורים של בעלת זכויות הקרקע במקום, החברה לפיתוח יפו העתיקה. כן חתם על התחייבות מפורשת שנוסחה עם היועצת המשפטית של הוועדה המקומית, עו"ד שרי אורן, לפיה אם יצטרך לסגור את המקלט לא יבקש פיצויים. לדברי מנהלי המועדון נכתב בתוכנית כי המקלט ישמש כשירות עזר למועדון. ב־24.6.87 הוגשו התוכניות לעירייה וממשרד מהנדס העיר נמסר כי אין יותר דרישות.

בפגישה שנערכה בסוף החודש האחרון במשרדו של ראש העירייה הודיע ראש העיר כי הוא מסרב לחתום על האישור.

מעיריית תל־אביב נמסר, כי סוני גבריאלוב רצה לבנות מחסן גדול מתחת למועדון הפועל במסווה של מקלט. ראש העיר, בהיותו המחליט, יכול לקבל המלצות פקידיו ויכול לדחותן ובעניין מועדון „אריאנה" עדיין לא החליט.

מרחב תכנון מקומי
רחובות

הודעה בדבר בקשה לאישור תשריט חלוקה בסטיה מתכנית מאושרת בהתאם לסעיף 139 לחוק התכנון והבניה.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לאישור תשריט בסטיה מתכנית מאושרת רח/1000/א בחלקה 272 בגוש 3658 הסטיה הינה בגין קביעת שטח מגרש מינימלי.

כל המעוניין יוכל לעיין בתשריט ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית רח' גלוסקין 5, קומה ד', בכל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתשריט תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רחובות

פקודת החברות

הודעה בדבר קבלת החלטה מיוחדת:
שם החברה: י.מ.ש. השקעות בע"מ.
מס' החברה: 51-087315-1

נמסרת בזאת הודעה כי באסיפה כללית־יוצאת־מן־הכלל של החברה הנ"ל שנתכנסה ונתקיימה כדין ביום 5.7.87 נתקבלה כהחלטה מיוחדת של החברה ההחלטה להוסיף לסעיף מטרות החברה את המטרה הבאה: „לרכוש מקרקעין לשם החכרתם או השכרתם וכן לבנות בניינים לשם השכרתם או מכירתם.

יוסף שגב — יו"ר האסיפה

מרחב תכנון מקומי
רחובות

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה לקומה נוספת לתוספת בניה בבנין על חלקה 499 בגוש 3701 רח' טשרניחובסקי רחובות, כך שמספר הקומות בבנין יגיעו ל־3 קומות + מרתף במקום 2 המותרים. למתן הקלה של 8.5% לתוספת בניה בבנין על חלקה בגוש 3703 רח' הרצל רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו למה"כ של 23.5% במקום 15% המותרים.

כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רחובות

לחברתנו הניה רבינא ומשפחתה
משתתפים באבלכם הכבד במות האחות
צפורה כהן
קיבוץ עין־החורש

בפלילים

ההחלטה בעניין מעצר דוד סוויסה נדחתה להיום

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

שופט בית־משפט השלום ברחובות שלמה יפרח דחה להיום את ההחלטה אם להיענות לבקשת המשטרה לעצור את דוד סוויסה עד תום ההליכים.

אתמול הופיעו בפני השופט נציג המשטרה צבי שרצקי והסניגורים עורכי־הדין חיים משגב וגיר גרשוני. התובע המשטרתי טען כי הסניגורים מטעים את בית־המשפט ואילו הסניגורים טענו כי במסדר הזיהוי רמזה המשטרה לעדים במי היא חושדת, וכי בחיפוש שנערך בבתיהם של דוד סוויסה ורפי סוויסה לא נמצאה כל ראיה. השופט החליט לדחות את ההכרעה להיום.

חמותו של דוד סוויסה אמורה לתת היום בבית־המשפט עדות מוקדמת בקשר לחשד שרפי סוויסה הדיח עדים.

מקורבים למשפחה סיפרו אתמול, כי אשתו של דוד סוויסה שוקלת להגיש תביעת גירושין נגדו.

מנהל סופרמרקט לשעבר וקופאית חשודים במעילה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

הקופאית הראשית של הסופרמרקט בקצרין, נלי אילני, ומנהל הסופרמרקט לשעבר, אלי יעקב, נעצרו אתמול לשלושה ימים כחשודים במעילה בהיקף עשרות אלפי שקלים.

המשטרה חושדת כי מאז 1984 נגנבו מקופת הסופרמרקט עשרות אלפי שקלים.

על־פי החשד גנבה הקופאית את הכסף למטרות שונות, ביניהן הלוואות לחברים. כדי לכסות על הגרעון בקופה נהגה, על־פי החשד, להפקיד את הפדיון היומי באיחור של כמה ימים ובכך נמנעה הנהלת החשבונות לעלות על המעשה. בכמה מקרים זויפו גם מספרי הקבלות מהבנק.

לפני כחודש לא הפקידה הקופאית מזומנים בבנק ובעקבות זאת נערכה ביקורת פנימית של הנהלת רשת „הצרכן" שגילתה חשדות למעשים פליליים ודיווחה למשטרה. לאחר חקירה קצרה נעצרה הקופאית הראשית נלי אילני בחשד שהעלימה לפחות 12 אלף ש"ח. מי שהיה המנהל הקודם של הסופרמרקט אלי יעקב נעצר אף הוא כחשוד בכך שקיבל ממנה חלק מהכספים.

מהמשטרה נמסר כי מדובר בחקירה מסובכת וייתכנו מעצרים נוספים.

נעצרו נוסעים סמויים שהגיעו באונייה תורכית

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חיפה עצרה שני נוסעים סמויים שהגיעו ארצה על סיפונה של האונייה התורכית „רהוט 1".

האונייה הגיעה לחיפה ביום רביעי מנמל לימסול שבקפריסין. בחיפוש שערכו אנשי הצוות באונייה נמצאו שני צעירים תורכים בבטן האונייה. השניים, המבוקשים על־ידי המשטרה התורכית בחשד לביצוע פשע, הצליחו לחמוק מהמשטרה ומצאו מסתור באונייה התורכית שהגיעה לנמל חיפה.

שני הנוסעים הסמויים נעצרו על־ידי משטרת נמל חיפה וכפי שנודע הם יגורשו מן הארץ בעת שהאונייה התורכית תסיים את פריקת מטענה בנמל חיפה.

ראש משפחתנו היקר לנו מכל
משה (יוסף) צחי (ציחנובסקי)
איננו

ההלוויה תצא היום, יום שני, ט' תמוז תשמ"ז, 6.7.87, בשעה 1.45 אחה"צ מבית המנוח רח' כצנלסון 6, גבעתיים, לבית העלמין בחולון
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

מתאבלים מרה
אשתו: אלישבע צחי
בנו וכלתו: עו"ד דב צחי וחנה
בנו וכלתו: פנחס ולאה צחי
בתו וחתנו: אפרת ואריק הלר
אחותו וגיסו: שושנה ויקיר יוד
נכדיו וכל בני המשפחה

יחד עם בני המשפחה
אנו אבלים על פטירתו של חברנו
דוד עמיר (זינגר) ז"ל
אשר ציווה את גופתו למדע
קיבוץ כפר־מנחם

טל מוזס מת לאחר מאבק של שלושה חודשים על חייו

ייקבר ליד אמו עופרה שנהרגה בפיגוע באלפי מנשה ● אביו ואחותו עדיין סובלים מכוויות

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

טל מוזס בן ה־5, שנפצע קשה בפיגוע באלפי מנשה, נפטר אתמול בצהריים בבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה לאחר שלושה חודשים של מאבק על חייו.

בפיגוע שהיה לפני ערב פסח נהרגה אמו של טל, עופרה, שהיתה בחודש הרביעי להריונה. ואביו ואחיו נפצעו. אחיו ניר בן ה־14 וחברו אלון הללי, שנפגע גם הוא באותו פיגוע, שוחררו בשבוע שעבר לביתם באלפי מנשה לאחר טיפולים ממושכים בבתי־החולים בילינסון ותל־השומר. האב אברהם מוזס והאחות עדי בת ה־9 סובלים עדיין מכוויות בכל חלקי גופם וזקוקים לטיפולים.

טל סבל מכוויות בשיעור של 80 אחוז ובמשך שלושה חודשים ניהלו רופאי המחלקה לכוויות בבילינסון מאבק על חייו. הוא עבר סידרת ניתוחים אולם בימים האחרונים חלה הידרדרות במצבו ומאמצי הרופאים להתמודד עם הזיהומים האופייניים לכוויות מהן סבל נכשלו.

טל ייקבר היום ליד אמו עופרה בבית־העלמין סגולה בפתח־תקווה.

ועדת בוררות תפסוק בסכסוך בין ויינגרטן לתיאטרון חיפה

בהתאם להסכם שנחתם אתמול בין הצדדים ● מסקנות והמלצות הוועדה יוגשו תוך 30 יום ועד אז לא יחול שינוי במעמדה של השחקנית

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

מפנה חל אמש בעימות בין שחקנית תיאטרון חיפה עפרה וינגרטן לבין הנהלת התיאטרון, לאחר שהצדדים חתמו על הסכם בוררות שקיבל את אישורו וברכתו של ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, והיו"ר החדש של מועצת המנהלים של התיאטרון, יונה יהב. על הסכם זה חתמו גם ועד שחקני התיאטרון ומנהליו האמנותיים, יהושע סובול וגדליה בסר.

על־פי ההסכם תוקם ועדת בוררות מיוחדת בת 3 חברים (כפי שפורסם אתמול ב„על המשמר"), אשר תכלול את יעקב אגמון, יו"ר הוועדה, השחקנית חנה מרון ואת ד"ר דוד אלכסנדר, נשיאו של הסניף הישראלי של ארגון התיאטרון הבינ"ל.

הוועדה תדון ותפסוק בסוגיות השנויות במחלוקת בין הצדדים. בין היתר תקבע הוועדה נורמות ביחסי עבודה בין הנהלת תיאטרון חיפה לבין שחקני התיאטרון, תפסוק בשאלת חילוקי הדעות בהתנהגות הצדדים בעניין שיתופה של השחקנית עפרה ויינגרטן בהצגה „הלילות העליזים של פרנקפורט" וכן תקבע את מעמדה של השחקנית לגבי העונה הבאה.

הפרשה מחוסלת

מנכ"ל תיאטרון חיפה, נעם סמל, אמר אמש לכתבנו, כי לאחר חתימת הסכם הבוררות הוא רואה את הפרשה של עופרה וינגרטן כמחוסלת, אולם „פרשת יחסי העבודה עומדת עדיין בעינה". עוד ציין, כי השלושה שנבחרו לשמש כחברי ועדת הבוררות הביעו את הסכמתם לשמש בתפקידים.

סמל הוסיף, כי לאחר חתימת הסכם הבוררות הוא מצפה מהשחקנית עופרה ויינגרטן „שתבוא ללחוץ את ידיהם של השחקנים הממשיכים בחזרות על ההצגה ואני מקווה שהכותרות יופנו לאפיקים אחרים".

עוד נאמר בהסכם, עליו חתמו מנכ"ל תיאטרון חיפה נעם סמל והשחקנית עפרה ויינגרטן כי כל עוד מתקיימת הבוררות לא יחול שינוי במעמדה של השחקנית בתיאטרון חיפה. חברי ועדת הבוררות יגישו את מסקנותיהם והמלצותיהם בתוך 30 יום. יצויין, כי את ההצעה העלה מנכ"ל תיאטרון חיפה נעם סמל.

היום תתכנס מועצת המנהלים של התיאטרון העירוני כדי לבחור ביו"ר חדש, שאריה גוראל בקש לשחררו מתפקידו לפני כשבועיים מסיבות אישיות. נראה, כי אמש נעשה מאמץ להביא למפנה בעימות בטרם תתכנס מועצת המנהלים.

פסק הלכה בנתיבות: אין מופעים במוצאי שבת

מאת שלי יחימוביץ', כתבנו „על המשמר"

מליאת המועצה המקומית בנתיבות החליטה לא לקיים מופעים בעיירה במוצ"ש. המופעים תוכננו ע"י המתנ"ס המקומי וההחלטה באה בעקבות מופע של „החבורה הטבעית" בשבת.

חברי מליאת המועצה דנו בשאלה אם תוכל הזמרת ירדנה ארזי להופיע בעיירה במוצ"ש. הזמרת, אמרו, אמנם תופיע לאחר צאת השבת וגם תסע להופעה אחר צאת השבת, אבל היא תחלל את השבת בכך שתתאפר ותתלבש בשבת.

בתום דיון הוחלט כי ירדנה ארזי לא תופיע בעיירה נתיבות. נציג המפד"ל במועצה אליהו פרץ הביא פסק הלכה של רב הקהילה החרדית בעיירה יששכר מאיר שקבע שאין לקיים מופעים במוצ"ש. ראש המועצה של נתיבות יוסף אבו אמר: „אנחנו לא רוצים לגרום לירדנה לחטוא באמצעות גוף ציבורי".

בעיירה נתיבות לא כולם משלימים עם הגזירה. יחיאל זוהר, יו"ר המתנ"ס, אמר, כי המועצה המקומית הופכת למועצה דתית וכי ברוח זו צריך גם להפסיק להשתמש במים וחשמל, כי עובדי חברת החשמל ו„מקורות" עובדים בשבת.

תושבי נתיבות יוכלו ליהנות מהופעתה של ירדנה ארזי ביום שלישי השבוע. מופעים במוצ"ש לא יהיו עוד בנתיבות.

פרופ' באשי תומך בפתיחת חטיבות הביניים לרישום חופשי

כדי לאפשר להורים לבחור את החטיבה שבה ילמד ילדם ● פור: פתיחת הרישום תפגע באינטגרציה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

המדען הראשי של משרד החינוך, פרופ' יוסף באשי, הביע תמיכה עקרונית בהצעתו של המנכ"ל ד"ר שמשון שושני לפתוח את אזורי הרישום של החטיבות כך שהורים יוכלו לבחור את החטיבה שבה ילמד ילדם. תוכנית שושני מחייבת כל חטיבה לקלוט לפחות 30 אחוז של חלשים כדי להבטיח את עקרון האינטגרציה.

חרף ההבהרות שנתנו השר נבון והמנכ"ל שושני לכתבי החינוך במסיבת עיתונאים שנערכה ב־30.6.87, פרסמו „קול ישראל", „הארץ", ו„דבר" ידיעות מסולפות, לפיהן נסוג בו המשרד ממדיניות האינטגרציה בין שכבות ועדות שונות.

בדיונים שנערכו בצמרת המשרד, בהשתתפות יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהלי המחוזות בירך הפרופ' באשי, (בעצמו בן עדות המזרח) על כמה רעיונות מרכזיים העלה ד"ר שושני כמו הגדלת חופש ההורים לבחור, והעמקת העצמאות הניתנת לבתי־הספר. לדעתו אפשר יהיה לממש את עקרונות מסמך שושני בתנאי שהמנהלים יוכשרו לתפקידם בכיוון של יתר נטילת אחריות, ובתנאי שתהיה מערכת בקרה ומשוב על התהליכים והתוצרים של פתיחת חטיבות הביניים לרישום חופשי.

פגיעה באינטגרציה

יו"ר המזכירות הפדגוגית דוד פור התנגד לפתיחת הרישום והביע חשש, כי האינטגרציה תיפגע קשות. מנהל החינוך הדתי יעקב הדני אמר, שתוכנית שושני איננה ניתנת ליישום במיגזר הדתי משום שברוב הישובים יש מוסד על־יסודי אחד ולכן לא תהיה להורים אפשרות בחירה ריאלית. מנהל מחוז הדרום ע. מליץ הסתייג מעריכת מבחני הישגים בכיתה ו', כפי שהציע שושני, משום שלדעתו תודבק סטיגמה על החלשים וציפיות המורים מהם יהיו נמוכות.

כתבנו מסביר, כי מבחני ההישגים שמציע לערוך ד"ר שושני בסוף כיתה ו' ייערכו כדי לאתר חלשים ולהבטיח קליטתם, בשיעור של 30 אחוז בכל חטיבת ביניים, כדי למנוע הקמת בתי־ספר אליטריים, „נקיים", מטעוני טיפוח.

הפרסומים בעיתונות בשבוע שעבר הוזכרו אתמול בישיבת הממשלה. השר יוסקה שפירא ביקש הסברים משר־החינוך. נבון השיב שהפרסומים הם, בחלקם הגדול לשון הרע. הוא גינה „שני עיתונים סלפניים" מבלי לנקוב בשמותיהם ושיבח פרסומים נכונים מ„ידיעות אחרונות", „הצופה" ו„על המשמר".

ניסים הבטיח לסייע למושבי הבקעה והרמה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר האוצר משה ניסים אמר אתמול בישיבת הממשלה, כי ייעשה מאמץ מירבי כדי לקדם את נושא פריסת החוב של מושבי בקעת הירדן ורמת הגולן. נסים אמר זאת בתשובה לשאילתה של השר יעקב צור, שאמר, כי על אף אימוץ דו"ח רביד בדבר פריסת חובות המושבים בסך 200 מיליון ש"ח, דבר לא נעשה.

שר החקלאות אריק נחמקין הוסיף, כי מצב הישובים הולך ורע, חלק מהישובים מתפרק, אך הוא אובד עצות.

נסים אמר, כי הנושא נתקע בוועדת הכספים של הכנסת, כמו נושאים אחרים המכבידים על הממשלה, אעפ"י שיש לה בכנסת רוב מאסיבי. נסים הבטיח לעשות כל שלאל ידו לקידום העניין.

מסד ראשון

אלגיה בין פחי־הזבל

במסגרת שבוע המחזה המקורי בתיאטרון „הסימטה" ביפו מוצג מחזהו של יצחק בוטון „חמרור וכנר". יש איזו סתירה מעניינת ביותר בין הנסיבות המתוארות — פועל־ניקיון ערבי, שביתו נהרס, נפשית ופיזית, אחרי ש„השלטונות" האנונימיים אטמו את חלונותיו ודלתותיו, והוא נע ונד עם בנו, וחי איכשהו במחסני כלי הנקיון של העיר העברית — לבין המורכבות הפנימית של הדמויות ויחסיהם. אפשר לומר שיש כאן פיוט עצוב של אשפה, מחזה הקרוב יותר ל„בשפל" של גורקי מאשר לאסכולה הבקטית.

בתפקיד האב, המנוסה בתלאות, הער תמיד לסכנות, למצב בו אין לך „ניירות" מתאימים, אריב ג'אחשאן, המשכנע מאוד בעומס שנותיו. רוני עקריש, כבנו חליל, מצליח להיות כנוע ומרדן כאחד, ויחסיו עם האב אינם פשוטים כלל, ומעוצבים יפה.

ברגע מסויים מחליט הבן לעזוב ולצאת לחפש לו את דרכו שלו אל החופש וחיי הכבוד האנושי הפשוט, שנשללו מהם במצבם הנוכחי. ואז, כאילו כמין תחליף כמעט מטאפיסי, מופיע נער הסובל, כנראה, מאפילפסיה, תמהוני ושאינו יודע לשאול. יוסי בן שושן בתפקיד הנער מתקשה לצקת בדמות בעייתית זו רגשות מוגדרים, והדמות נותרת כמין חיה אילמת.

רגע מצויין הוא הסצינה בה בונה לו הקשיש שבין השלושה מין בית מגרוטאות על גבי ברזלים של שפת כביש, עם ונטילאטור וחלון וכורסא, שאינה אלא עגלת אשפה שהוא רוחף.

הבעיה הבלתי פתורה היא, האם הדמויות מדברות ביניהן עברית או ערבית, או איזו תערובת, אם כי הביטויים עצמם ואופן הדיבור האופייני יש בו הברקות ורגעים של התעלות ממש.

ואולי ערבוב זה של שפות הוא בעצם מטאפורה למצב המתואר.

מחזה מעניין, בבימוי טוב של זכריה טובי ומשחק המצדיק את האמון שנתן תיאטרון „הסימטה" בחומר ובמבצעים.

גיורא מנור

מטען חבלה התפוצץ בצומת הצ'ק־פוסט

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מטען חבלה התפוצץ אתמול אחה"צ בכביש מצה"ז בסמוך לצומת הצ'ק־פוסט בחיפה.

המטען הוסתר בין השיחים מאחורי תחנת אוטובוסים במקום. לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק. למקום הפיצוץ הגיעו כוחות משטרת זבולון וחבלנים החלו לסרוק את האיזור. המשטרה עצרה כ־30 חשודים.

כתבנו מוסר, כי זהו המטען השלישי המתפוצץ בחצי השנה האחרונה בצומת הצ'ק־פוסט.

עובדי „סולתם" דחו הצעת „כור" להוציאם לחופשה

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

נציגי הוועדים ב„סולתם" ומועצת פועלי חיפה החליטו לדחות את הצעת הנהלת „כור", להוציא את 1050 העובדים לחופשה עד לסוף השנה, ומציעים הצעה חלופית להוציא את ציבור העובדים לחופשה בת חודש, כשבפרק זמן זה תגובש תכנית הבראה כוללת למפעל סולתם.

נציגי העובדים ומועצת פועלי חיפה קיימו במוצאי שבת ישיבה מיוחדת במלון „דן" בחיפה, ובה הוחלט להתנגד בינתיים להוציא את עובדי מפעל סולתם לחופשה החל מה־12 ביולי.

על־פי הצעת „כור", מדובר בהוצאתם לחופשה של כל העובדים עד לסוף חודש דצמבר. בתקופה זו ישולם לעובדים שכר מלא רק עבור החודש וחצי הראשונים לחופשה, ואילו עבור יתרת ימי החופשה הם יקבלו שכר חלקי בלבד. בפרק זמן זה יעשו הנהלות כור וסולתם מאמצים למצוא קונים למוצרי המפעל במערכת הבטחון וגורמים נוספים. בדיון שקיימו נציגי העובדים ומועצת פועלי חיפה הוחלט לדחות את ההצעה, ולהגיש להנהלת כור הצעה חלופית לפתרון המשבר בו נתון מפעל סולתם. על פי ההצעה החלופית, תדחה הוצאת העובדים לחופשה עד ל־19 בחודש. העובדים ייצאו לחופשה במועד זה לתקופה של חודש ימים בלבד, בשכר מלא ובפרק זמן זה יוקם צוות משותף לנציגי העובדים, הנהלת כור, הנהלת סולתם, מועצת פועלי חיפה ונציגי האגף לאיגוד מקצועי.

על צוות זה יוטל לגבש המלצות ותכנית ממשית להבראת המפעל, בתוך חודש ימים. הצעה זו הועברה לנציגי קונצרן כור, ועתה ממתינים הצדדים לתשובה. בינתיים, נמשכים המגעים כדי שניתן יהיה להגיע להבנה.

אין כמו יפו בלילות

מאת יוסי ונונו, כתב „על המשמר"

צפוף ביפו, ערב חמישי לפסטיבל ועדיין מלא. כשהגעתי ניגנו ברחבת המוזיאון ואלסים בהשתתפות רקדנים, השתעממתי. עליתי לגן הפסגה. יואב קוטנר ערך שם ערב שכולו רוק ישראלי עם הרכבים מקוריים והרכבים חדשים שהוא גילה בתוכנית הרדיו שלו. בין לבין אפשר היה לראות ולשמוע סרטוני וידיאו על מסך ענק כמעט כמו בהופעה חיה.

בגן הפסגה, שהיה מלא בקהל צעיר, יצאו הבנות מגדרן כשהוקרן סרט הווידיאו של „יו 2". אם לשפוט עפ"י הלהקות החדשות שהופיעו, מצב הרוק הישראלי בבעיה. אלא שאת התחושה הרעה מאזנים הרוקיסטים שכבר עובדים בשטח.

ההרכב הראשון שהופיע נקרא „תופעת דופלר". הרבה כוונות טובות, תמימות, אבל כדאי להם לחזור לאולם החזרות. ההרכב השני נקרא „הרמוניקס מונדי". כן, בדיוק כך! צמד נגנים על סינתיסייזרים, מוזיקה מתוכנתת, אלקטרונית, משעממת. לעומת הנקיון היחסי בביצוע, הזמר שמצטרף אליהם רע. לא ידע לנוע על הבמה. אני מבין אותו, הוא בטח מתרגש. השיר „גשם שחור" שאמור לבטא איזושהי מחאה כנגד מצבת האטום מתמסמס בקשקוש לא מוצלח. מחאה מפלסטיק.

ההרכב המוצלח מבין ההרכבים החדשים היה הרכב בשם „פורטרט". הרכב עם צליל מגובש, משלב אלמנטים מג'ז ורוק ומוזיקה לטינית. שילוב נכון בין קלידים לחצוצרה וכלי הקשה. עדיין זקוקים לשפשוף אבל בהחלט בכיוון הנכון.

מהאמנים המוכרים כדאי לציין את קורין אלאל עם שירים מהתקליט האחרון שלה. אלאל מצויינת, לבד על הבמה עם גיטרה ומכונת תופים נותנת את כולה. אין לי ספק שקורין אלאל היא אחד הדברים הטובים שקרו למוזיקה הישראלית ובמיוחד תקליטה האחרון שהוא התקליט של הקיץ. שווה להתאמץ ולראות אותה בהופעה.

ביציאה מהגן גיליתי שעדיין ממשיכים לרקוד ברחבה. מבחינת הקהל הפסטיבל הוא הצלחה.